

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

*Відділ модернізації та
забезпечення роботи з
проектами і програмами*

***ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ
АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ***

***НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ДПС ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ***

ТЕРНОПІЛЬ – 2004

Підвищення ефективності адміністрування ПДВ. Навчальний посібник для працівників ДПС Тернопільської області. – Тернопіль: ДПА в Тернопільській області, 2004. – 74 с.

Упорядники: Зінкевич Костянтин Володимирович
Голова ДПА в Тернопільській області

Бруханський Руслан Феоктистович
к.е.н., заступник Голови ДПА в Тернопільській області

В процесі формування навчального посібника використано окремі матеріали джад-сесій ДПА України, наукові публікації в періодичній пресі, монографії вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНА СУТЬ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	7
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПЦІЇ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	8
3. ВПРОВАДЖЕННЯ В ДОСЛІДНУ ЕКСПЛУАТАЦІЮ ТРЬОХРІВНЕВОЇ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	11
4. ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СИСТЕМНОЇ МОДЕЛІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	14
5. АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	15
6. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ІНТЕГРОВАНИХ ПРОЦЕСІВ АДМІНІСТРУВАННЯ ДПА УКРАЇНИ	20
7. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ, РЕКОМЕНДОВАНІ ДПА УКРАЇНИ	22
7.1. ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД	22
7.2. КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД	28
8. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗПОДІЛУ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ЗА КАТЕГОРІЯМИ УВАГИ ТА ЇЇ СУПРОВОДЖЕННЯ	29
9. МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ УВАГИ ДО ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ	31
10. МЕТОДИКА ЗМІНИ КАТЕГОРІЇ УВАГИ ДО ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ	35
11. СУПРОВОДЖЕННЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ВІДПОВІДНО ДО КАТЕГОРІЇ УВАГИ	36
12. ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ УВАГИ ДО ПОДАТКОВОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ З ПДВ	39
13. СУПРОВОДЖЕННЯ ДЕКЛАРАЦІЙ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЗА КАТЕГОРІЯМИ УВАГИ	41
14. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ВЕЛИКИХ ПІДПРИЄМСТВ	42

15. ДОДАТКИ:

- 15.1. Указ Президента України від 23.06.2004р. № 671 „Про невідкладні заходи щодо підвищення ефективності справляння податку на додану вартість” 43
- 15.2. Наказ ДПА України від 12.09.2004р. № 471 „Про затвердження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження” 47
- 15.3. Заходи ДПА в Тернопільській області, спрямовані на виконання Указу Президента України № 671 та наказу ДПА України № 471 49
- 15.4. Положення про Регіональний комітет з впровадження проектів і програм ДПА в Тернопільській області 52
- 15.5. Склад Регіонального комітету з впровадження проектів і програм ДПА в Тернопільській області 54
- 15.6. План заходів на 2004-2005 роки Регіонального комітету ДПА в Тернопільській області щодо впровадження перспективних проектів та програм розвитку і модернізації податкової служби. 55
- 15.7. Ілюстративно-цифровий матеріал щодо стану впровадження та дослідної експлуатації проекту „Підвищення ефективності адміністрування ПДВ” ДПА в Тернопільській області 60
- 15.7.1. Схема взаємодії Регіонального комітету з впровадження проектів і програм ДПА в області з районним рівнем 60
- 15.7.2. Схема етапів роботи з проектами і програмами ДПА в Тернопільській області 60
- 15.7.3. Кількість платників ПДВ по Тернопільській області в розрізі МДПІ, ОДПІ станом на 1.09.2004 року 61
- 15.7.4. Аналіз інвентаризації платників в Тернопільській області станом на 16.09.2004 року 61
- 15.7.5. Аналіз інвентаризації платників ПДВ в розрізі МДПІ, ОДПІ станом на 16.09.2004 року 62
- 15.7.6. Кількість платників ПДВ в Тернопільській області в розрізі юридичних та фізичних осіб, які подали інвентаризаційну картку станом на 16.09.2004 року 62
- 15.7.7. Аналіз інвентаризації платників ПДВ (юридичні особи) в Тернопільській області в розрізі МДПІ, ОДПІ станом на 16.09.2004 року 63
- 15.7.8. Аналіз інвентаризації платників ПДВ (фізичні особи) в розрізі МДПІ, ОДПІ станом на 16.09.2004 року 64

15.7.9.	<i>Розподіл платників ПДВ області за категоріями уваги в розрізі МДПІ, ОДПІ за експертним методом</i>	65
15.7.10.	<i>Розподіл платників ПДВ за категоріями уваги в цілому по області за експертним методом</i>	65
15.7.11.	<i>Розподіл платників ПДВ (юридичні особи) за категоріями уваги в розрізі МДПІ, ОДПІ за експертним методом</i>	66
15.7.12.	<i>Розподіл платників ПДВ (фізичні особи) за категоріями уваги в розрізі МДПІ, ОДПІ за експертним методом</i>	66
15.7.13.	<i>Порівняльна інформація щодо розподілу платників ПДВ в Тернопільській області за експертним та автоматизованим варіантами</i>	67
15.7.14.	<i>Розподіл платників ПДВ – юридичних осіб за категоріями уваги в цілому по області (експертний метод)</i>	68
15.7.15.	<i>Розподіл платників ПДВ – фізичних осіб за категоріями уваги в цілому по області (експертний метод)</i>	68
15.7.16.	<i>Аналітична інформація щодо переплат по ПДВ в Тернопільській області в розрізі районів</i>	69
15.7.17.	<i>Аналітична інформація щодо залишку невідшкодованих сум по ПДВ в Тернопільській області в розрізі районів</i>	69
15.7.18.	<i>Розподіл платників ПДВ – юридичних осіб в Тернопільській області в розрізі районів</i>	70
15.7.19.	<i>Розподіл платників ПДВ – фізичних осіб в Тернопільській області в розрізі районів</i>	70
15.7.20.	<i>Стан проведення масово-роз'яснювальної роботи ДПА в Тернопільській області серед платників податків стосовно вдосконалення механізмів адміністрування ПДВ</i>	71
15.7.21.	<i>Стан проведення масово-роз'яснювальної роботи ДПА в Тернопільській області щодо порядку та умов погашення простроченої бюджетної заборгованості з ПДВ</i>	71
15.7.22.	<i>Технологічна схема приймання податкової звітності платників податків засобами електронної пошти</i>	72
15.7.23.	<i>Схематична модель проведення джад-сесій та навчань ДПА в Тернопільській області з питань підвищення ефективності адміністрування ПДВ</i>	72
15.7.24.	<i>Розподіл платників ПДВ Тернопільської області з валовим доходом більше 5 млн.грн. (для формування кластерів)</i>	73

ВСТУП

Сучасні процеси модернізації державної податкової служби України направлені в основному на трансформацію домінуючої фіскальної функції ДПС в стимулюючу шляхом забезпечення прозорості системи оподаткування і мінімізації впливу людського фактора на процес прийняття рішень. Основним завданням при цьому є максимальне підвищення ефективності діяльності податкової служби. З цією метою ДПА України прийнято рішення про перехід до принципово нових моделей організації професійної діяльності, зокрема впровадження системи адміністрування податків.

Одним із найбільш вагомих факторів, які спричинили процес максимальної активізації впровадження системи адміністрування податків в Україні, виявився критичний стан справ щодо справляння податку на додану вартість (спостерігалась стала тенденція до зниження ефективності справляння цього податку, зростала заборгованість зі сплати ПДВ та заборгованість Державного бюджету України з відшкодування сум податку, збільшувалась кількість випадків ухилення від сплати податку на додану вартість, зокрема шляхом здійснення псевдоекспортних операцій, завищення митної вартості товарів (робіт, послуг), які експортуються, що призвело до штучного утворення або завищення сум податкового кредиту і, як наслідок, до незаконного одержання з Державного бюджету України відшкодування сум податку на додану вартість. Дана ситуація склалась в основному через недосконалість вітчизняного законодавства, яким визначено порядок справляння податку на додану вартість і відшкодування з Державного бюджету України сум податку, податкові пільги, а також неефективну взаємодію державної податкової служби з відповідними фінансовими, контролюючими та правоохоронними органами.

З метою підвищення ефективності діяльності державної податкової служби України запроваджено комплекс заходів, спрямованих на модернізацію органів ДПС з виділенням чітких напрямів, які забезпечуватимуть першочергові інтереси, насамперед, платників податків: 1) розподіл платників податків за категоріями уваги; 2) неупереджене ставлення до платників податків; 3) забезпечення максимального рівня сервісу; 4) максимізація процесів автоматизації; 5) мінімізація впливу людського фактору на прийняття рішень; 6) створення адекватних умов для кожного платника. Програмою модернізації передбачено створення єдиної інтегрованої бази даних, яка дасть можливість накопичувати, систематизувати та аналізувати оперативну інформацію.

Запроваджена система адміністрування ПДВ повинна ґрунтуватись на кількох основних принципах: 1) розподіл суб'єктів господарської діяльності та декларацій за категоріями уваги в автоматизованому режимі; 2) розподіл платників податків на платників з помірним ступенем ризику та високим ступенем ризику; 3) проведення попередніх податкових аудитів сум, заявлених до відшкодування, лише у платників з високим ступенем ризику; 4) проведення податкових аудитів після здійснення відшкодування заявленого ПДВ, у платників податків з помірним ступенем ризику; 5) використання факторів визначення рівня ризику, пов'язаного з кожною сумою, заявленою до відшкодування.

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНА СУТЬ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Податок на додану вартість (value added tax) відноситься до різновидності непрямих податків або податків на споживання. З теоретичної точки зору його тягар перекладається на кінцевого покупця у ланцюгу продажу товару, тобто на споживача. Податок на додану вартість у сучасній його формі трансформувалася з податку з обороту, який мав широке застосування практично у всіх країнах світу в середині минулого століття. Його також розглядають як ранню форму податку з продажу. ПДВ встановлюється як фіксований процент від вартості продажу, це багаторівневий податок. Він стягується на всіх стадіях руху товару від виробника до кінцевого споживача. Кожен учасник процесу „виробництво – розподіл” сплачує податок відповідно до того, наскільки він збільшив вартість сировини і матеріалів, що надійшли до нього. Існує три форми ПДВ: 1) на продукцію (виробництво); 2) на дохід; 3) на споживання. Найпоширенішою формою цього податку є ПДВ на споживання.

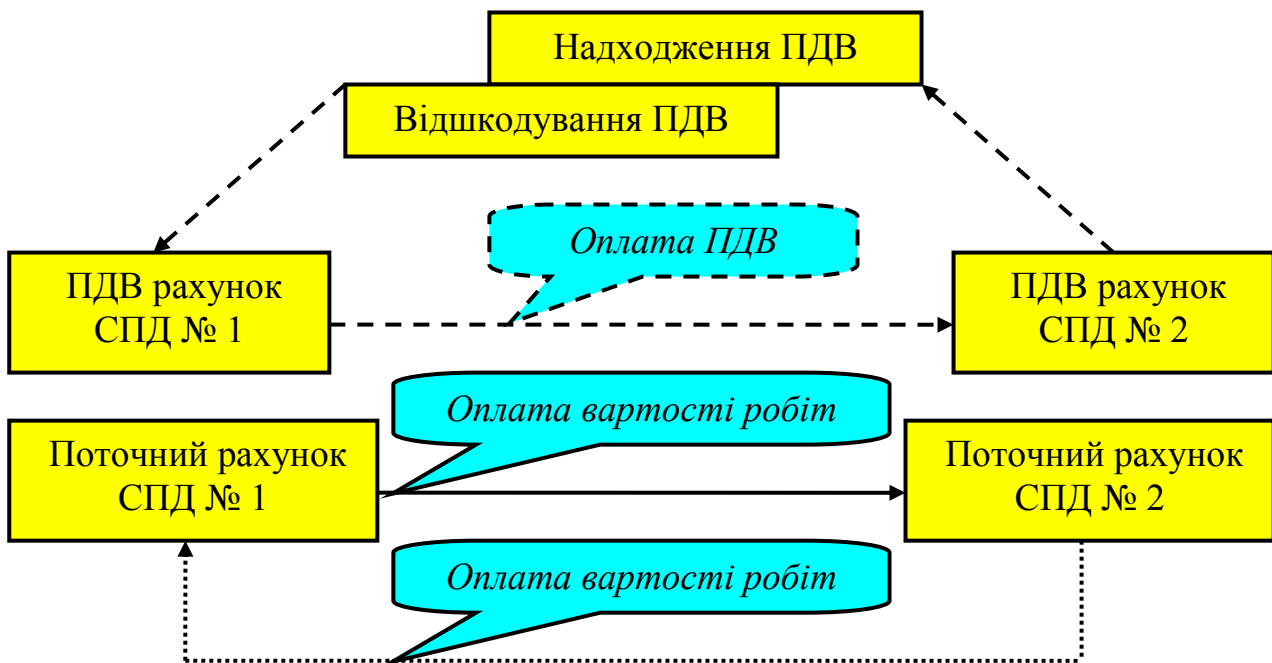

Рис.1. Логічно-структурна схема руху коштів зі сплати ПДВ

На відміну від своїх історичних попередників (податку з обороту та податку з продажу) податок на додану вартість володіє властивістю економічної нейтральності, він не вносить суттєвих викривлень у систему економічних мотивацій суб'єктів підприємницької діяльності. Завдяки цьому податок на додану вартість включений до складу податкових систем 123 країн світу.

Ставки податку на додану вартість відрізняються в різних країнах і коливаються в межах від 3 % (Сінгапур, Японія) до 25 % (Данія, Швеція). В окремих державах використовуються підвищені ставки ПДВ на предмети розкоші. Крім того, ряд країн застосовують декілька ставок оподаткування. Наприклад, в Колумбії використовується сім ставок ПДВ.

Недоліком податку на додану вартість є складний процес його адміністрування, під час здійснення якого трапляються випадки застосування платниками різноманітних схем ухилення від сплати ПДВ і отримання незаконного права на відшкодування з бюджету. Таких способів або схем існує безліч. Зокрема, вони зводяться до застосування готівкових операцій, фальсифікації рахунків-фактур та облікових регістрів, маніпуляцій зі знижками, використання операцій псевдоекспорту (реімпорту), застосування фірм-фантомів (одноденок), субпідрядників, бартерних операцій тощо.

Для оцінки рівня ухилень від сплати податку на додану вартість у світовій практиці застосовується методика оцінки потенційно-можливих надходжень ПДВ. При проведенні оцінки бюджетних втрат у певному бюджетному періоді необхідно підрахувати обсяги продажу, покупок та інвестицій, що дають право на податковий кредит. Використовуючи ці показники, можна підрахувати теоретичну базу оподаткування. Наступним кроком є визначення суми потенційних надходжень шляхом перемноження теоретичної бази оподаткування на загальну ставку податку на додану вартість.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕПЦІЇ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Діяльність платників податків аналізуватиметься з погляду можливості ухилення від оподаткування, тобто наявності податкових ризиків. На підставі стандартних процедур такого аналізу стане можливим здійснення автоматизованого відбору платників податків для перевірок. Один з видів такого аналізу – автоматизовані перевірка та аналіз податкової звітності платників податків.

На основі синтезованої податкової історії конкретного платника та попередніх декларацій визначатиметься ступінь податкового ризику в розрізі чотирьох категорій уваги, так званих „коридорів”. Автоматизована база податкових ризиків містить біля 400 одиниць, які об’єднано в розрізі 90 факторів. Розмежування платників за категоріями уваги забезпечить: 1) неупереджене ставлення до платників податків; 2) максимальний рівень сервісу; 3) максимальну автоматизацію процесів перевірок; 4) мінімізацію впливу людського фактору; 5) адекватні умови для кожного платника; 6) своєчасність реакції органів ДПС; забезпечення роботи на упередження ухилень від оподаткування.

Впровадження системи аналізу діяльності платників за допомогою податкових ризиків дасть можливість на підставі економіко-математичних моделей здійснювати відбір платників для податкового аудиту в автоматизованому режимі, що дозволить мінімізувати вплив людського фактора при призначенні перевірки. При цьому програма перевірки включатиме лише питання, попередньо визначені за допомогою автоматизованої інформаційної системи, в яких мають бути зазначені можливі порушення податкового законодавства, що значно зменшить терміни перевірки. Крім того, зменшиться кількість перевірок для сумлінних платників податків, у яких вірогідність податкових ризиків є мінімальною. Сумлінні платники податків перевірятимуться з більшим інтервалом. Увагу податківців буде сконцентровано на тих суб’єктах підприємницької ді-

яльності, які застосовують у господарській діяльності схеми мінімізації та ухилення від сплати податків.

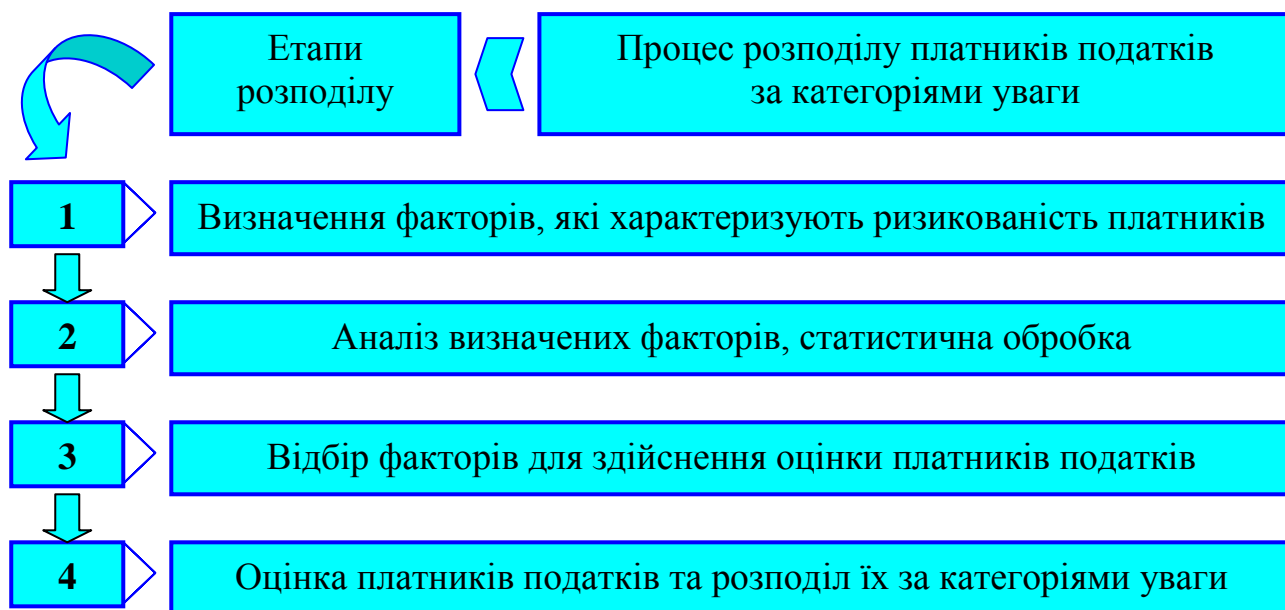

Рис.2. Модель процесу розподілу платників за категоріями уваги

Для розподілу платників податку на додану визначено 4 категорії уваги: категорія 1 („зелений коридор”) – сумлінні платники податків; категорія 2 („жовтий коридор”) – платники податків помірного ризику; категорія 3 („помаранчевий коридор”) – платники податків високого ризику; категорія 4 („червоний коридор”) – платники податків високого ризику з ознаками шахрайства.

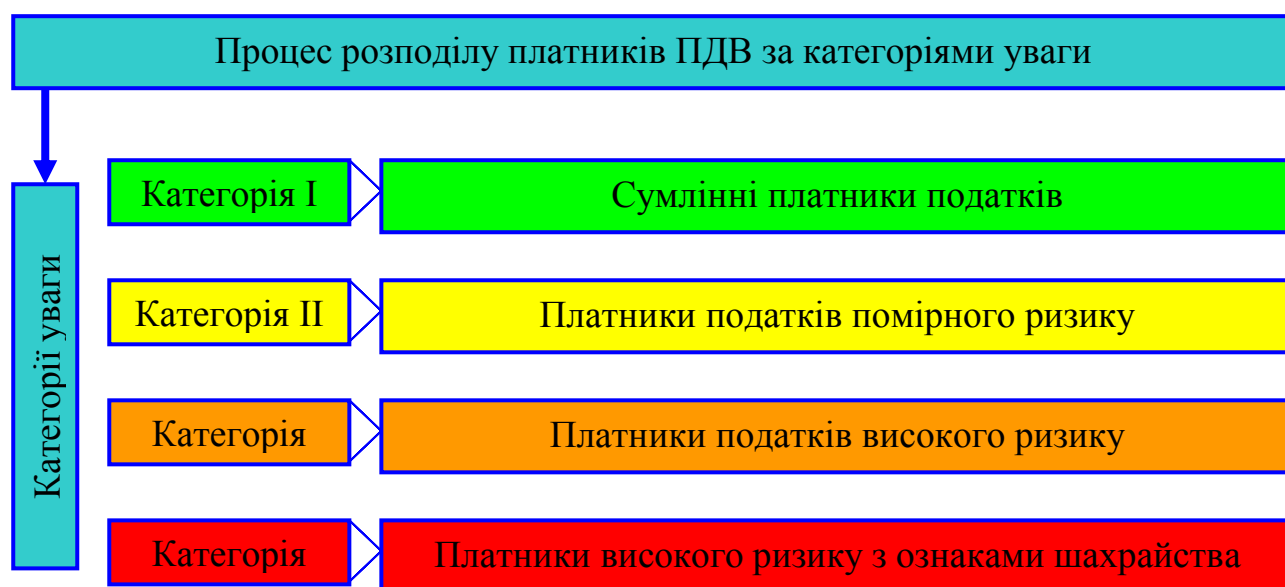

Рис.3. Порядок розподілу платників ПДВ за категоріями уваги

В „зеленому коридорі” знаходяться декларації найбільш сумлінних платників. Декларації „жовтого коридору” вимагають проведення кабінетного

аудиту. Декларації „помаранчевого коридору” вимагатимуть здійснення виїздного аудиту. Деклараціями, які віднесено до „червоного коридору”, займатиметься податкова міліція. Розмежування платників в розрізі коридорів здійснюватиме програмний продукт без залучення людського фактору. Однак, згідно рішення Стратегічного комітету ДПА України до кінця поточного року розподіл платників податків буде проводитися паралельно в ручному та автоматизованому вигляді з щомісячним моніторингом. Промислова експлуатація проекту ввійде в дію з 1 січня 2005 року.

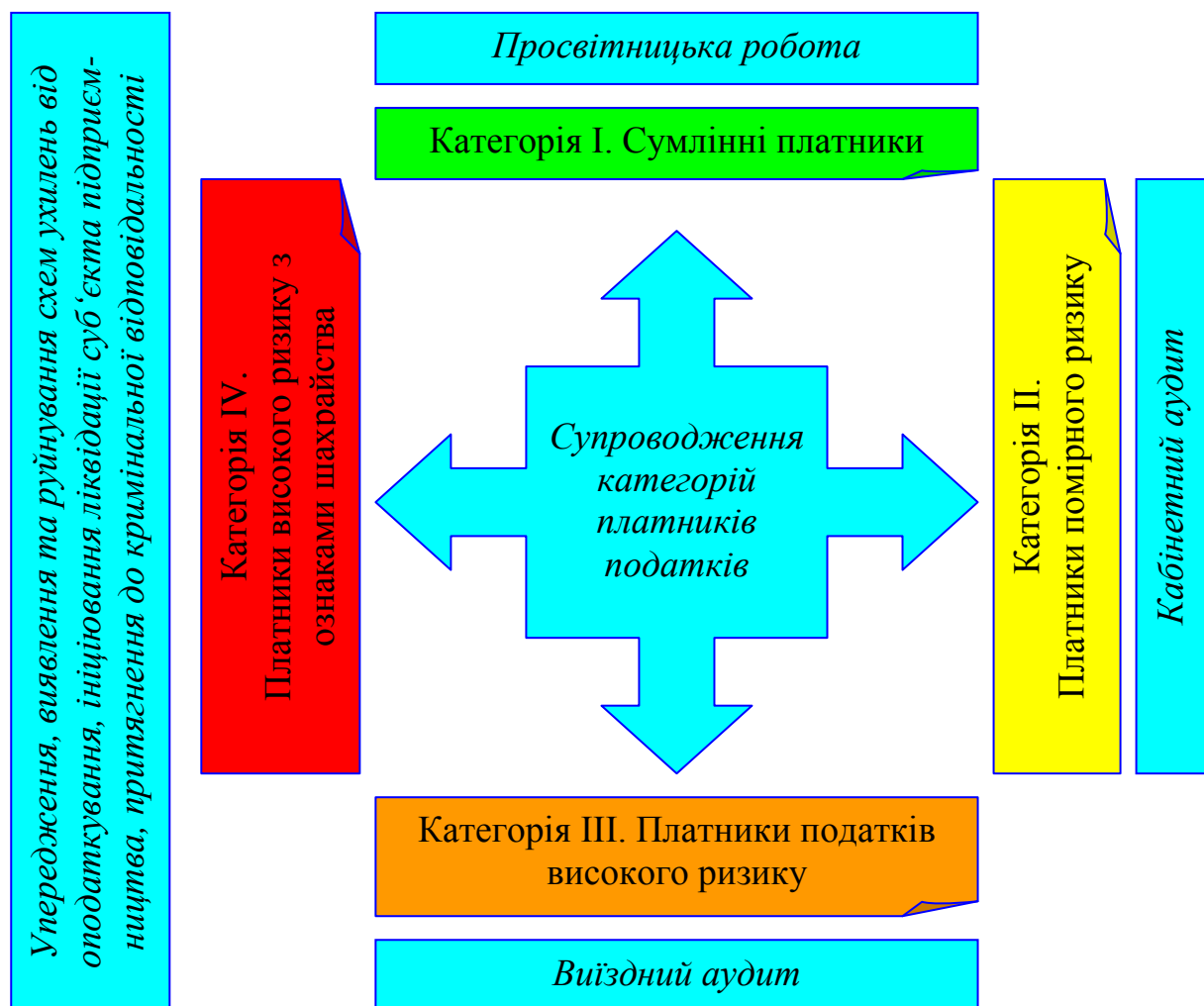

Рис.4. Модель супроводження категорій платників податків

Комплексне обслуговування адміністрування податку на додану вартість здійснюватиметься за допомогою програмного продукту Primavera P3e, який дає змогу своєчасно, оперативно та аналітично прослідкувати весь комплекс операцій щодо адміністрування сплати податків. Використовуватиметься також АРМ адміністратора та АРМ інспектора (на районному рівні).

Поточним розмежуванням декларацій за категоріями уваги займатиметься „адміністратор коридорів” (на основі результатів електронної обробки інформації й автоматизованого розподілу), функції якого виконуватиме згідно остан-

ніх рекомендацій ДПА України начальник ДПІ або його заступник. Всередині „коридорів” між інспекторами декларації розподілятиме „адміністратор коридору”, функції якого виконуватиме начальник відповідного відділу.

Схема дій конкретного інспектора стосовно певної декларації визначатиметься належністю підприємства і декларації до конкретного „коридору” з врахуванням додаткових факторів і здійснюватиметься на основі чіткого сценарію, регламентованого ДПА України.

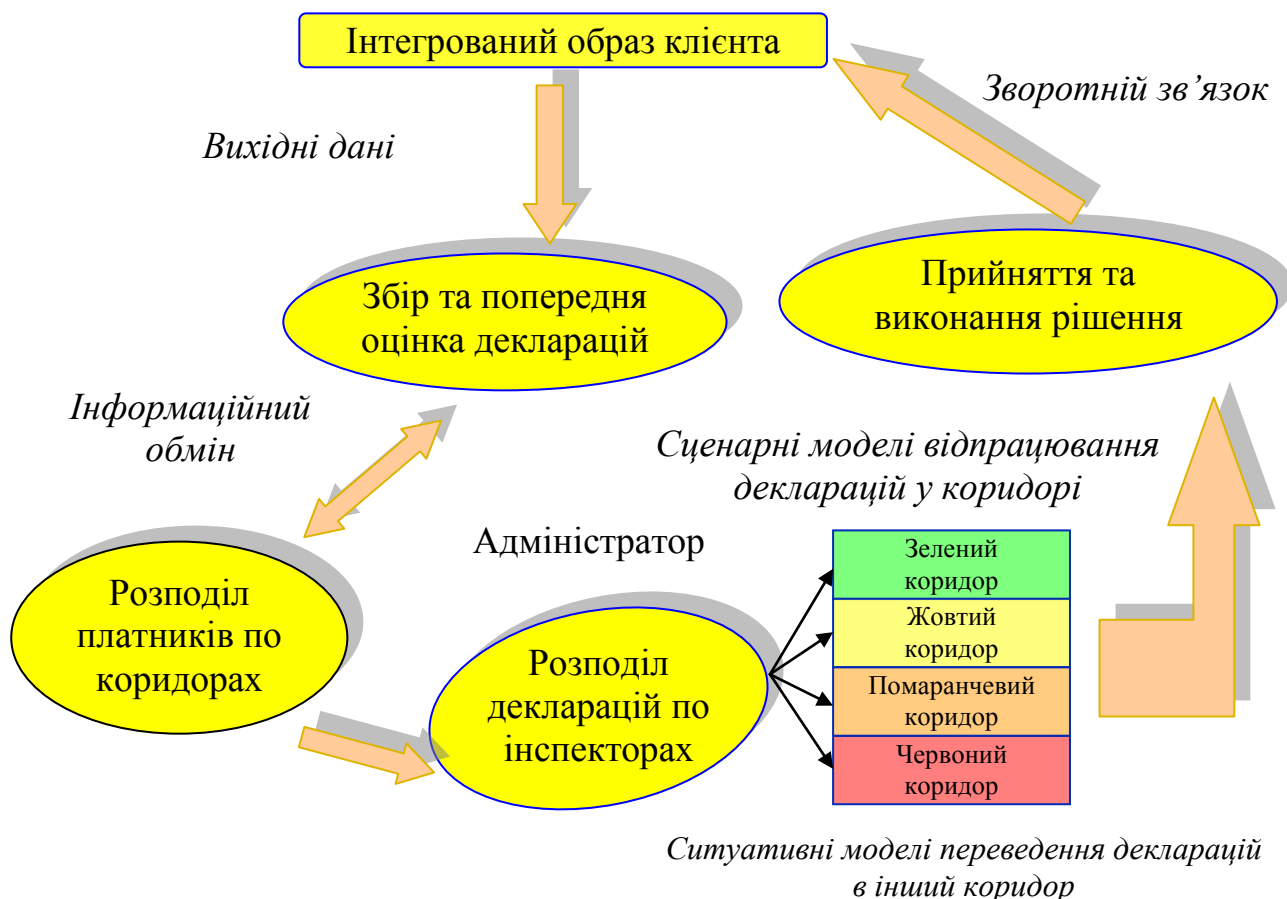

Рис.5. Системна модель адміністрування податку на додану вартість

В процесі обробки декларацій здійснюватиметься моніторинг: 1) зайнятості інспекторів; 2) якості роботи; 3) критичного часу обробки. Найбільш суттєві елементи нового підходу до системи адміністрування податку на додану вартість апробовані в рамках пілотних проектів на базі Дніпропетровської, Донецької, Запорізької та Київської областей. З 1 вересня 2004 року дослідна експлуатація проекту запроваджена у всіх регіонах України.

ВПРОВАДЖЕННЯ В ДОСЛІДНУ ЕКСПЛУАТАЦІЮ ТРЬОХРІВНЕВОЇ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ

Трьохрівнева система адміністрування податку на додану вартість передбачає консолідовану взаємодію вертикалі державної податкової служби України в розрізі: 1) ДПА України; 2) регіональних ДПА; 3) районних ДПІ. При цьому

забезпечується як прямий зв'язок „1 – 2 – 3”, так і обернений „3 – 2 – 1”. Під час дослідного впровадження трьохрівневої системи адміністрування ПДВ необхідно акцентувати увагу на оберненому зв'язку, оскільки всі проблеми, зауваження та пропозиції виникають переважно на нижній ланці системи.

Під час впровадження в дослідну експлуатацію трьохрівневої системи адміністрування ПДВ можливе спрацювання ряду специфічних факторів, зокрема: 1) очікування проблем інтеграції результатів впровадження системи адміністрування ПДВ за рахунок “зсуву вліво” всіх процесів розробки та впровадження проектів; 2) очікування ефекту “зсуву до червоного коридору”; 3) відсутність синхронізації закупівель недостатньої техніки щодо впровадження системи у повному обсязі; 4) необхідність доопрацювання аналітичної надбудови системи адміністрування ПДВ для трьохрівневої системи з урахуванням формування інтегрованого образу клієнту.

Рис.6. Загальна архітектура системи адміністрування ПДВ

На рівні регіональних ДПА необхідно здійснити ряд послідовних дій щодо впровадження системи адміністрування податку на додану вартість, зокрема: 1) відпрацювання розподілу декларацій вручну (за експертним методом);

2) впровадження підсистеми розподілу платників за категоріями уваги в автоматизованому режимі; 3) здійснення аналізу розривів між експертним та автоматизованим варіантами розподілу; 4) внесення відповідних коригувань стосовно підсистеми розподілу в автоматизованому режимі; 5) впровадження адаптивної підсистеми адміністрування обробки декларацій на рівні ДПІ; 6) інтеграція системи та доопрацювання аналітичних інструментів рівнів ДПА області та ДПА України.

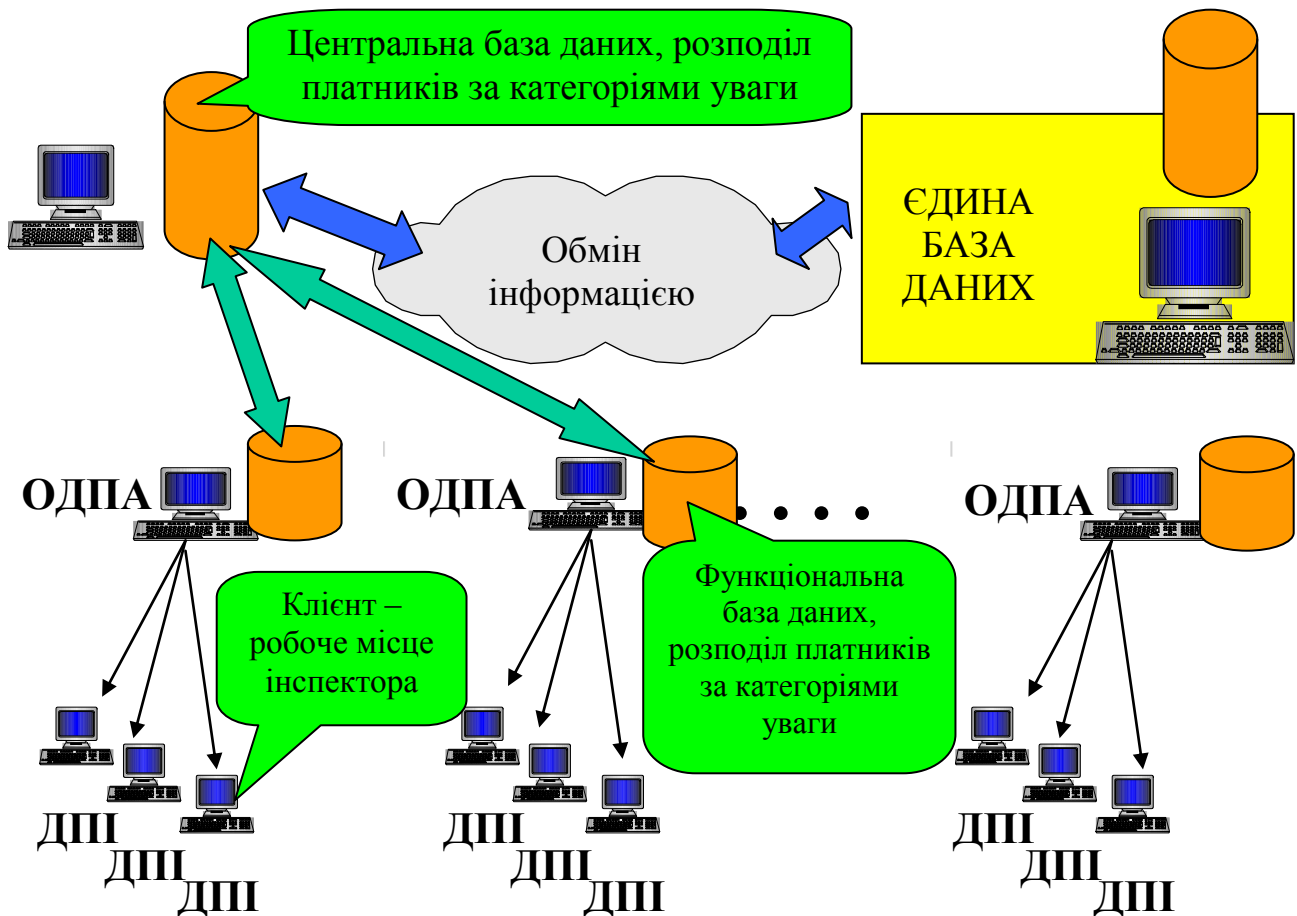

Рис.7. Логічно-структурна модель трьохрівневої системи адміністрування податку на додану вартість

В процесі впровадження в дослідну експлуатацію трьохрівневої системи адміністрування ПДВ виникає ряд проблемних питань менеджменту, зокрема: 1) ведення інформаційної бази даних на паперових носіях; 2) перенавантаження працівників низових ланок, особливо інспекторів ДПІ; 3) різні моделі техніки планування та адміністрування; 4) недостатній масив інформації та інші. До основних елементів системи адміністрування належать: управління системним баченням та концепцією процесу адміністрування; управління ресурсами; управління грошовими потоками; управління невизначеністю та ризиками; управління стандартизацією; підсистема обліку та звітності. Суб'єктами адміністрування при цьому виступають: голова ДПА, менеджер проекту, податкові інспектори, платники податків, інші органи.

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ СИСТЕМНОЇ МОДЕЛІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

З метою створення високоефективної системної моделі адміністрування податку на додану вартість необхідно дотримуватись наступних принципів: цілісності моделі та її повноти з точки зору життєвого циклу процесу адміністрування ПДВ; логічного поєднання системного, проектного, процесного та сценарного підходів; вибору раціональної схеми централізації та децентралізації обробки інформації та прийняття рішень з точки зору безпеки й уникнення зловживань; подвійного контролю за прийняттям рішень.

Стратегічно розвиток системи адміністрування податків ДПА України складається з трьох основних елементів: 1) прийняття єдиної технологічної платформи адміністрування (наприклад: система Primavera P3e); 2) концепція органічного нарощування системи адміністрування (акцизний збір, податок на прибуток тощо); 3) чітка масштабованість системи щодо рівнів адміністрування (ДПА України, ДПА регіонального рівня, ДПІ районного рівня).

Сутність опрацьованої інтеграційної платформи Primavera P3e зводиться до наступних аспектів: можливість створення корпоративної структури проектів довільної складності; розвинена система електронного документообігу та комунікації у межах моделей проектів та програм; наявність аналітичних засобів моделювання на рівнях портфелів проектів, програм та різних рівнях організаційної структури ДПА.

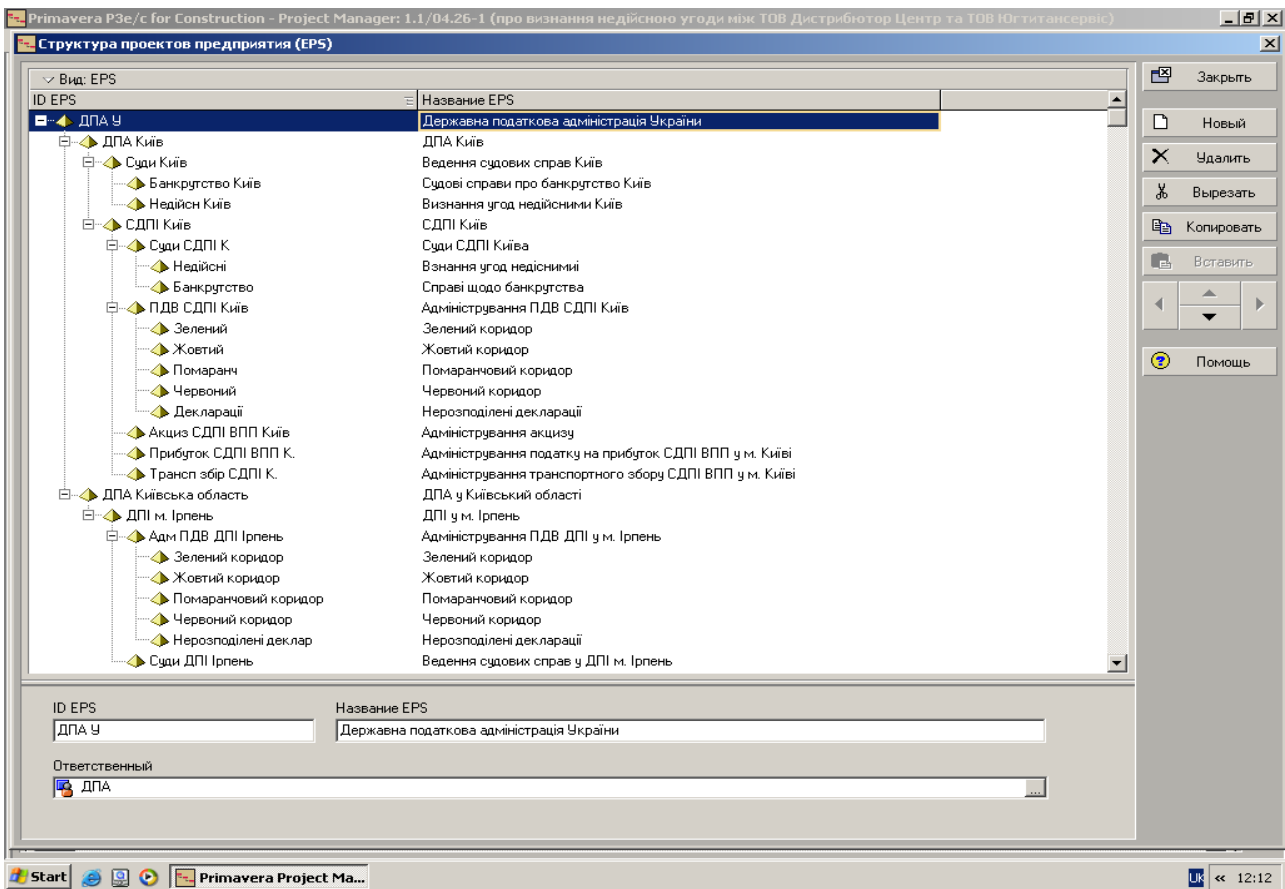

Рис.8. Формування корпоративної структури проектів та програм

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Автоматизована система адміністрування податку на додану вартість дає можливість на високому фаховому рівні та з досить високою оперативністю прослідковувати та моніторити всі складові елементи даної системи. Дія людського фактору впливу при цьому мінімізується. Однією з основних переваг автоматизованої системи адміністрування ПДВ є консолідація максимально широкого спектру інформації про платників. З метою проведення загального менеджменту процесу адміністрування податку на додану вартість використовуватиметься програмний продукт Primavera P3e (на обласному рівні). На рівні ДПІ буде проведена інсталяція АРМів адміністратора та інспектора.

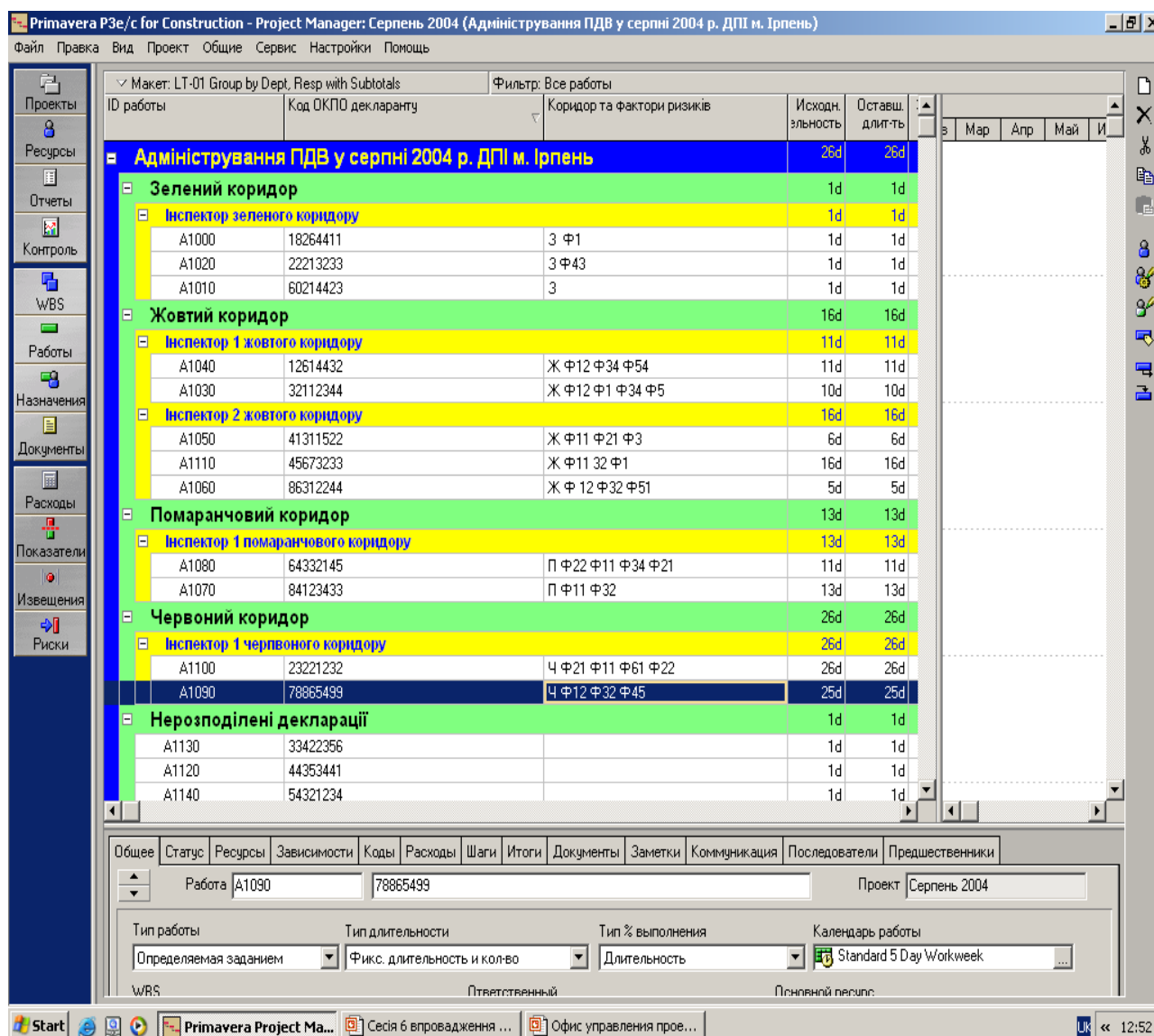

Рис.9. Приклад адміністрування ПДВ за допомогою Primavera P3e

Програмний продукт Primavera P3e дозволяє створити багаторівневу модель адміністрування ПДВ, яка включатиме наступні елементи: ДПА України; ДПА області; ДПІ; адміністрування ПДВ; місяць поточного року; коридори: зелений, жовтий, помаранчевий, червоний.

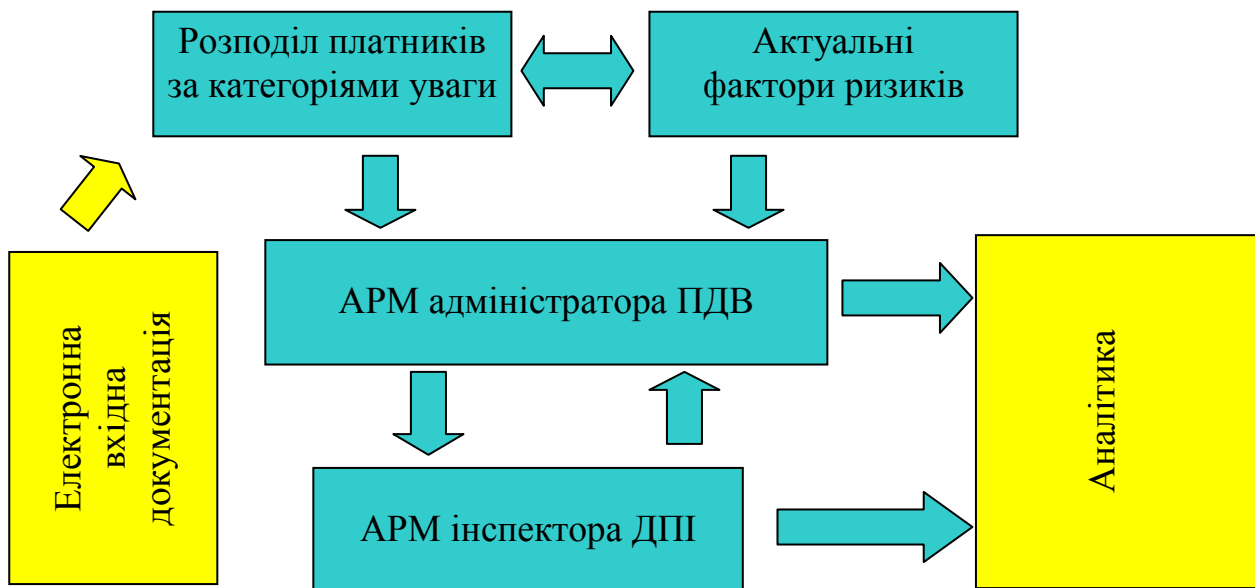

Рис.10. Структура АРМів з адміністрування ПДВ в ДПІ

На рівні Державних податкових інспекцій з метою впровадження автоматизованої системи адміністрування податку на додану вартість буде інстальоватись спрощене програмне забезпечення: автоматизоване робоче місце адміністратора ПДВ та автоматизоване робоче місце інспектора ДПІ.

Розподіл декларацій по інспекторам

Фільтр

Вихід

Інспекція СДПІ по роботі з ВПІ у м.Києві

Коридор Всі

Інспектор

Весь розподіл

Рознести

Обновити

Декларації	Розподіл	Завантаженість	Інспектор	Банк ризиків			
Коридор	№ декларації	Назва	Годин	Дата	Закрита	Сума	Підтв.
Жовтий	1	СК "Дорон"	8	20.08.2004	25.08.2004 11:05:15	1000000,00	1000000,00
Помаранчовий	2	СП "Умань"	16	20.08.2004		5000000,00	
Зелений	3	Укртрансліп	2	20.08.2004	25.08.2004 11:18:59	300000,00	300000,00
Червоний	4	Продстар	32	19.08.2004		200000,00	
Жовтий	5	Мікростар	1	25.08.2004 14:26:26	25.08.2004 14:38:51	6100,00	5000,00
Червоний	6	Горбудмеханізація	10	25.08.2004 14:42:48		1000000,00	
Помаранчовий	7	СК "Аміак"	15	25.08.2004 14:44:51		1000,00	
* Жовтий						0,00	

Зміна кадру форми

Виділення декларації

Рис.11. Загальний вид вікна АРМу адміністратора ПДВ

Інспекція СДП по роботі з ВПП у м.Києві

Коридор: Всі
 Інспектор:
 Весь розподіл

Рознести Обновити

Декларації Розподіл Завантаженість Інспектор Банк ризиків

Коридор	№ декларації	Назва	Годин	Дата	Закрита	Сума	Підтв.
Жовтий	1	СК "Дорон"	8	20.08.2004	25.08.2004 11:05:15	1000000,00	1000000,00
Помаранчевий	2	СП "Чмань"	16	20.08.2004		5000000,00	
Зелений	3	Укртрансліг	2	20.08.2004	25.08.2004 11:18:59	300000,00	300000,00
Червоний	4	Продстар	32	19.08.2004		200000,00	
Жовтий	5	Мікростар	1	25.08.2004 14:26:26	25.08.2004 14:38:51	6100,00	5000,00
Червоний	6	Горбудмеханізація	10	25.08.2004 14:42:48		1000000,00	
Помаранчевий	7	СК "Аміак"	15	25.08.2004 14:44:51		1000,00	
* Жовтий						0,00	

Дата закриття

Підтверджена сума

Термін адміністрування

Дата надходження

Рис.12. Маніпулятор податкових декларацій АРМу адміністратора ПДВ

Інспекція СДП по роботі з ВПП у м.Києві

Коридор: Всі
 Інспектор:
 Весь розподіл

Рознести Обновити

Декларації Розподіл Завантаженість Інспектор Банк ризиків

Вересень Серпень

Декларація	Інспектор	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
СК "Дорон"(1)	Сторожук В.І.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	
СП "Чмань"(2)	Лопатов С.П.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	8	2	0	0	
Укртрансліг(3)	Сторожук В.І.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0		
Продстар(4)	Сторожук В.І.	2	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	8	8	0		
Мікростар(5)	Столетов І.С.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Горбудмеханізація(6)	Сторожук В.І.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
СК "Аміак"(7)	Лопатов С.П.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

Сума 1000000 € 1000000 Годин 6 0 2 0 0 0 0 8 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 6 0 0 0 8 8 8 0 0 8

Інспектор

Матриця розподілу

Навантаження інспектора

Рис.13. Матриця розподілу праці інспекторів

Інспекція		СДПІ по роботі з ВПШ у м.Київі		Коридор	Всі																													
		Рознести		Інспектор																														
		Обновити		☒ Весь розподіл																														
Декларації	Розподіл	Завантаженість	Інспектор	Банк ризиків																														
	Обновити		Інспектор	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
▶			Сторожук В.І.	2	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	8	8	8	0	0	8	8
			Лопатов С.П.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	8	2	0	0	0	0	0
			Столетов І.С.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сума		Підтверджено		2	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	16	10	8	0	0	8	8	

Рис.14. Обсяг роботи інспекторів

Автоматизоване робоче місце адміністратора ПДВ дозволяє здійснювати ряд управлінських операцій, необхідних для забезпечення ефективного адміністрування податку на додану вартість, зокрема: проводити розподіл декларацій з розрізі інспекторів та категорій уваги до платників із застосуванням відповідних фільтрів, наприклад: всі коридори, будь-який конкретний коридор, певний інспектор і т.д.; контролювати термін адміністрування кожної декларації з ПДВ із зазначенням дати надходження, дати закриття, підтвердження суми тощо; здійснювати розподіл часу інспекторів в розрізі конкретних днів поточного місяця з визначенням загального навантаження кожного інспектора і т.д.

Декларації	Розподіл	Завантаженість	Інспектор	Банк ризиків	
	Коридор		Прізвище, імя, по-батькові	Календарь	Коефіцієнт
	Помаранчовий		Лопатов С.П.	1	1,00
	Зелений		Петров П.П.	1	1,00
	Червоний		Столетов І.С.	1	1,50
▶	Жовтий		Сторожук В.І.	1	0,80
*	Жовтий			1	1,00

Рис.15. Довідник інспекторів

В процесі встановлення навантаження конкретного інспектора необхідно враховувати умовний коефіцієнт трудового завантаження, наприклад, для інспектора з малим стажем роботи та порівняно низькою ефективністю професійної діяльності доцільно встановлювати коефіцієнт завантаження, припустимо, 0,8; для працівника з великим досвідом роботи та високою продуктивністю пра-

ці 1,5 і т.д. Однак, найбільш поширеним коефіцієнтом трудового навантаження, все таки доцільно встановлювати 1,0.

В процесі адміністрування податку на додану вартість на рівні ДПІ встановлюватиметься програмне забезпечення – АРМ інспектора. За структурною будовою воно за багатьма параметрами схоже з АРМом адміністратора ПДВ.

Інспекція		СДПІ по роботі з ВПІ у м.Києві		Коридор	Всі		
				Інспектор			
				☒ Весь розподіл			
Обновити							
Декларації	Ризики	Розподіл					
Коридор	№ декларації	Назва	Годин	Дата	Закрита	Сума	Підтв.
Жовтий	1	СК "Дорон"	8	20.08.2004	25.08.2004 11:05:15	1000000,00	1000000,00
Помаранчовий	2	СП "Умань"	16	20.08.2004		5000000,00	
Зелений	3	Укртрансліт	2	20.08.2004	25.08.2004 11:18:59	300000,00	300000,00
Червоний	4	Продстар	32	19.08.2004		200000,00	
Жовтий	5	Мікростар	1	25.08.2004 14:26:26	25.08.2004 14:38:51	6100,00	5000,00
Червоний	6	Горбудмеханізація	10	25.08.2004 14:42:48		1000000,00	
Помаранчовий	7	СК "Аміак"	15	25.08.2004 14:44:51		1000,00	

Рис.16. Загальний вид вікна АРМу інспектора ДПІ

Інспекція		СДПІ по роботі з ВПІ у м.Києві		Коридор	Всі	
				Інспектор		
				☒ Весь розподіл		
Обновити						
Декларації	Ризики	Розподіл				
Декларація	№ фактору ризику	Інспектор	Примітка	+/-	Дата	
СК "Дорон"(1)		Сторожук В.І.	Перевірка закінчилась успішно	☒	25.08.2004 11:05:14	
СК "Дорон"(1)	3	Петров П.П.		☒	25.08.2004 11:05:15	
* СК "Дорон"(1)				☐		
виявлено припинення господарської діяльності СДПІ протязі 3 місяців						

Опис рішення

Відмітка про опрацювання

Момент відпрацювання

Рис.17. Адміністрування ризиків АРМ інспектора ДПІ

Основні переваги обробки декларацій за допомогою АРМів проекту адміністрування податку на додану вартість полягають в наступному: 1) виникає можливість формування нормативів опрацювання декларацій в кожному коридорі; 2) використовується статистичний підхід (в тому числі для формування податкової історії платників); 3) процес адміністрування стає керованим; 4) забезпечується ефективно управління персоналом; 5) створюється можливість побудови єдиної системи на всіх рівнях адміністрування ПДВ; 6) забезпечується мінімізація часового фактору – зменшення часу на опрацювання декларацій.

Однак в процесі впровадження автоматизованих робочих місць адміністратора ПДВ та інспектора ДПІ не виключена можливість виникнення спектру проблем, зокрема пов'язаних із: 1) інтеграцією з існуючими засобами; 2) доведенням технології і програмного продукту до промислового рівня; 3) процедурою навчання адмініструвати “по новому” – за принципом “управління через проекти”; 4) розповсюдженням засобів і досвіду.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ЩОДО ІНТЕГРОВАНИХ ПРОЦЕСІВ АДМІНІСТРУВАННЯ ДПА УКРАЇНИ

Процес адміністрування є досить складним механізмом, який вимагає виваженого планування і супроводження. З метою формування ефективної моделі функціонування даної системи рекомендується використовувати чотири взаємопов'язаних підходи: 1) системний підхід; 2) проектний підхід; 3) процесний підхід; 4) сценарний підхід.

1. Системний підхід враховує всебічні умови й комплексні взаємозв'язки в системах. Це дає можливість моделювати реальні системи для спрощення реальних ситуацій у проектах. Системна інтеграція передбачає об'єднання різних робіт, інтересів і результатів, а також їх координацію й контроль для досягнення цілей та успіху проекту. Система складається з елементів, які мають зв'язки з іншими елементами та загальним оточенням в цілому.

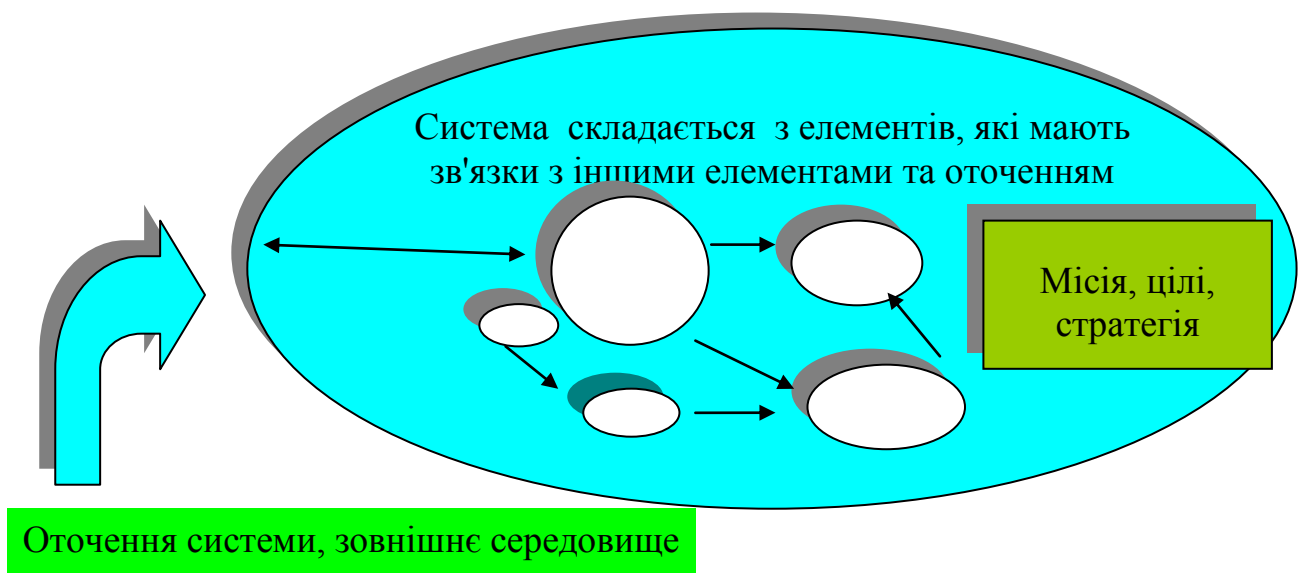

Рис.18. Структурна модель системного підходу адміністрування

2. Проектний підхід. Проект – унікальний набір скоординованих робіт із визначеними початковою й кінцевою датами. Проектом управляє окрема особа або організація для досягнення цілей і отримання очікуваного результату за визначеним графіком робіт в умовах обмеженої вартості. Основними критеріями проекту є: час, вартість, ресурси, якість. Головними властивостями проекту є: 1) унікальність; 2) обмеженість у часі, вартості та ресурсах. Управління проектом – це планування, організація, моніторинг і контроль усіх складових проекту, а також мотивація учасників проекту для досягнення його цілей в обумовлений час із узгодженими вартістю та якістю виконання робіт.

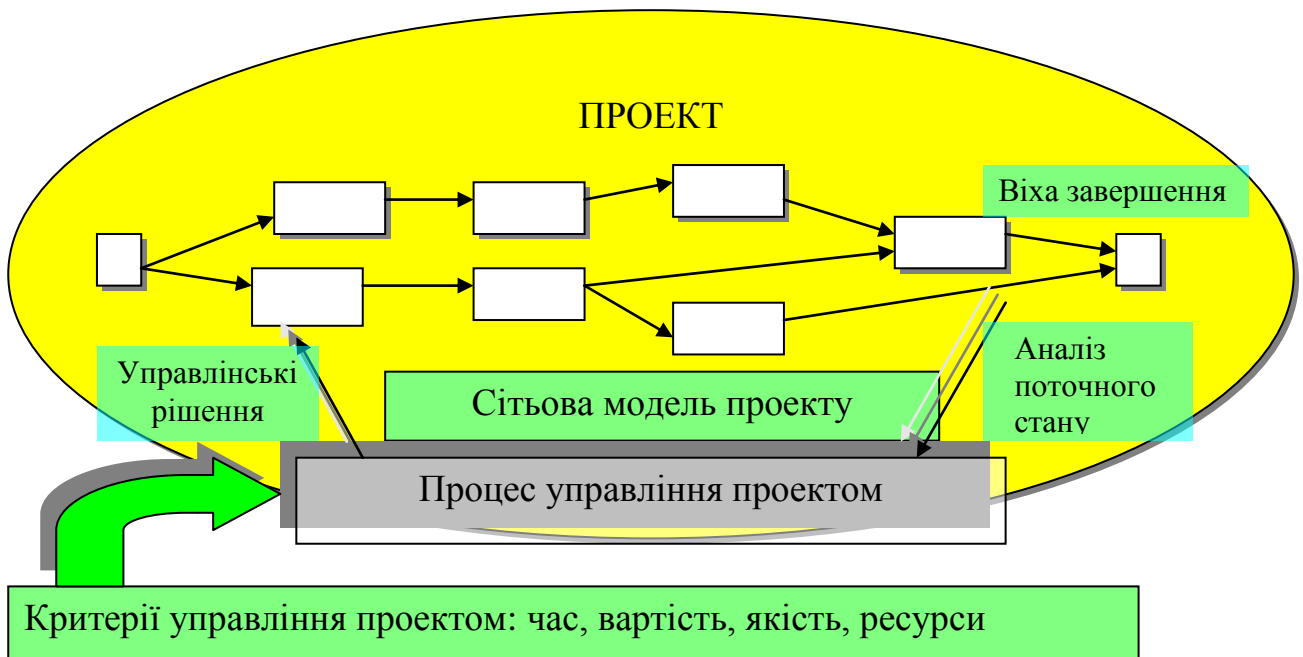

Рис.19. Елементи проектного підходу адміністрування

3. Процесний підхід. Бізнес-процес – стала, цілеспрямована сукупність взаємопов'язаних видів діяльності (послідовність робіт), яка перетворює входи у виходи та має цінність для споживача. Переваги процесного підходу – можливість чіткої регламентації, сталість зв'язків між роботами.

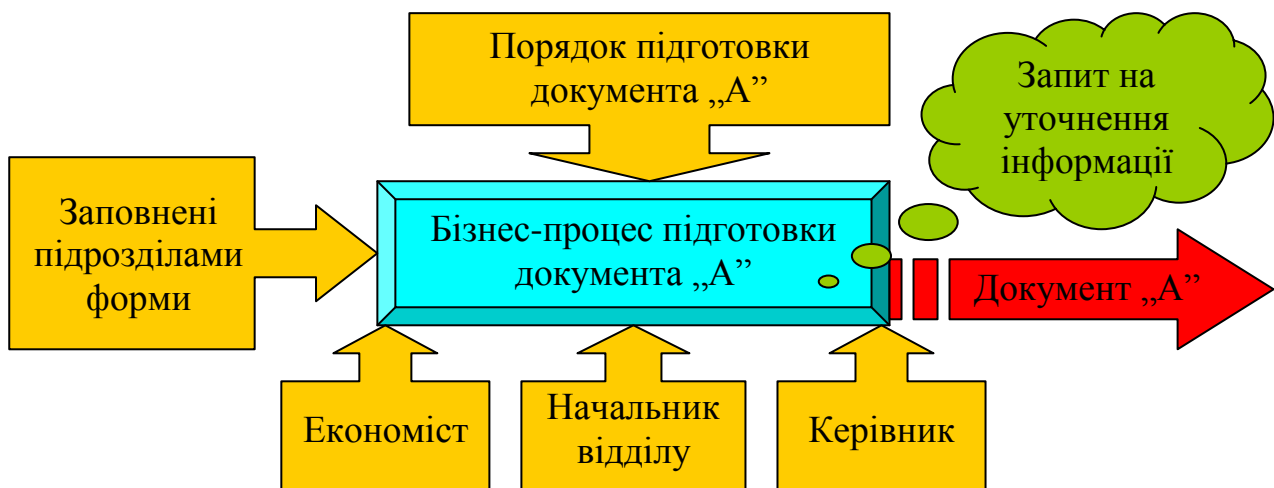

Рис.20. Приклад моделі бізнес-процесу

4. Сценарний підхід. Сценарій – опис (модель) конкретної ситуації та її близького оточення для визначення можливих дій щодо управління проектом або процесом.

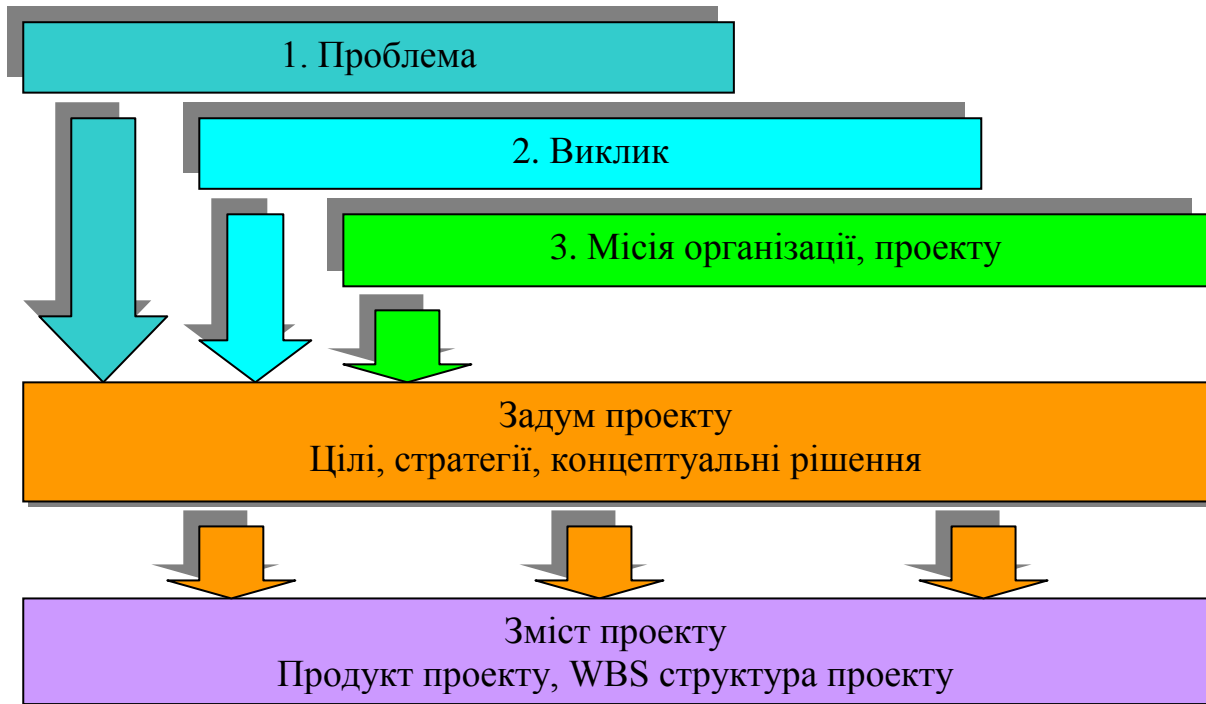

Рис.21. Приклад сценарію створення проекту

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ, РЕКОМЕНДОВАНІ ДПА УКРАЇНИ

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД

Проект – це унікальний набір скоординованих робіт із визначеними початковою й кінцевою датами. Проектом управляє окрема особа або організація для досягнення цілей і отримання очікуваного результату за визначеним графіком робіт в умовах обмеженої вартості. Основними властивостями проекту є: 1) унікальність; 2) обмеження у часі, ресурсах та вартості. Основними критеріями управління проектом є: ресурси, час, вартість та якість.

Управління проектом – це планування, організація, моніторинг і контроль усіх складових проекту, а також мотивація учасників проекту для досягнення його цілей в обумовлений час із узгодженими вартістю та якістю виконання робіт. Основними принципами управління проектами є: 1) представлення інтегрованих бізнес-процесів управління адміністрування податків у вигляді проектів; 2) орієнтація на цілі та кінцеві результати; 3) жорсткий контроль за виконанням проектів у часі, витратах та якості; 4) чітка відповідальність та визначені результати робіт і бізнес-процесів; 5) максимальна типізація бізнес-процесів з урахуванням змін у стратегіях розвитку та пріоритетах управління;

б) відстежування проектів та програм протягом життєвого циклу з урахуванням окупності.

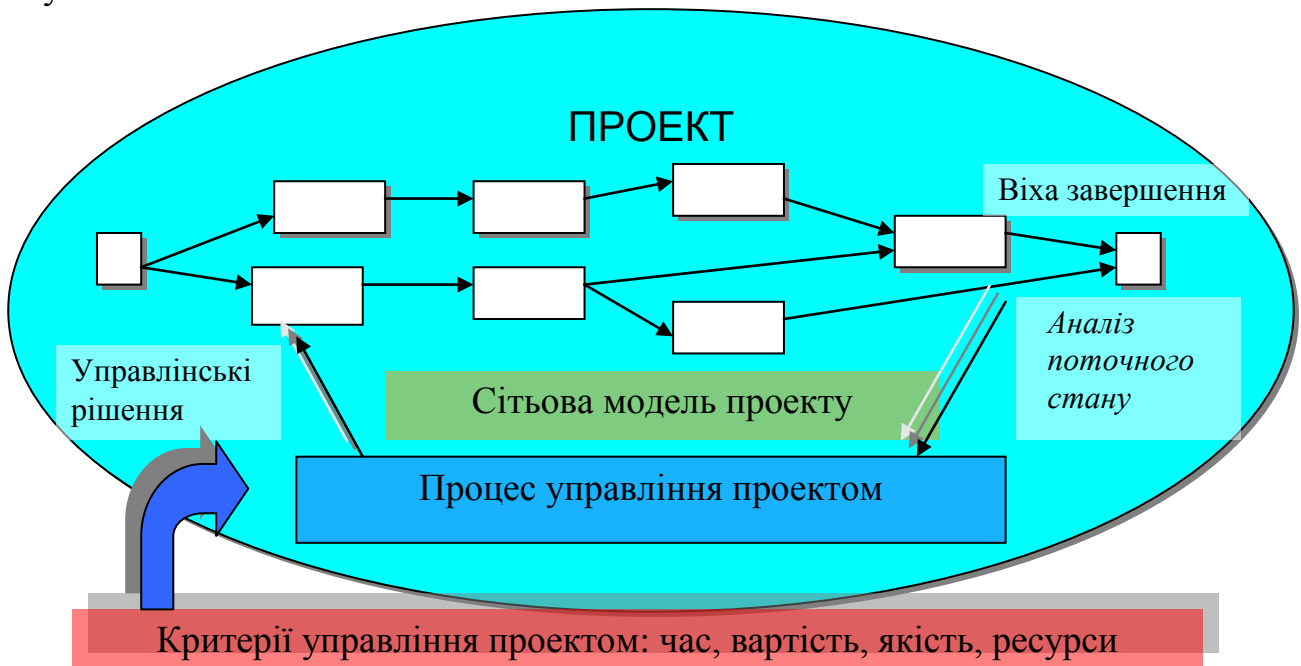

Рис.22. Елементи проектного підходу

В процесі управління проектами використовуються шість основних фаз, зокрема: стадія ініціалізації проекту, тобто формування ідеї, встановлення цілей та очікуваних результатів; стадія планування, тобто визначення параметрів реалізації проекту згідно критеріїв: час, ресурси, вартість; взаємопов'язані стадії виконання та контролю; стадія закриття (в результаті завершення проекту, тобто досягнення поставлених завдань, або прийнятті рішення про недоцільність продовження проекту; стадія інтеграції проектів, тобто об'єднання в мультипроект або програму проектів.

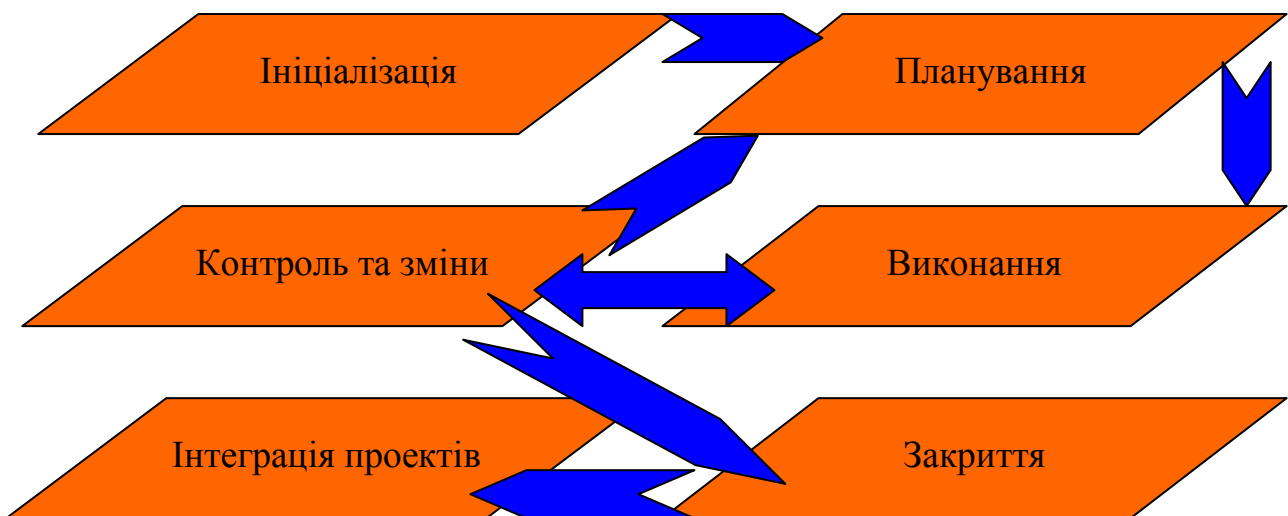

Рис.23. Процес управління проектами

Внутрішніми зацікавленими сторонами проекту є: 1) команда менеджерів проекту; 2) керівництво організації. Оточення проекту становлять зовнішні зацікавлені сторони та динамічні властивості.

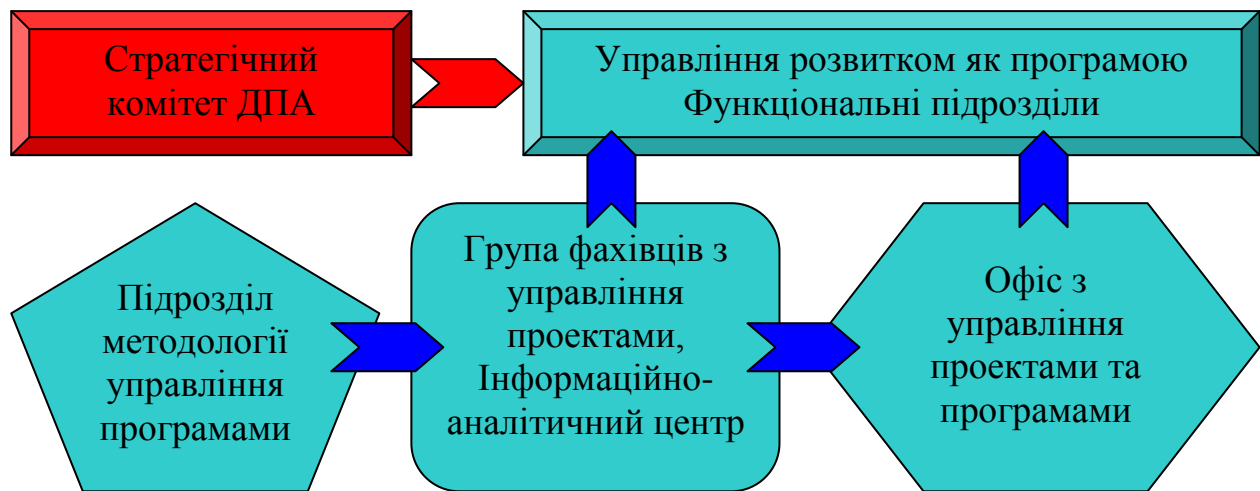

Рис.24. Управління ДПА орієнтоване на проекти

Фаза проекту – це певний обмежений проміжок часу виконання проекту, раціонально виділений по відношенню до інших проміжків.

Життєвий шлях проекту – це послідовність фаз проекту, потрібних для досягнення визначених цілей, з моменту формування концепції проекту до його завершення, включаючи реалізацію й використання.

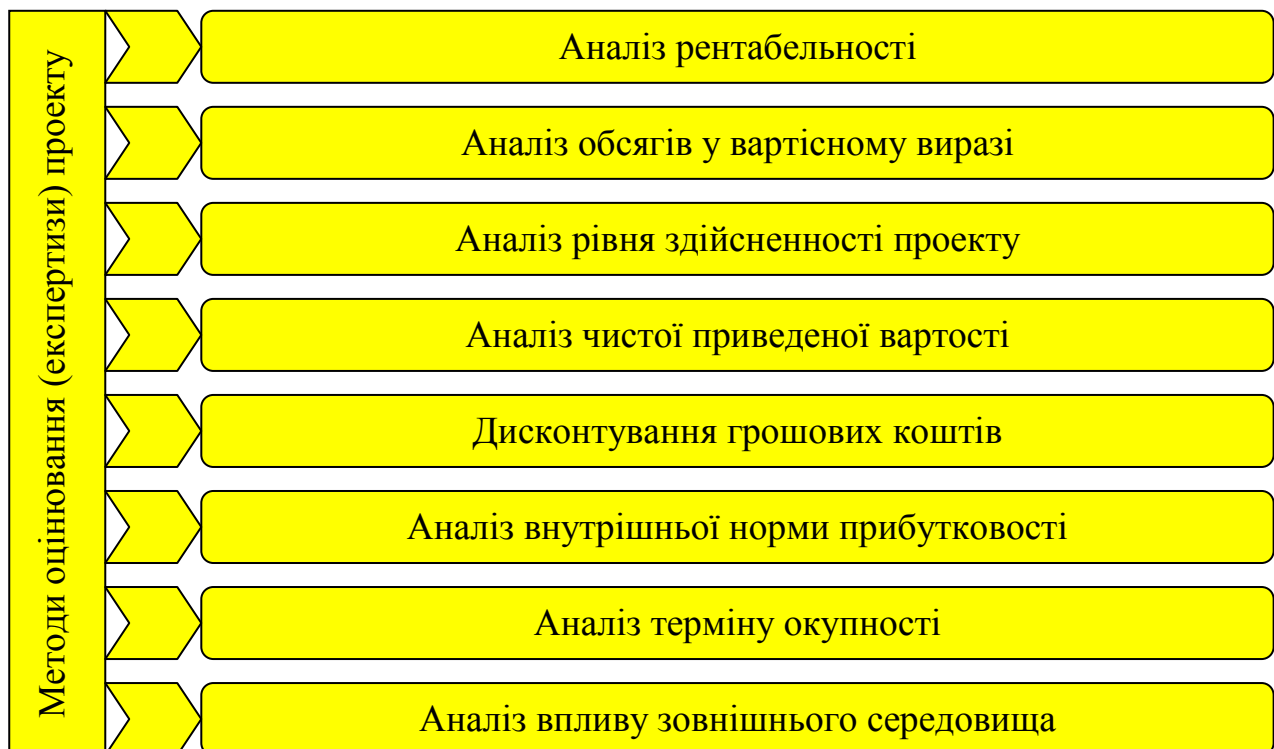

Рис.25. Логічна модель методів оцінювання (експертизи) проекту

Розглянемо критерії успіху та невдач проекту. Критерії інвестора – це передусім забезпечення повернення інвестованих ресурсів (коштів) та належних відсотків. Критерії власника проекту – отримати результат проекту для ведення бізнесу щодо узгодженого терміну, вартості та якості. Критерії підрядників – забезпечити прибутковість власних робіт проекту. Прикладами критеріїв успіху проекту є: 1) забезпечення функціонування результативної системи; 2) перебування в рамках установленого часу, бюджету й вимог якості; 3) прибутковість для підрядчика; 4) задоволення всіх потреб учасників; 5) відповідність встановленим цілям.

Паралельно розглянемо приклади критеріїв невдач проекту за аналогічними напрямками: 1) критерії інвестора – ризики неповернення інвестованих ресурсів (коштів) та відсотків; 2) критерії власника проекту – можливість отримати результат проекту, непридатний для ведення бізнесу щодо узгодженого терміну, вартості та якості; 3) критерії підрядника – перевищення часу, вартості та брак якості.

Початкова та кінцева фази проекту передбачають певні взаємопов'язані елементи. Зокрема, початок проекту містить наступні стадії: 1) підбір персоналу проекту; 2) підготовка необхідного обладнання й засобів управління проектом; 3) встановлення основних цілей та змісту проекту; 4) визначення й формулювання основних умов проекту; 5) встановлення й початкове формування організації для виконання проекту; 6) визначення процедур взаємовідносин учасників проекту; 7) первинне планування проекту; 8) створення статуту проекту. Закриття проекту передбачає наступні стадії: 1) передання інструкцій з використання продукту, протоколів тестування, ревізійних звітів тощо замовнику; 2) остаточна оцінка фінансової ситуації (розрахунки, виконані по завершенні проекту); 3) складання заключного звіту й підготовка документації проекту для архівування; 4) визначення переліку відкритих питань (недоробок) й переліку завершальних робіт; 5) визначення переліку претензій; 6) укладання угод за програмами підготовки персоналу, про гарантії та систему відповідальності.

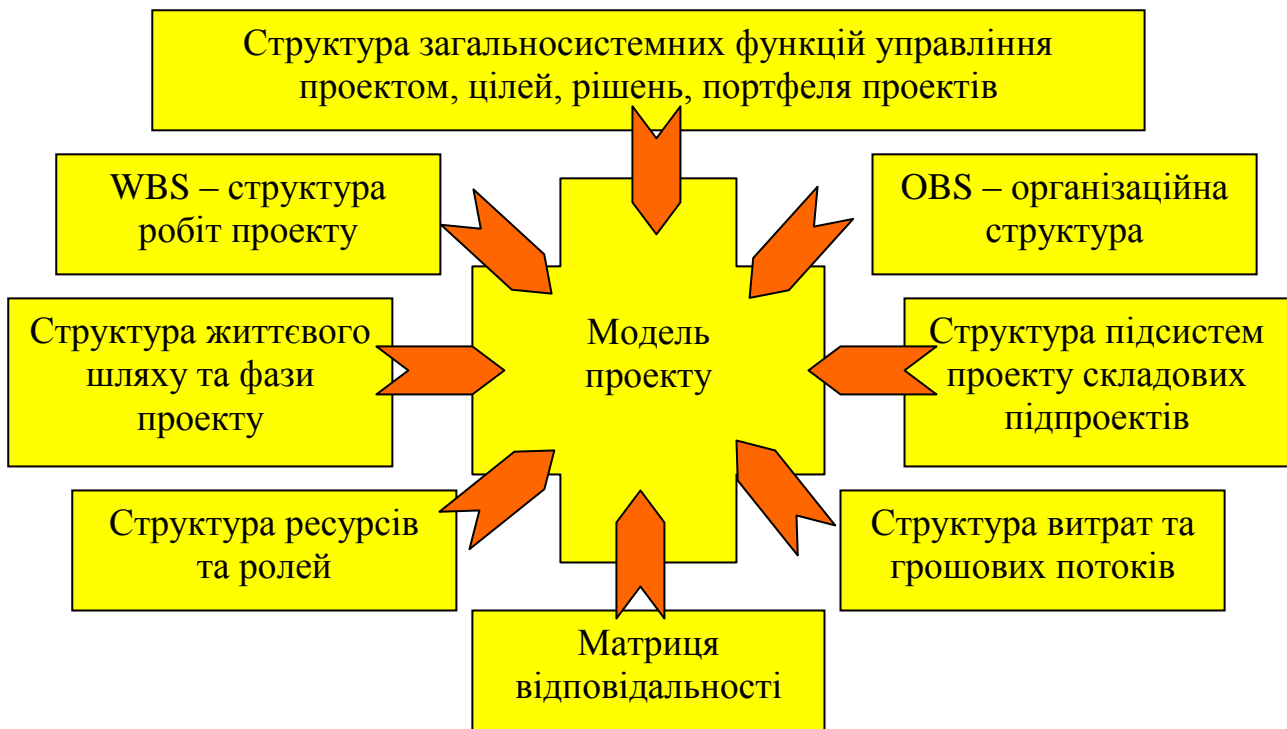

Рис.26. Схема взаємодії структур проекту

Планування часу проекту також здійснюється поетапно: 1) підготовка WBS-структури проекту та деталізації пакетів робіт; 2) побудова сітьової моделі проекту – визначення робіт та їх передування (зв'язків); 3) складання розкладу робіт проекту; 4) визначення тривалості робіт; 5) розрахунок календарних дат виконання робіт проекту; 6) оптимізація й узгодження розкладу робіт, оновлення графіка виконання робіт проекту на основі даних про витрати коштів, постачання матеріалів, обладнання, а також використання ресурсів.

В процесі планування ресурсів проекту необхідно визначити види та обсяги ресурсів, доцільних для залучення та оптимізувати календарний план з врахуванням всіх наявних ресурсів, що використовуватимуться в проекті.

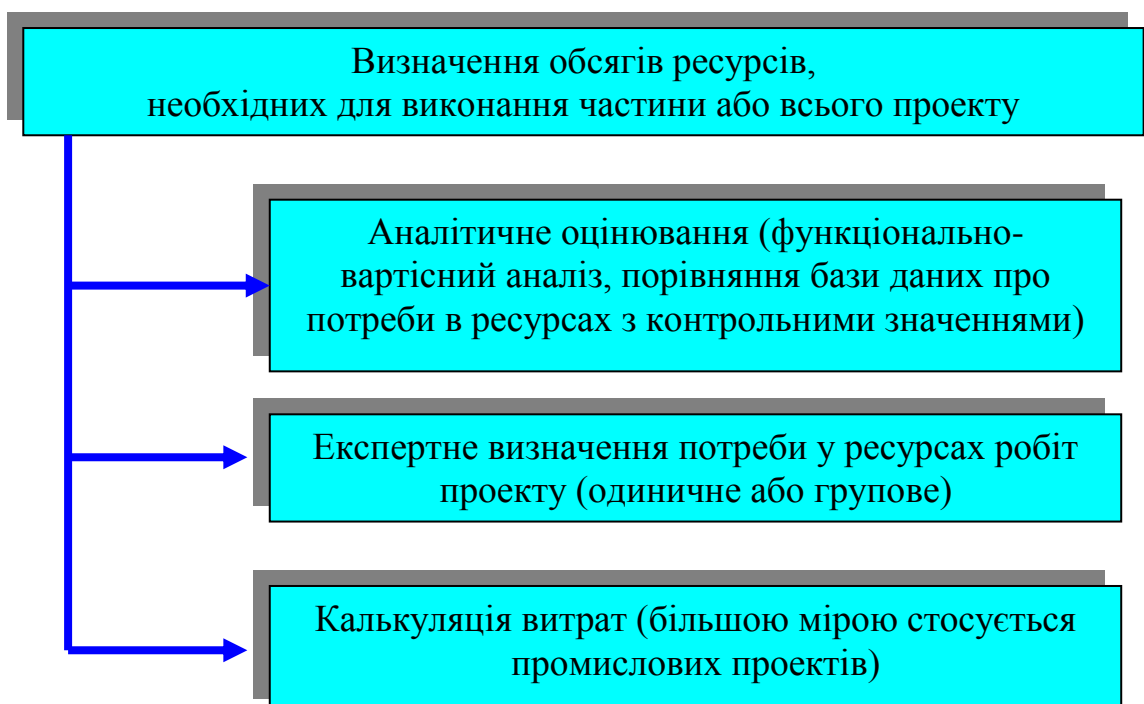

Рис.27. Логічна модель визначення обсягів ресурсів проекту

Для визначення вартості та фінансування проекту у світовій практиці використовують метод Earn Value – метод оцінки освоєних об’ємів робіт у вартісному виразі. При цьому застосовують наступний алгоритм розрахунків: 1) відхилення по поточній вартості запланованих робіт: $ПВЗР = ОО - (БВВР - БВЗР)$; 2) відхилення по поточній вартості виконаних робіт: $ВПВ = ОО - (БВВР - ДВВР)$; 3) індекс виконання запланованих робіт: $ПВВ = ОО / (БВВР / БВЗР)$; 4) показник (індекс) вартісного виконання робіт: $ПВВ = ОО / (БВВР / ДВВР)$; 5) оцінка вартості робіт проекту по завершенні проекту: $ОЗ = (ВАС - БВВР) / ПВВ + ДВВР$. В даному розрахунку використано такі скорочення: БВЗР – бюджетна вартість запланованих робіт; БВВР – бюджетна вартість виконаних робіт; ДВВР – дійсна вартість виконаних робіт; ДВІР – прогноз вартості виконаних робіт; БВР – бюджет виконаних робіт; ПВВ – показник вартісного виконання; ВПВ – відхилення по поточній вартості; ОЗ – оцінка по завершенні; ОДЗ – оцінка до завершення; ОО – освоєний обсяг.

Графічне відображення методу Earn Value виглядає наступним чином:

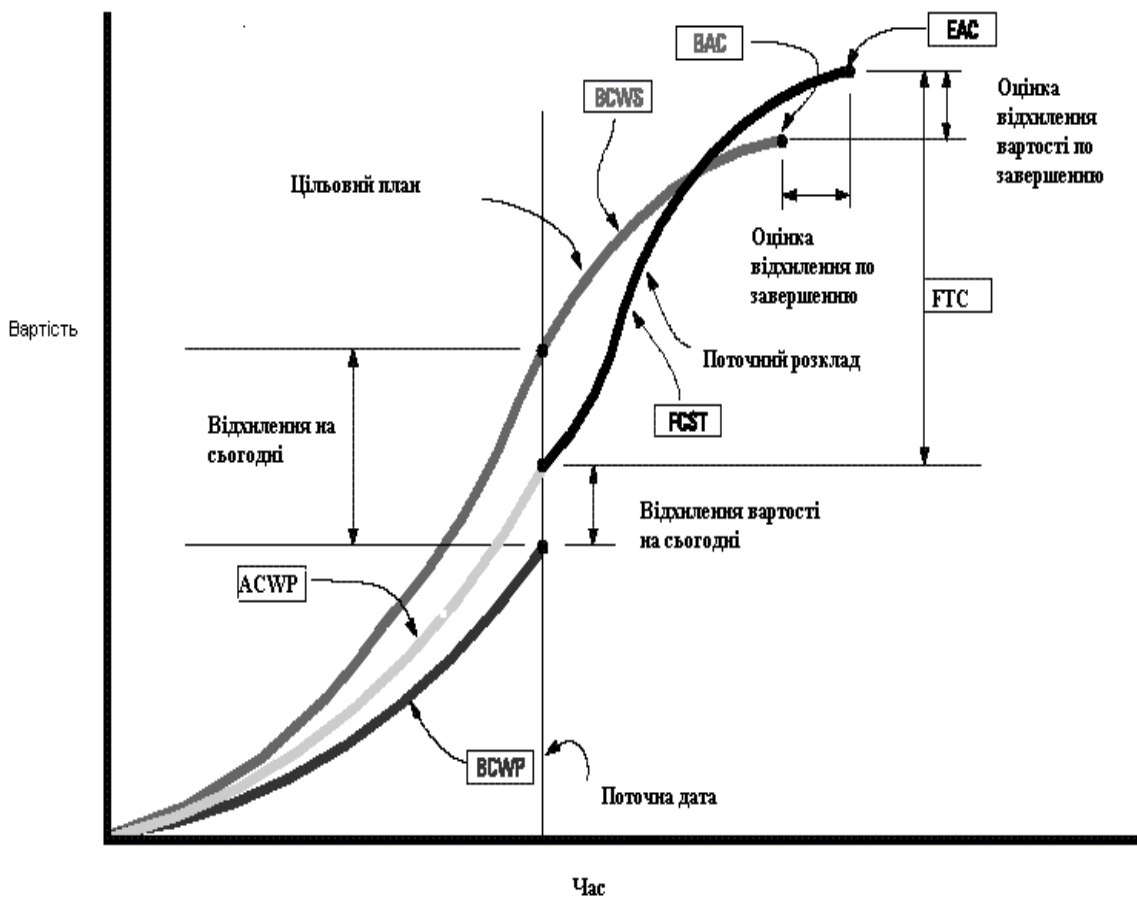

Рис.28. Метод – Earn Value – метод оцінки освоєних об'ємів робіт у вартісному виразі

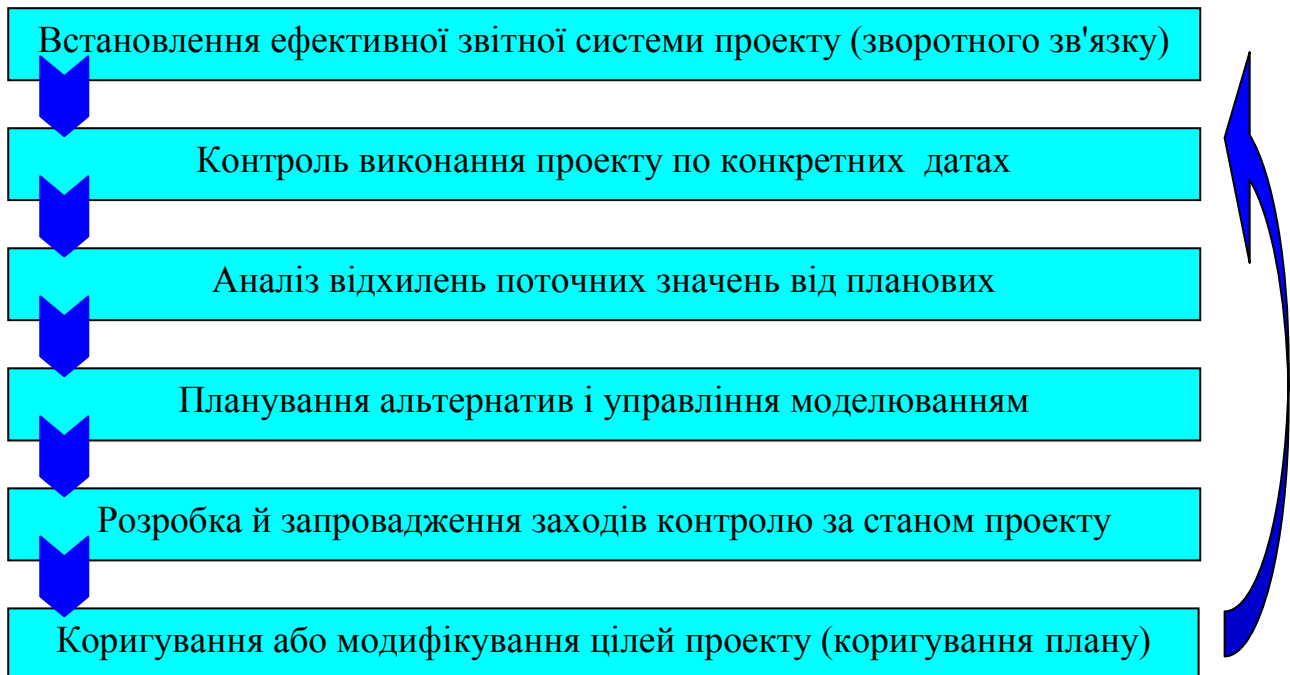

Рис.29. Логічна модель моніторингу проекту
КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД

Згідно останніх рекомендацій ДПА України в процесі підвищення ефективності адміністрування ПДВ доцільно використовувати кластерний підхід. Ключовими гіпотезами кластерної моделі є: 1) розвиток виробництва та бізнесу здійснюється у напрямку формування промислових (бізнесових) кластерів; 2) податкові кластери є дзеркальним відображенням бізнесових кластерів; 3) податковий кластер формується з вузлів, що розміщують інтегровані образи платників податків та зв'язків, що відображають рух коштів за категоріями (включаючи податки); 4) працює принцип Парето – 20% кластерів формують 80% надходжень.

Кластери – це сконцентровані за географічною ознакою групи взаємопов'язаних компаній, спеціалізованих постачальників, постачальників послуг, фірм у відповідних галузях, а також пов'язаних з їх діяльністю організацій в певних областях, конкуруючих, але разом з тим і ведучих спільну роботу.

У кластері виділяють три взаємопов'язаних рівні:

1) макрорівень: бізнес-клімат в країні, регуляторні рамки, рівень Туворення і розвитку науки, кваліфікацію кадрів, технології, що застосовуються, менталітет населення і норми ведення бізнесу;

2) мезорівень, що складається з додаткових і підтримуючих ланок: постачальники спеціалізованих ресурсів і послуг (фінансові установи, інфраструктура, що забезпечує умови виробництва певного товару, установи, що здійснюють підготовку кадрів);

3) мікрорівень: фірми, що виробляють певну продукцію, які пов'язані між собою і конкурують на внутрішньому і зовнішньому ринках.

В процесі застосування кластерного підходу виділяють основні типи бізнесових зв'язків кластеру:

- ✓ сталий: зелений, жовтий, помаранчевий, червоний;
- ✓ несталий – динамічний однокольоровий;
- ✓ радужний, динамічно змінний;
- ✓ несталий – спародичний;
- ✓ незначний, значний;
- ✓ прозорий, непрозорий;
- ✓ критичний, некритичний.

Типовими операціями над кластерами є: 1) фільтрація зв'язків та контрагентів; 2) формування макетів по зонах уваги; 3) сортування за категоріями уваги зв'язків; 4) групування за складними правилами; 5) об'єднання кластерів; 6) аналітика щодо інтегрованих образів: платника та бізнесових зв'язків у кластері та зовні.

В процесі роботи податкових органів з бізнесовими кластерами необхідно прослідкувати всі зв'язки підприємства з контрагентами першого та другого порядків. При цьому особливу увагу необхідно звертати на платників третьої та четвертої категорії уваги, оскільки саме вони ймовірно застосовують схеми ухилення від оподаткування, мінімізації платежів і т.д. доцільно будувати дерево контрагентів певного кластера.

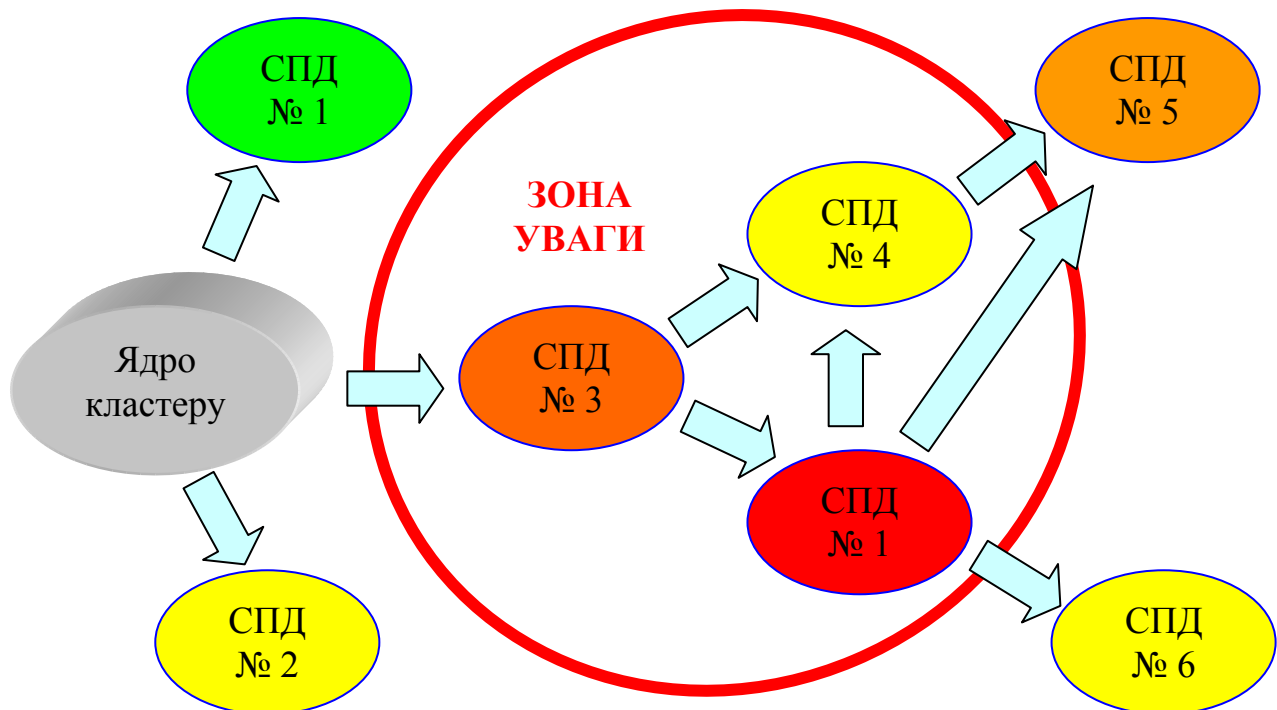

Рис.30. Зони уваги кластеру

Згідно пропозицій щодо покращення роботи заступника Голови ДПАУ Москаленко В.М., висловлених на Колегії ДПА України 2 жовтня 2004 року, на рівні ОДПА необхідно забезпечити відпрацювання кластерного підходу для

автоматизації зустрічних перевірок. До 1 грудня 2004 року необхідно скласти повні ланцюги контрагентів для платників податків, які заявляють найбільші суми до відшкодування ПДВ (80 % від загально обласної заявленої суми на відшкодування ПДВ). Необхідно також провести розподіл зв'язків між контрагентами на сталі та тимчасові (сумнівні).

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗПОДІЛУ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ЗА КАТЕГОРІЯМИ УВАГИ ТА ЇХ СУПРОВОДЖЕННЯ

З метою забезпечення відповідного рівня ефективності роботи з платниками податків та на виконання вимог Указу Президента України від 23 червня 2004 року № 671/2004 “Про невідкладні заходи щодо адміністрування податку на додану вартість” та на виконання вимог наказу ДПА України від 06.08.04 № 460 “Про заходи щодо підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість” ДПА України наказом від 12 серпня 2004 року № 471 „Про затвердження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження” затверджено Порядок розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження і доручено запровадити в дослідну експлуатацію відповідно до Порядку з 01.09.2004 р. методологію розподілу платників податків та декларацій з ПДВ за категоріями уваги в автоматизованому режимі на всіх рівнях в ДПА в Автономній Республіці Крим, областях, м.м. Києві та Севастополі.

Сучасні напрями розвитку ДПА України направлені, насамперед, на забезпечення прозорості системи оподаткування і мінімізацію впливу людського фактору на процес прийняття рішень. Система оподаткування повинна відповідати інтересам як держави, так і платників податків. Лише за виконання цієї умови фіскальна функція податкових органів не викликатиме несприйняття і певної протидії зі сторони суб'єктів підприємницької діяльності. Система оподаткування повинна працювати з максимальною чіткістю. Для цього платники податків змушені чітко виконувати зобов'язання як по сумах, так і по термінах сплати. Взаємовідносини між органами ДПС та платниками податків повинні розвиватися у напрямі налагодження партнерства та зменшення втручання у господарську діяльність останніх. При цьому організація роботи органів державної податкової служби України повинна базуватись на таких принципах:

- 1) неупереджене ставлення до платників податків та забезпечення максимального рівня сервісу під час їх обслуговування;
- 2) максимальна комп'ютеризація процесів адміністрування податків;
- 3) орієнтація податкового аудиту на “ризикових” платників податків;
- 4) застосування адекватних карних заходів до суб'єктів господарської діяльності, що ухиляються від сплати податків.

При цьому органи державної податкової служби повинні забезпечити своєчасність реагування на податкову поведінку платника податків та однако- вий підхід до платників податків з однаковою податковою поведінкою.

Для забезпечення практичної реалізації наведених вище параметрів ДПА України прийнято рішення поділу суб'єктів господарської діяльності за категоріями уваги з боку органів ДПС:

- ✓ категорія уваги I – сумлінні платники податків;
- ✓ категорія уваги II – платники податків помірною ступеня ризику;
- ✓ категорія уваги III – платники податків високого ступеня ризику;
- ✓ категорія уваги IV – платники податків високого ступеня ризику з ознаками шахрайства.

Під категорією уваги слід розуміти сукупність суб'єктів господарської діяльності відповідного рівня ризику, сформовану на основі критеріїв розподілу визначених Порядком розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження, регламентованим наказом ДПА України від 12.08.2004р. № 471.

Під критерієм розподілу слід розуміти правило віднесення суб'єктів господарської діяльності до відповідної категорії уваги на основі оцінювання податкових ризиків або факторів ризику.

Під податковим ризиком слід розуміти вірогідність порушення податкового законодавства суб'єктами господарської діяльності, у результаті чого можливі втрати надходжень до бюджету.

Під фактором ризику слід розуміти обставини або результати діяльності суб'єктів господарської діяльності, що вказують на можливість існування податкових ризиків.

Комплексним поняттям є категорія податкової поведінки, тобто загальної характеристики суб'єктів господарської діяльності, що формується на основі історичних даних про дотримання ним податкового та валютного законодавства.

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ УВАГИ ДО ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Методикою визначення категорії уваги до платників податків передбачено оцінку суб'єктів господарської діяльності за їх фіскальною важливістю та в залежності від податкової поведінки.

За фіскальною важливістю суб'єкти господарської діяльності розмежовуються в розрізі трьох основних груп: 1) малі – суб'єкти господарської діяльності, які декларують валові доходи до 1 млн.грн.; 2) середні – суб'єкти господарської діяльності, які декларують валові доходи від 1млн.грн. до 10 млн.грн.; 3) великі – суб'єкти господарської діяльності, які декларують валові доходи понад 10 млн.грн.

Рис.31. Методика визначення категорії уваги до платника податків

За податковою поведінкою суб'єкти господарської діяльності розмежовуються в розрізі чотирьох категорій уваги: 1) сумлінні платники податків (платники цієї категорії оцінюються позитивно, оскільки не порушують податкове законодавство, повністю та своєчасно сплачують податки); 2) платники податків помірному ризику (платники цієї категорії в цілому оцінюються позитивно, оскільки не порушують податкове законодавство, повністю та своєчасно сплачують податки, але мають податкові ризики, що не підлягають усуненню (наприклад, здійснення зовнішньоекономічної, посередницької діяльності, господарська діяльність належить до "ризикових" галузей тощо); 3) платники податків високого ризику (платники цієї категорії оцінюються негативно в частині виконання податкової поведінки, оскільки мають ознаки серйозних порушень податкового законодавства); 4) платники податків високого ризику з ознаками шахрайства (платники цієї категорії оцінюються негативно, оскільки регулярно порушують податкове законодавство та мають ознаки шахрайства).

Оцінка податкового ризику суб'єктів господарської діяльності здійснюється в декілька етапів: 1) відбір факторів, які визначають податкову поведінку суб'єкта господарської діяльності та характеризують його надійність (вказану оцінку повинні проводити експерти); 2) визначення впливу відібраних факторів на податкову поведінку і формування мінімального критерію уваги до суб'єкта господарської діяльності (слід виконувати експертам); 3) формування правила

віднесення суб'єкта господарської діяльності до категорії; 4) обчислення комплексного показника ризику суб'єкта господарської діяльності; 5) віднесення суб'єкта господарської діяльності до відповідної категорії уваги (дана операція виконується АІС регіонального рівня на основі сформованого правила).

Визначення категорії уваги до суб'єктів господарської діяльності проводиться залежно від періоду ведення господарської діяльності:

1. Якщо суб'єкт господарської діяльності веде господарську діяльність до 1-го року, при визначенні категорія уваги керуються наступними аспектами:

1.1) платники податків, які ведуть господарську діяльність до 1-го року, не можуть відноситися до категорії 1 (сумлінні платники податків);

1.2) категорія уваги для новостворених підприємств, що ведуть регулярну діяльність та звітують про неї на протязі менше 4 кварталів, та для підприємств, що звітують про господарську діяльність менше 4 звітних кварталів поспіль, визначається таким чином: у першому звітному кварталі такі суб'єкти господарської діяльності відносяться до 2 категорії уваги (платники податків помірному ризику); у наступних кварталах категорія уваги визначається на підставі проведеного кабінетного аудиту та моніторингу ризиків. Однак за наявності хоча б одного фактора, що визначають ризик ухилення від оподаткування, регламентованих додатком 6 до Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження, підприємству присвоюється 4 категорія уваги (платники податків високого ступеня ризику з ознаками шахрайства). Аналогічно визначається категорія уваги для суб'єктів господарської діяльності, що ведуть нерегулярну діяльність.

Остаточне визначення категорії платника здійснюється після 4 кварталів безперервної діяльності за результатами планового виїзного аудиту.

2. Якщо суб'єкт господарської діяльності веде регулярну господарську діяльність більше 1-го року категорія уваги визначається наступним чином:

У процесі діяльності в суб'єктів господарської діяльності формується індивідуальна податкова поведінка. На податкову поведінку впливають як внутрішні фактори (види діяльності, обсяг валових доходів, чисельність працюючих, база оподаткування внутрішня політика тощо), так і зовнішні (обставини географічного, економічного, демографічного, політичного характеру, належність до певної галузі тощо). Значним фактором впливу на податкову поведінку є діюче загальне та податкове законодавство. Вплив однорідних факторів формує схожі риси податкової поведінки платників податків.

Рис.32. Визначення категорії уваги до СГД, який веде діяльність до 1-го року

Податкову поведінку суб'єктів господарської діяльності характеризує категорія уваги, яка визначається комплексним показником податкового ризику – сумарною оцінкою податкових ризиків (або факторів, що їх визначають), що притаманні тому чи іншому суб'єкту господарської діяльності та різнобічно характеризують його діяльність. Загальний показник ризику визначається окремо для кожної юридичної та фізичної особи.

Розподіл суб'єктів господарської діяльності здійснюється у три етапи: 1) оцінюється ризик господарювання, за яким здійснюється розподіл суб'єктів господарської діяльності на категорії уваги; 2) суб'єкти господарської діяльності розподіляються за фіскальною важливістю; 3) для кожної категорії уваги оцінюється внутрішній показник податкового ризику суб'єкта господарювання.

Ризик господарювання визначається за дією факторів, які можливо визначити за інформацією, що внесена до автоматизованої бази даних та умовно розподіляється за джерелами: із реєстраційних даних; із податкової звітності; в результаті контрольно-перевірочної роботи; із зовнішніх джерел.

Кожен фактор оцінюється експертами за можливістю обслуговування суб'єкта господарської діяльності за категоріями уваги, в межах якої необхідно опрацьовувати податкові ризики, що обумовлені даним фактором. Розподіл суб'єктів господарської діяльності на відповідні категорії уваги здійснюється починаючи з найвищої за наявності хоча б одного фактора, приписаного до даної категорії експертами. Складні податкові ризики визначаються та розрахо-

вуються окремо для юридичних та фізичних осіб. Виділяються наступні складні податкові ризики: галузевий; регіональний; типу діяльності.

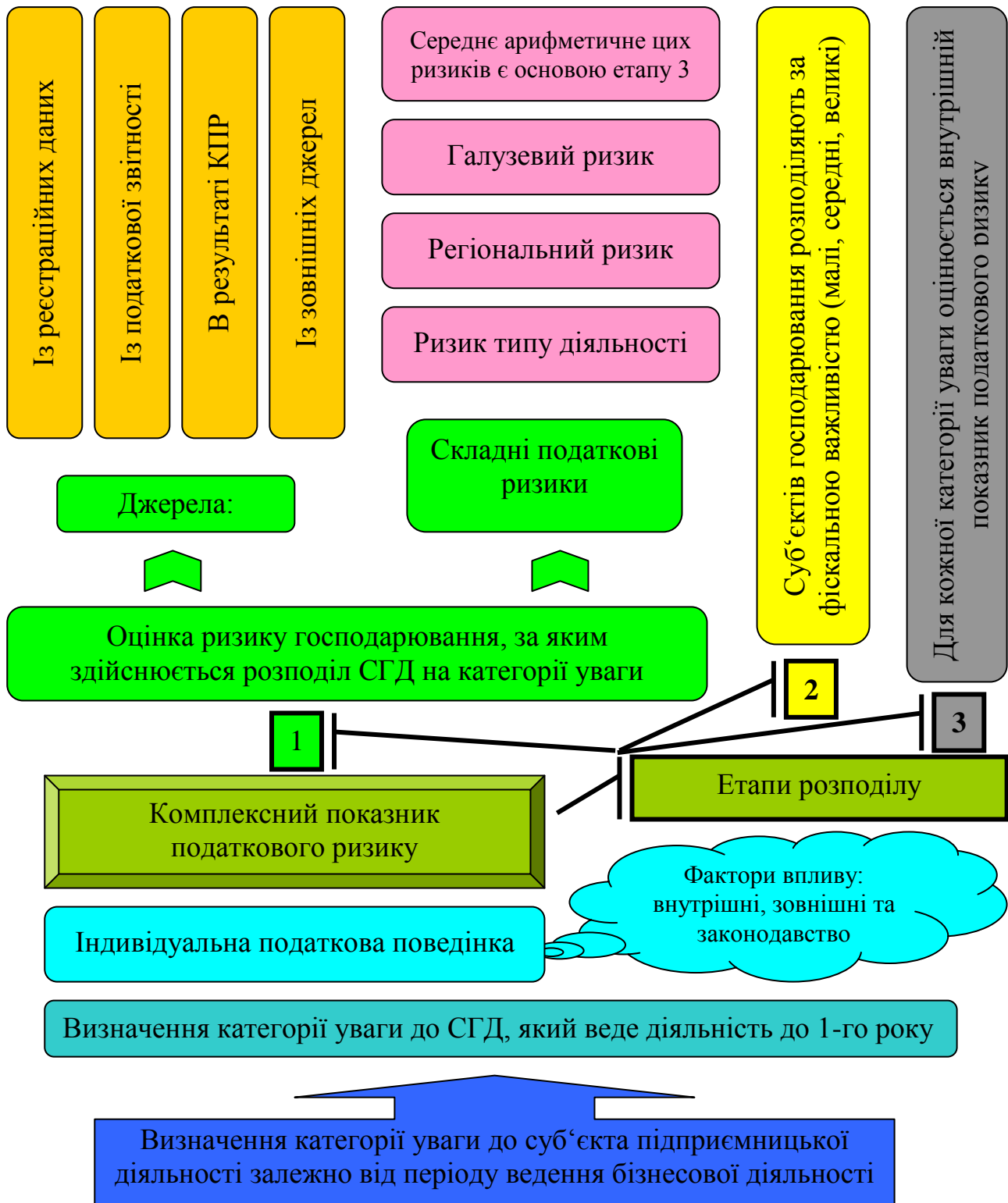

Рис.33. Визначення категорії уваги до СГД, який веде діяльність понад 1 рік

Галузевий ризик визначається на підставі статистичної інформації, як відношення кількості встановлених порушень у певній галузі до кількості платників податків, що здійснюють свою діяльність у цій галузі. Галузевий податковий ризик характеризується шкалою оцінки від 0 до 100.

Регіональний ризик визначається на підставі статистичної інформації, як відношення кількості встановлених порушень у певному регіоні до кількості платників податків, що здійснюють свою діяльність у цьому регіоні. Регіональний податковий ризик характеризується шкалою оцінки від 0 до 100.

Ризик типу діяльності обумовлюється загальною ризикованістю операцій, що здійснює суб'єкт господарської діяльності (обсягами операцій по виробництву чи посередництву). Кількісна оцінка даного ризику визначається відсотком доходів отриманих суб'єктом господарської діяльності від посередницьких операцій у загальній сумі валових доходів, отриманих суб'єктом господарської діяльності за звітний період та змінюються від 0 до 100.

Внутрішній показник податкового ризику визначається для впорядкування пріоритетності обслуговування суб'єктів господарської діяльності в межах категорії уваги. Він визначається на підставі середньоарифметичної суми показників галузевого, регіонального та ризику типу діяльності $(1 + 2 + 3) / 3$.

Розподіл платників на категорії уваги здійснюється на підставі статистичної обробки масиву щорічно до 1 квітня. При цьому інформація про результати діяльності використовуються за календарний рік.

Перелік факторів повинен постійно оновлюватись. Оновлення здійснюється за регламентом, визначеним наказом ДПА України від 23.06.03 № 308 "Про впорядкування роботи з податковими ризиками" з урахуванням вимог пункту 6 наказу ДПА України від 06.08.04 № 460 "Про заходи щодо підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість".

МЕТОДИКА ЗМІНИ КАТЕГОРІЇ УВАГИ ДО ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Категорія уваги для кожного з платників податків визначається щорічно станом на 1 квітня.

Суб'єкт господарської діяльності із категорії уваги 2 може перейти у категорію 1 лише за умови не виявлення порушення податкового законодавства, повної та своєчасної сплати податків, відсутності податкового боргу протягом останніх 12 місяців.

Суб'єкт господарської діяльності із категорії уваги 3 може перейти у категорію уваги 2 лише за умови не виявлення порушення податкового законодавства, повної та своєчасної сплати податків, відсутності податкового боргу протягом останніх 24 місяців.

Суб'єкт господарської діяльності із категорії уваги 4 може перейти у менш ризиковану лише за умови відсутності протягом 36 місяців виникнення нових факторів, що обслуговуються в межах 4 категорії, та втрати актуальності для даного платника існуючих факторів, що обумовлюють віднесення суб'єкта господарської діяльності до 4 категорії.

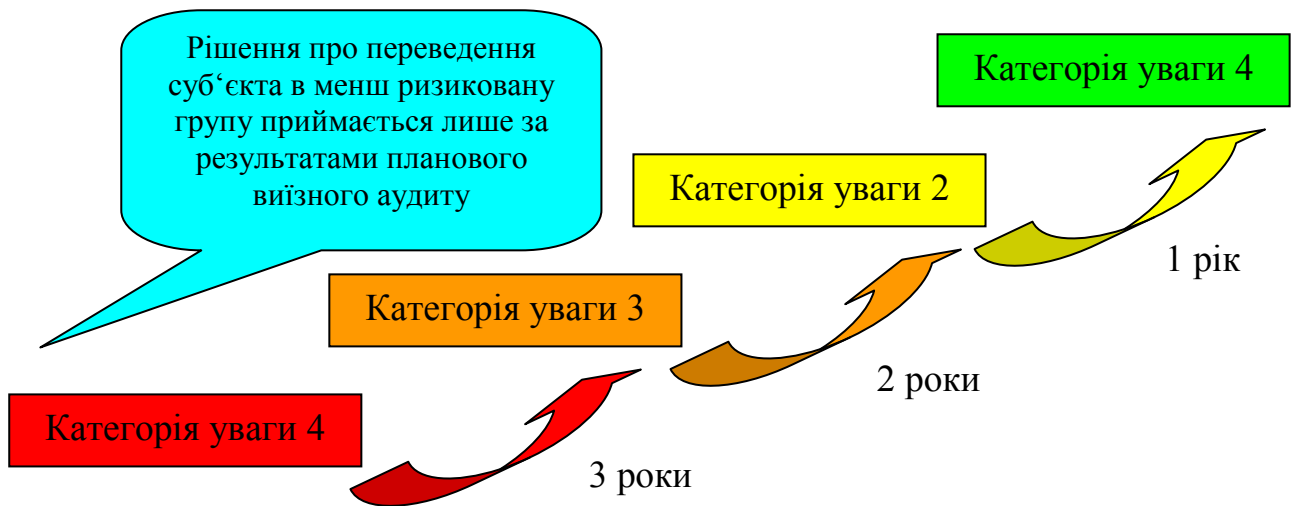

Рис.34. Умови переходу суб'єктів господарювання у вищу категорію уваги

Рішення про переведення суб'єкта в менш ризиковану групу приймається лише за результатами планового виїзного аудиту.

СГД, що не перевірялись більше 3 років, автоматично переходять у більш ризиковану групу.

У випадку виявлення ризику, який раніше не був притаманний СГД, в цьому ж місяці здійснюється перерахунок категорії уваги для даного СГД.

Аналогічна процедура здійснюється за умови встановлення порушення за результатом опрацювання податкового ризику.

У випадку виявлення фактора 4 категорії перерахунок категорії уваги здійснюється в той же день. При цьому одночасно такий СГД передається для опрацювання у відповідний підрозділ ДПС.

У випадку доповнення переліку факторів, за якими здійснюється розподіл за категоріями уваги або зміни категорії обслуговування фактора, здійснюється перерозподіл СГД відповідно внесених змін.

У випадку виникнення фактора, що обслуговується відповідно до 4 категорії, перерахунок здійснюється до 1-го числа наступного місяця.

У випадку виникнення фактора, що обслуговується відповідно до 3 категорії перерахунок здійснюється до 1-го числа першого місяця наступного кварталу. Фактори, що обслуговується відповідно до 2 категорії, враховуються під час щорічного перерахунку.

СУПРОВОДЖЕННЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ВІДПОВІДНО ДО КАТЕГОРІЇ УВАГИ

Супроводження платників податків здійснюється працівниками державної податкової служби під час виконання всіх функцій. Процедуру супроводження платників податків необхідно проводити відповідно до загальних вимог, визначених наказом ДПА України від 12 серпня 2004 року № 471, за функцією, що виконує відповідний підрозділ ДПС. Супроводження платників організовується за наступними принципами.

Супроводження платників податків відповідно до категорії уваги

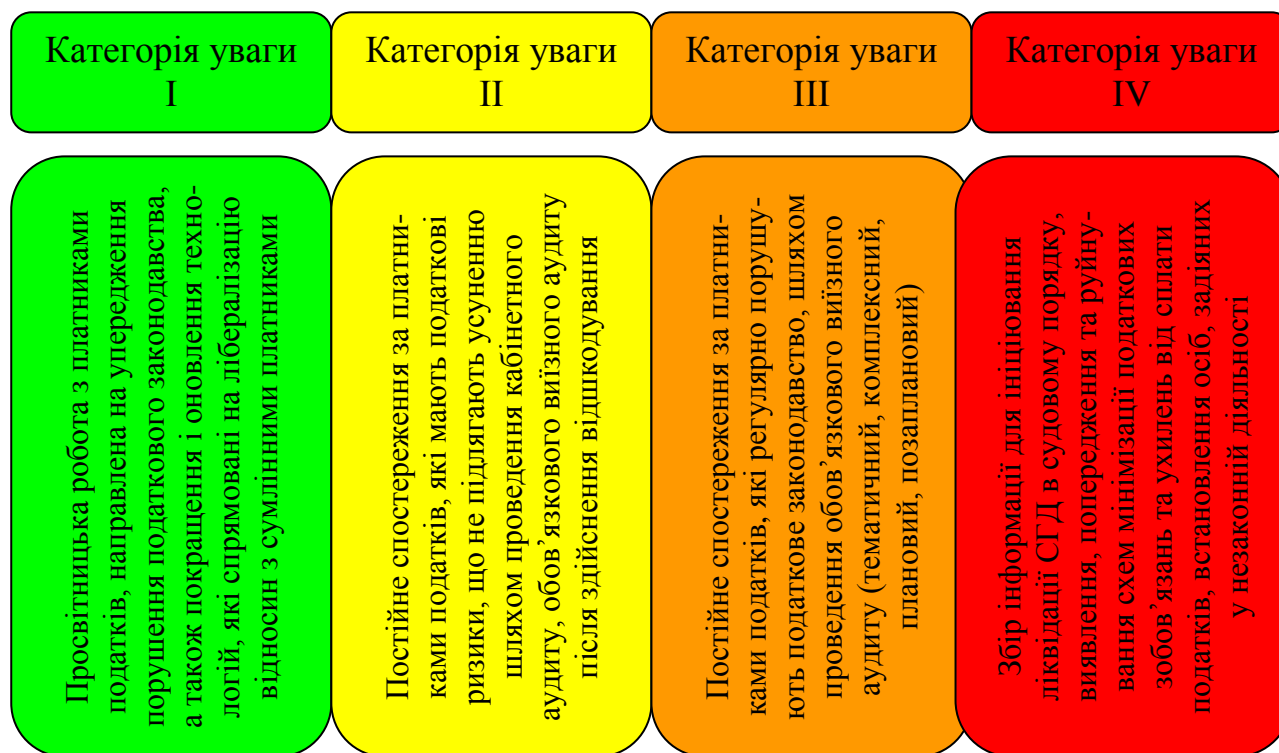

Рис.35. Супроводження платників податків відповідно до категорії уваги

Категорія уваги 1. Просвітницька робота з платниками податків, направлена на упередження порушення податкового законодавства, а також покращення і оновлення технологій, які спрямовані на лібералізацію відносин з сумлінними платниками податків. Як результат – впевненість платника податків в тому, що він оцінюється позитивно.

Категорія уваги 2. Постійне спостереження за платниками податків, які мають податкові ризики, що не підлягають усуненню (наприклад, здійснення зовнішньоекономічної, посередницької діяльності, господарська діяльність належить до “ризикових” галузей тощо) шляхом проведення кабінетного аудиту, обов'язкового виїзного аудиту після здійснення відшкодування. Як результат – упередження порушення податкового законодавства.

Категорія уваги 3. Постійне спостереження за платниками податків, які регулярно порушують податкове законодавство, шляхом проведення обов'язкового виїзного аудиту (тематичний, комплексний, плановий, позаплановий). Як результат – створення умов для їх переведу у категорію 2 та упередження їх переведу у категорію 4.

Категорія уваги 4. Збір інформації для ініціювання ліквідації суб'єкта господарської діяльності в судовому порядку, виявлення, попередження та руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань та ухилень від сплати податків, встановлення осіб, задіяних у незаконній діяльності суб'єкта господар-

ської діяльності, документування їх діяльності, збір необхідної доказової бази з метою притягнення до кримінальної відповідальності.

Відповідно до визначених функцій кожному підрозділу щомісячно надається для супроводження перелік суб'єктів господарської діяльності:

Рис.36. Розподіл платників податків в розрізі структурних підрозділів

Перелік, з визначеними для кожного підприємства факторами ризику формується на регіональному рівні на підставі аналізу всієї наявної бази даних про діяльність попередньо відібраних суб'єктів господарської діяльності.

У випадку, якщо до переліку факторів відібраного підприємства входять фактори, опрацювання яких здійснюють різні підрозділи, справа платника направляється до підрозділу, що здійснює супроводження суб'єктів господарської діяльності з більш високою категорією уваги. Таким підрозділом здійснюється опрацювання всього переліку факторів незалежно від їх оцінки.

Для кожного фактора визначається інструкція дій податкового інспектора. Кожна інструкція відповідає рівню обслуговування платника податків. Для одного фактора може існувати декілька інструкцій різного рівня опрацювання. Опрацювання фактора починається з найнижчого рівня (категорії уваги). За умови отримання негативного висновку (неможливості завершення опрацювання категорії уваги визначеної для фактора) передбачаються інструкції для більш високого рівня опрацювання. Фактор опрацьовується до отримання остаточного висновку: встановлення порушення або визнання, що порушення відсутнє.

Передавання на вищий рівень обслуговування категорії уваги оформляється відповідними супровідними документами, при цьому передаються всі напрацьовані матеріали за конкретним фактором.

ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ УВАГИ ДО ПОДАТКОВОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ З ПДВ

Під час адміністрування податку на додану вартість здійснюється оцінювання кожної декларації та уточненого розрахунку щодо правильності задекларованих сум податку. Періодичність оцінювання визначається періодичністю подання декларацій, визначеною для кожного окремого суб'єкта господарської діяльності на підставі діючих нормативних актів. Оцінюванню підлягають декларації з ПДВ, які введені в єдину інформаційну базу даних ДПА України. Для оцінювання використовується інформація, накопичена в єдиній базі даних. Оцінювання декларацій юридичних та фізичних осіб здійснюється окремо.

Оцінювання декларацій здійснюється в декілька етапів. Виходячи з можливих втрат бюджету декларації розподіляються на чотири групи. Найбільший фіскальний ризик з точки зору втрат бюджету є 4 та 3 групи.

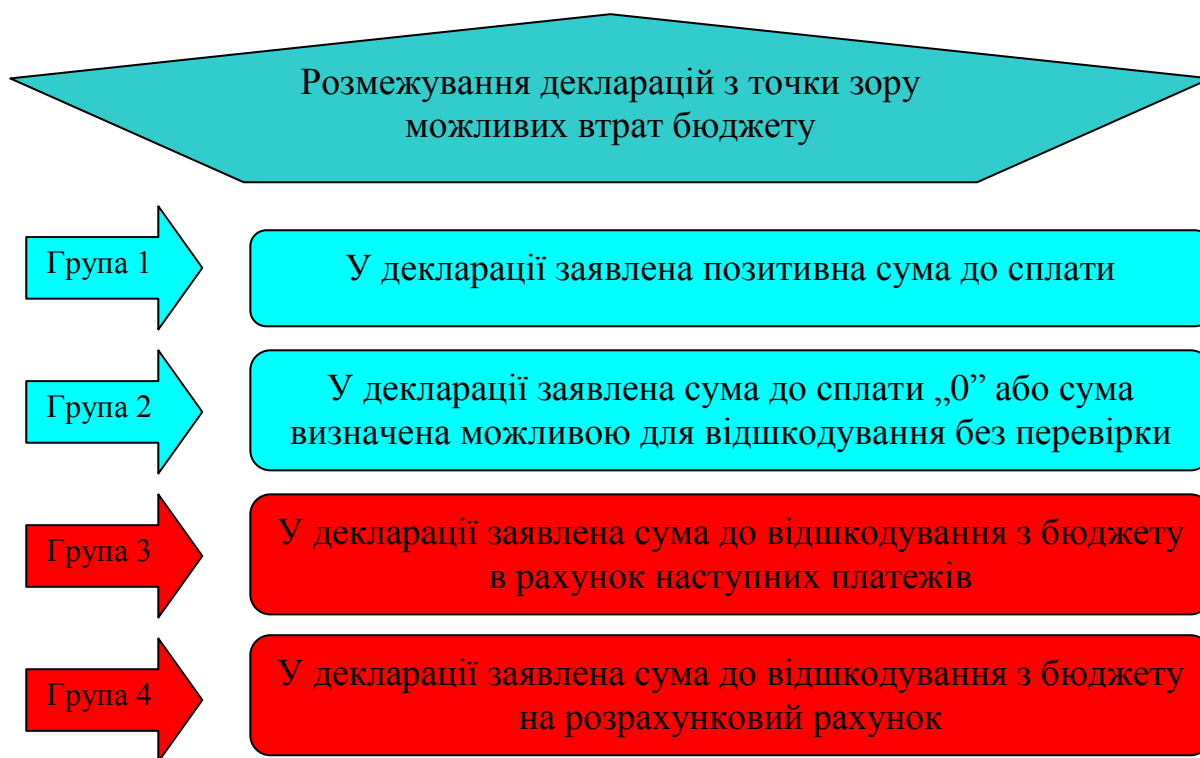

Рис.37. Оцінювання декларацій з точки зору можливих втрат бюджету

Для кожної ДПІ на рівні ОДПА здійснюється розподіл у вигляді статистичної вибірки з інтервалом 1 тис.грн. Оскільки найбільш ризикованими деклараціями є ті, в яких заявлено суми ПДВ до відшкодування, з їх числа відбираються 10% декларацій, у яких загальний розмір задекларованого до відшкодування ПДВ складає не менше 90% загальної заявленої по району суми відшкодування ПДВ, починаючи з максимального значення заявленої суми відшкодування. Такі декларації відносяться до 3 та 4 категорії уваги декларацій (у залежності від категорії уваги платника).

Однак ризикованими можуть бути декларації, що заявляють нульове та позитивне значення ПДВ. Для врахування цієї особливості здійснюється порів-

няльний аналіз масиву декларацій, що залишились поза зоною. Оскільки розподіл декларацій повинен забезпечити достатню кількість перевірок з мінімальними витратами трудових ресурсів та дотриманням принципу розподілу „Парето”, перевірки повинні підлягати 20 % податкових декларацій, що дасть 80 % ефекту оцінювання декларацій. Тобто, ще 10 % загального масиву декларацій відбирається на підставі факторів ризику, що уточнюються щоквартально, щомісячним автоматизованим оцінюванням такого масиву податкових декларацій на основі інтегрального показника, який враховує фактори ризику декларацій та коефіцієнти впливовості, які характеризують важливість факторів.

Розподіл платників за категоріями уваги здійснюється за алгоритмом:

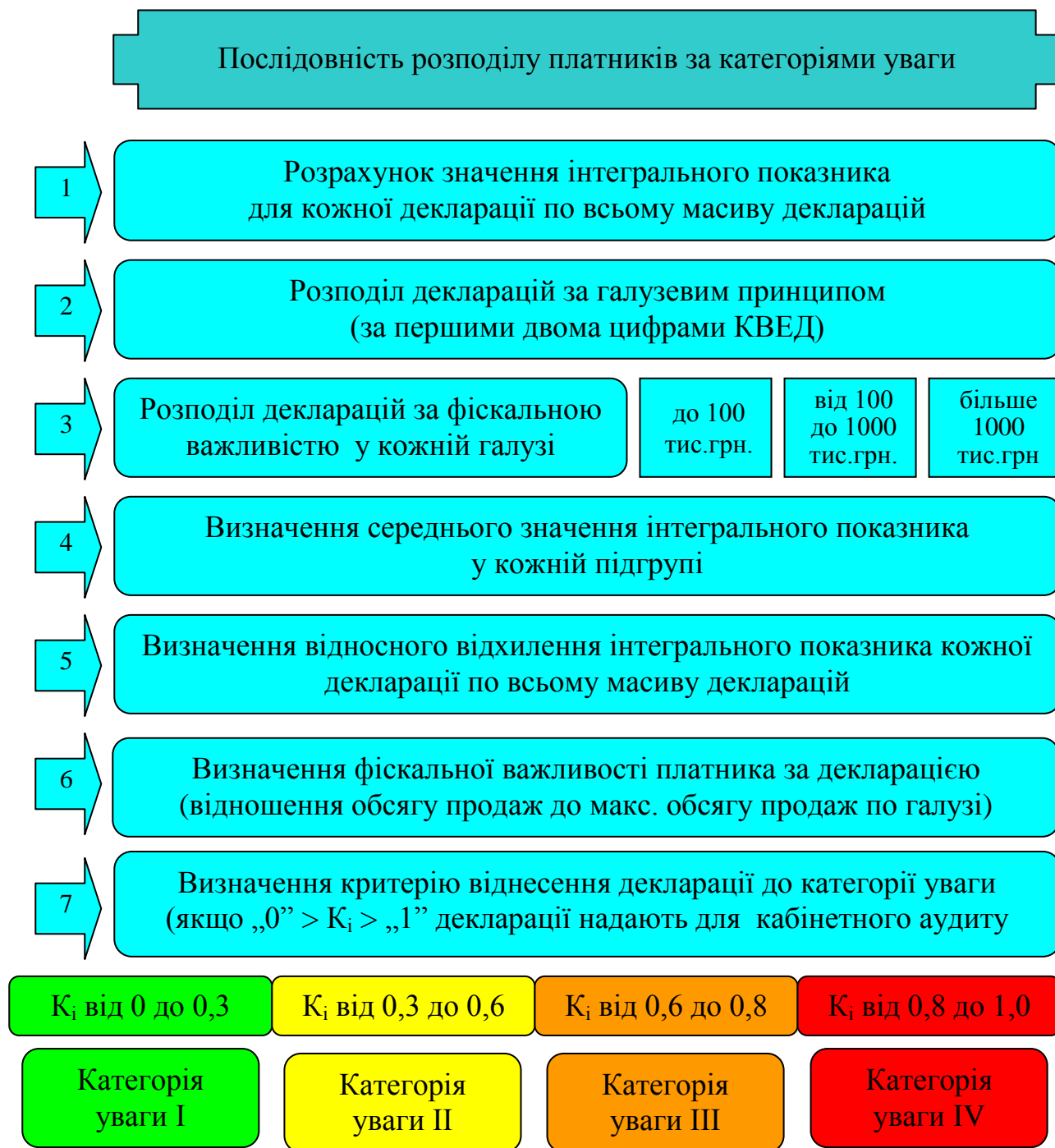

Рис.38. Алгоритм розподілу платників за категоріями уваги:

Визначена категорія декларації порівнюється з категорією уваги платника податків. Якщо декларація віднесена до категорії уваги, що нижче категорії уваги платника, її категорія уваги підвищується. Категорія уваги декларації не може бути нижчою більше, ніж на один рівень категорії уваги платника податків, що подає таку декларацію.

СУПРОВОДЖЕННЯ ДЕКЛАРАЦІЙ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ЗА КАТЕГОРІЯМИ УВАГИ

Залежно від категорії уваги декларації визначаються подальші дії з кожною із декларацій щодо рівня підтвердження задекларованих сум ПДВ: 1) передання декларації для відображення в особовому рахунку платника податків (підтвердження); 2) призначення кабінетного аудиту платника; 3) призначення виїзного аудиту платника; 4) призначення податкового розслідування діяльності суб'єкта господарської діяльності. Виїзний аудит призначається також у випадках негативного висновку, отриманого в результаті кабінетного аудиту.

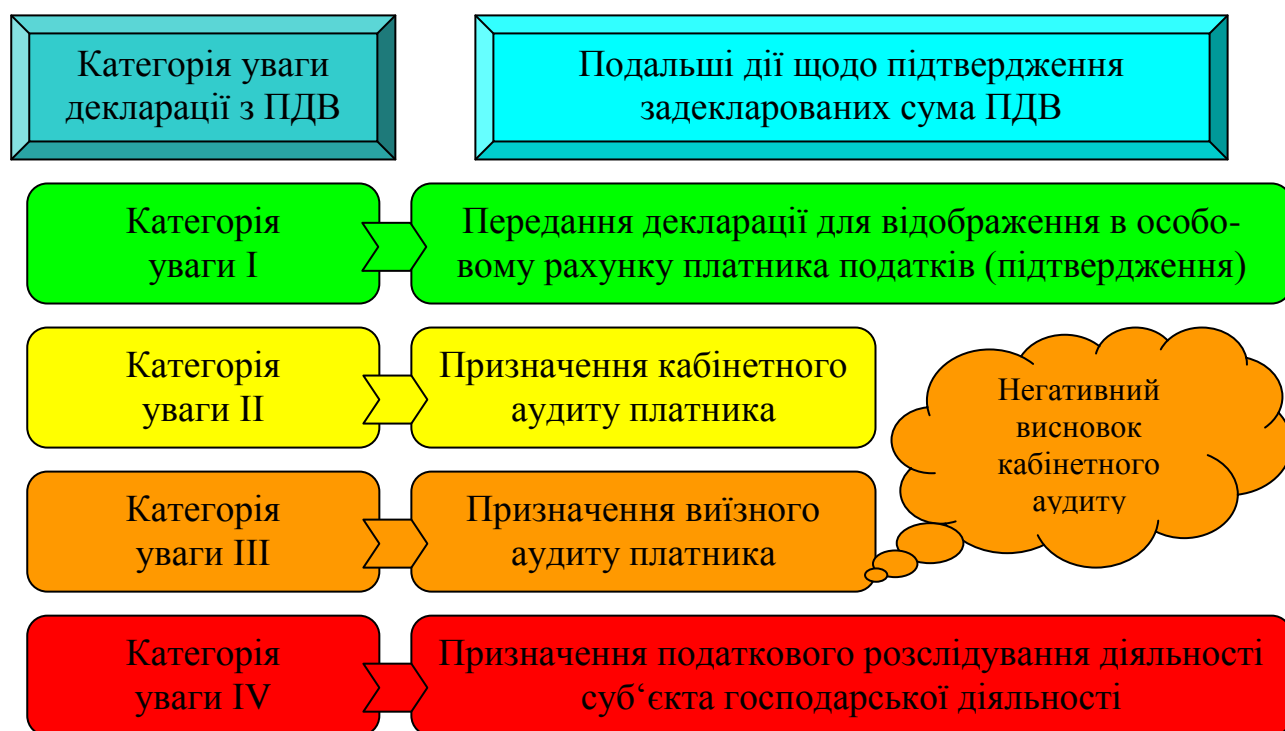

Рис.39. Дії з деклараціями залежно від категорії уваги

У випадку неможливості завершення перевірки у законодавчо визначені строки, питання затримання відшкодування вирішується відповідно до чинного законодавства (У Проекті Закону визначена можливість 30-денної затримки відшкодування керівництвом ДПА). Підприємства 1 та 2 груп, які протягом року заявляють постійно суми до відшкодування, заявляли відшкодування протягом кварталу, які їм відшкодовувались без виїзної перевірки та підприємства 3 групи, декларації яких були надані на опрацювання, але не перевірені під час виїзного аудиту (декларації з „0” та позитивні) включаються до плану перевірок

на наступний квартал. Проведення виїзного аудиту фірм, що отримали відшкодування без виїзного аудиту треба проводити не рідше 1-го разу на рік.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ВЕЛИКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Підприємства, визначені згідно з наказами ДПА України як великі, оцінюються за методикою, викладеною в наказі ДПА України від 21.03.04 № 76 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо формування інтегрованого образу клієнта – великого платника податків”. Їх оцінка здійснюється координаторами, що супроводжують підприємства, на підставі інформації, отриманої при супроводженні таких підприємств, висновків підрозділів податкової міліції та отриманої від митної служби інформації.

При оцінці декларацій з ПДВ, крім загальних факторів використовується методика оцінки показників декларацій на підставі фінансової звітності таких підприємств та, за можливості, бухгалтерського обліку. Для вирішення питання відшкодування ПДВ, на підставі аналізу визначається зростання сум відшкодування проти попереднього періоду. У випадку її перевищення до 10 % проводиться кабінетний аудит. У разі, коли перевищення складає більше 10 % – призначається виїзний аудит для підтвердження суми відшкодування ПДВ. При відшкодуванні за результатами кабінетного аудиту протягом року на підприємстві проводиться плановий виїзний аудит не рідше одного разу на рік.

**УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

Про невідкладні заходи щодо підвищення ефективності справляння податку на додану вартість

Останнім часом спостерігається стала тенденція до зниження ефективності справляння податку на додану вартість. Зростає заборгованість зі сплати цього податку та заборгованість Державного бюджету України з відшкодування сум податку. Збільшується кількість випадків ухилення від сплати податку на додану вартість, зокрема шляхом здійснення псевдоекспортних операцій, завищення митної вартості товарів (робіт, послуг), які експортуються, що призводить до штучного утворення або завищення сум податкового кредиту і, як наслідок, до незаконного одержання з Державного бюджету України відшкодування сум податку.

Така ситуація склалася через недосконалість законодавства, яким визначено порядок справляння податку на додану вартість і відшкодування з Державного бюджету України сум податку, податкові пільги, а також незадовільну взаємодію органів державної податкової служби з відповідними фінансовими, контролюючими та правоохоронними органами.

З метою вдосконалення механізму справляння податку на додану вартість, підвищення його прозорості, прискорення погашення заборгованості зі сплати цього податку, запобігання її виникненню у подальшому та недопущення втрат Державного бюджету України, що виникають внаслідок зловживань при одержанні бюджетного відшкодування сум податку, **постановляю:**

1. Визнати незадовільною роботу Державної податкової адміністрації України щодо реалізації державної податкової політики у сфері справляння та відшкодування податку на додану вартість.

Звернути увагу керівників Міністерства фінансів України, Державної митної служби України, Головного контрольно-ревізійного управління України, Державного казначейства України на недостатню ефективність заходів щодо протидії ухиленню від сплати податку на додану вартість, зловживанням з одержання відшкодування з Державного бюджету України сум цього податку.

2. Кабінету Міністрів України до 1 вересня 2004 року:

1) розробити та подати на розгляд Верховної Ради України законопроекти:

про нову редакцію Закону України "Про податок на додану вартість", передбачивши, зокрема:

- зменшення ставки податку на додану вартість до 15 відсотків;
- скорочення переліку пільг зі сплати податку та запровадження мораторію на надання нових пільг;
- удосконалення механізму справляння податку шляхом спрощення та забезпечення прозорості відповідних процедур;
- запровадження тимчасової реєстрації платників податку, діяльність яких не має постійного характеру;
- удосконалення механізму забезпечення законності виплат бюджетного відшкодування сум податку, в тому числі шляхом унеможливлення одержання бюджетного відшкодування в разі штучного заниження (завищення) ціни, здійснення фіктивних операцій з продажу товарів (робіт, послуг);
- запровадження спеціальної системи звітності новостворених підприємств протягом першого року їх діяльності для запобігання використанню цих підприємств для ухилення від сплати податку на додану вартість та приховування прибутків;
- обмеження застосування податкових векселів при ввезенні (пересиланні) в Україну товарів (робіт, послуг);

про внесення змін до Закону України "Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах" щодо переходу з 1 листопада 2004 року до сплати ввізного мита, податків і зборів при здійсненні операцій з давальницькою сировиною шляхом видачі векселів, авальованих банками;

про внесення змін до Закону України "Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи" та законів України, що визначають порядок функціонування спеціальних економічних зон та спеціальні режими інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку, щодо обмеження пільг зі сплати податку на додану вартість;

2) розробити та затвердити методику прогнозування надходжень податку на додану вартість за результатами аналізу обсягів обігу та споживання товарів (робіт, послуг) і категорій споживачів з урахуванням поточних та перспективних обсягів експортно-імпортних операцій, особливостей функціонування відповідних галузей економіки, пільг з цього податку, а також сум податку, заявлених до відшкодування з Державного бюджету України, і заборгованості з бюджетного відшкодування сум податку;

3) вжити заходів зі створення єдиної інформаційної бази даних Державної податкової адміністрації України, Державної митної служби України, Міністерства фінансів України, Державного казначейства України щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів);

4) вивчити питання щодо віднесення митних органів до органів, уповноважених здійснювати заходи з погашення податкового боргу з податку на додану вартість (органи стягнення), та за результатами вивчення підготувати в разі потреби та подати на розгляд Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Закону України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами";

5) опрацювати питання щодо передачі до державного матеріального резерву сировини та продовольчих ресурсів для забезпечення стратегічних потреб держави за цінами не вище їх собівартості в рахунок погашення заборгованості з податку на додану вартість платників податку, що склалася за станом на 1 січня 2004 року, а також щодо забезпечення підприємств, установ та організацій, які фінансуються з Державного бюджету України, електричною та тепловою енергією, природним газом та іншими енергоносіями в рахунок погашення заборгованості з податку на додану вартість підприємств паливно-енергетичного комплексу, що склалася за станом на 1 січня 2004 року, та за результатами опрацювання підготувати в разі потреби і подати на розгляд Верховної Ради України відповідні законопроекти.

3. Державній податковій адміністрації України переглянути у місячний строк правила податкового обліку з податку на додану вартість з метою вдосконалення обчислення вартісної величини впливу пільг з цього податку на формування доходної частини Державного бюджету України.

4. Державній податковій адміністрації України, Державній митній службі України, Головному контрольно-ревізійному управлінню України, Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерству освіти і науки України, Міністерству фінансів України, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, відповідним обласним, Київській міській державним адміністраціям за участю органів прокуратури забезпечити до кінця 2004 року проведення перевірок законності одержання пільг з податку на додану вартість суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність у спеціальних економічних зонах, на територіях пріоритетного розвитку, у технологічних парках, на території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

5. Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерству фінансів України, Державному комітету України з питань регуляторної політики і підприємництва, Державній податковій адміністрації України, Державній митній службі України розробити до 1 вересня 2004 року заходи з підвищення рівня сплати податку на додану вартість підприємствами торгівлі та підвищення ефективності контролю у цій сфері.

6. Державному департаменту фінансового моніторингу України, Державній податковій адміністрації України, Державній митній службі України за участю Національного банку України розробити та затвердити в місячний строк заходи щодо запобігання та протидії використанню механізму бюджетного відшкодування сум податку на додану вартість для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

7. Державній податковій адміністрації України, Міністерству економіки та з питань європейської інтеграції України, Державній митній службі України, Державному казначейству України, Міністерству внутрішніх справ України, Службі безпеки України опрацювати до 1 вересня 2004 року механізм спільного контролю за переміщенням товарів, операції з якими найчастіше здійсню-

ються з ухиленням від сплати податку на додану вартість, використовуються для незаконного одержання бюджетного відшкодування сум податку.

8. Державній податковій адміністрації України, Міністерству внутрішніх справ України, Службі безпеки України за участю Генеральної прокуратури України розробити до 1 вересня 2004 року заходи щодо підвищення ефективності роботи з виявлення, розкриття і розслідування злочинів, пов'язаних з ухиленням від сплати податку на додану вартість та одержанням незаконного бюджетного відшкодування сум податку.

9. Головному контрольно-ревізійному управлінню України здійснити до 1 грудня 2004 року перевірки одержання відшкодування з Державного бюджету України сум податку на додану вартість у розмірі понад 1 млн. гривень.

Державній податковій адміністрації України, Державному казначейству України, іншим органам виконавчої влади сприяти органам державної контрольно-ревізійної служби України у проведенні перевірок, зазначених у частині першій цієї статті, надавати необхідну інформацію та матеріали.

10. Рекомендувати Верховному Суду України та Вищому господарському суду України узагальнити практику застосування судами Закону України "Про податок на додану вартість".

11. Рекомендувати Генеральній прокуратурі України проаналізувати роботу органів прокуратури щодо реагування на факти порушень податкового законодавства і за результатами аналізу вжити заходів до усунення виявлених порушень та вдосконалення роботи у цій сфері.

12. Кабінету Міністрів України інформувати про хід виконання цього Указу щоквартально.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ

23 червня 2004 року

№ 671/2004

вих. № 15495/7/15-2317

від 13.08.2004

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ

НАКАЗ

«12» серпня 2004 р.

№ 471

*Про затвердження Порядку
розподілу платників податків
за категоріями уваги та
їх супроводження*

З метою забезпечення відповідного рівня ефективності роботи з платниками податків та на виконання вимог Указу Президента України від 23 червня 2004 року № 671/2004 “Про невідкладні заходи щодо адміністрування податку на додану вартість” та на виконання вимог наказу ДПА України від 06.08.04 № 460 “Про заходи щодо підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість”

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Порядок розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження (далі – Порядок) (додаток).

2. Директору Департаменту автоматизації процесів оподаткування Семирзі М.І. до 01.09.04 забезпечити передання в дослідну експлуатацію програмного забезпечення для автоматизованого розподілу платників податків за категоріями уваги.

3. Запровадити в дослідну експлуатацію відповідно до Порядку з 01.09.04 методологію розподілу платників податків та декларацій з ПДВ за категоріями уваги в автоматизованому режимі на всіх рівнях в ДПА в Автономній Республіці Крим, областях, м.м. Києві та Севастополі.

4. Головам ДПА в Автономній Республіці Крим, областях, м.м. Києві та Севастополі забезпечити на всіх рівнях:

4.1. особистий контроль за організацією практичного впровадження зазначеного Порядку на місцях;

4.2. постійне оновлення інформаційної бази та підтримання Порядку в актуальному стані;

4.3. проведення моніторингу діяльності платників податків, включаючи отримання інформації із зовнішніх джерел, під час їх розподілу за категоріями уваги;

4.4. цілісність, доступність та конфіденційність інформації методології, за якою проводитиметься розподіл платників податків за категоріями уваги;

4.5. навчання фахівців всіх рівнів щодо нових методів адміністрування ПДВ;

4.6. надання щомісячно, до 5 числа місяця наступного за звітним, звіту про проведення дослідної експлуатації.

5. Департаменту розвитку та модернізації державної податкової служби (Козименко А.В.), Департаменту автоматизації процесів оподаткування (Семига М.І.), Департаменту оподаткування юридичних осіб (Богдан А.В.), Департаменту оподаткування фізичних осіб (Дубель В.С.), Департаменту контрольно-перевірочної роботи (Джигалов С.О.), Департаменту боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом (Гордієнко М.Г.), Головному управлінню податкової міліції (Дмитрук П.П.), Департаменту методології (Піхоцький В.Ф.) доопрацювати Порядок з урахуванням отриманих звітів про проведення дослідної експлуатації – щомісячно до 20 числа.

6. Заступнику Голови ДПА України Москаленко В.М. внести пропозиції Голові ДПА України щодо впровадження програмного забезпечення та Порядку в промислову експлуатацію з 1 січня 2005 року.

7. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Голова

Ф.О. Ярошенко

Заходи ДПА в Тернопільській області, спрямовані на виконання Указу Президента України № 671 та наказу ДПА України № 471

На виконання вимог Указу Президента України від 23 червня 2004 року № 671 „Про невідкладні заходи щодо підвищення ефективності справляння податку на додану вартість” та наказу ДПА України від 12 серпня 2004 року № 471 „Про затвердження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження” ДПА в Тернопільській області:

✓ наказом від 11 серпня 2004 року № 205 створено Регіональний комітет з впровадження проектів і програм та затверджено його склад в кількості 12 чоловік, розроблено і затверджено Положення про Регіональний комітет;

✓ наказом від 21 серпня 2004 року № 217 затверджено План заходів Регіонального комітету на 2004-2005 роки щодо впровадження перспективних проектів і програм розвитку та модернізації податкової служби, схему взаємодії Регіонального комітету з районним рівнем, схему етапів роботи з проектами ДПА в Тернопільській області (заходи за напрямками діяльності Регіонального комітету закріплені за відповідними посадовими особами);

✓ 9 серпня 2004 року затверджено План заходів з підготовки до дослідного впровадження проекту підвищення ефективності адміністрування податку на додану вартість (всі передбачені заходи виконані);

✓ 11 серпня 2004 року затверджено План заходів щодо забезпечення виконання Указу Президента України від 23.08.2004р. № 671 „Про невідкладні заходи щодо підвищення ефективності справляння податку на додану вартість” та координації роботи стосовно вдосконалення механізмів адміністрування податку на додану вартість ДПА в Тернопільській області. Згідно затвердженого плану у встановлені терміни проведена підготовча робота до дослідного впровадження проекту адміністрування ПДВ, зокрема:

✓ в структурі ДПА області створено відділ модернізації та забезпечення роботи з проектами і програмами в складі 3 чоловік з покладанням на нього функцій щодо аналітичної підтримки розвитку та дослідного опрацювання нових підходів, методологій і технологій, який активно працює над виконанням покладених на нього обов'язків: виконання робіт в регіонах за напрямом впровадження проектного підходу адміністрування податків, забезпечення контролю за виконанням робіт, що здійснюються в межах проектів, участь у створенні системи управління проектами тощо);

✓ визначено кандидатуру фахівця, який буде навчатися за спеціальною програмою „Управління проектами” для отримання кваліфікації магістра;

✓ сформовано план-графік проведення джад-сесій та навчань щодо нових методів адміністрування ПДВ на обласному і районному рівнях, систематично проводиться навчання працівників ДПА області, Тернопільської ОДПІ, МДПІ та їх відділень основам проектного підходу щодо адміністрування ПДВ, матеріали всіх джад-сесій ДПА України оперативно направляються для вивчення і використання в роботі МДПІ;

✓ здійснено аналіз забезпечення технічними засобами ДПА в Тернопільській області, Тернопільської ОДПІ, МДПІ та їх відділень для відпрацювання моделей адміністрування податку на додану вартість (в результаті виявлена низька забезпеченість регіональних ДПІ високопродуктивною комп'ютерною технікою, відсоток забезпеченості працівників управлінь та відділів, що будуть задіяні у впровадженні програмного продукту адміністрування ПДВ, комп'ютерною технікою складає всього 55%);

✓ відділом модернізації відпрацьовано типові моделі адміністрування ПДВ на тимчасово встановлених програмах Primavera P3e.

З метою забезпечення безумовного впровадження удосконалених методів адміністрування податку на додану вартість ДПА в Тернопільській області проводиться активна масово-роз'яснювальна робота серед платників податків з питань вдосконалення механізму адміністрування ПДВ, зокрема станом на 30.09.2004р. опубліковано 60 статей в друкованих засобах масової інформації загальним тиражем 503262 примірники, розміщено 26 інформаційних блоків на WEB-сайтах органів ДПС, забезпечено 815 виступів і повідомлень на телебаченні, проведено 309 виступів на каналах радіомовлення, проведено 42 семінари для платників ПДВ, організовано 62 тематичні зустрічі на підприємствах, в установах та організаціях, проведено 7 прес-конференцій з керівництвом ДПА області, виготовлено 17 видів власної друкованої продукції загальним тиражем 2273 примірників.

На виконання п.12 наказу ДПА України від 06.08.2004 р. № 460 „Про заходи щодо підвищення ефективності адміністрування ПДВ” ДПА в Тернопільській області забезпечено впровадження в дослідну експлуатацію програмного забезпечення автоматизованого ведення журналу податкової історії платників податків.

На виконання наказу ДПА України від 12.08.2004р. № 471 „Про затвердження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження” ДПА в Тернопільській області проведено розподіл платників податку на додану вартість за категоріями уваги в розрізі фізичних і юридичних осіб експертним, про що направлено звіт в Департамент розвитку та модернізації державної податкової служби ДПА України. В результаті розподілу до зеленого коридору віднесено 2,1 % платників ПДВ – юридичних осіб та 0,3 % платників ПДВ – фізичних осіб; до жовтого коридору віднесено 33,8 % платників ПДВ – юридичних осіб та 37,1 % платників ПДВ – фізичних осіб; до помаранчевого коридору віднесено 43,8 % платників ПДВ – юридичних осіб та 47,9 % платників ПДВ – фізичних осіб; до червоного коридору віднесено 20,3 % платників ПДВ – юридичних осіб та 14,7 % платників ПДВ – фізичних осіб.

З метою запровадження дослідної експлуатації методології розподілу платників податків та декларацій з ПДВ за категоріями уваги в автоматизованому режимі на всіх рівнях проведено навчання фахівців щодо нових методів адміністрування ПДВ.

На виконання наказу ДПА України від 3 вересня 2004 року № 512 ДПА в Тернопільській області впроваджено в дослідну експлуатацію програмне забезпечення автоматизованого розподілу платників податків за категоріями ува-

ги (акт впровадження від 06.09.2004 № 7600/8128-203). В результаті розподілу до зеленого коридору віднесено 2,6 % платників ПДВ; до жовтого коридору віднесено 70,0 % платників ПДВ; до помаранчевого коридору віднесено 6,8 % платників; до червоного коридору віднесено 20,6 % платників ПДВ.

Відхилення між результатами експертного та автоматизованого методів розподілу платників ПДВ становить: по зеленому коридору – 30 %; по жовтому – 100 %; по помаранчевому – 547 %; по червоному – 8 %. У зв'язку з цим проводиться робота, спрямована на виявлення причин таких значних відхилень, особливо по помаранчевому коридору.

В загальному дослідна експлуатація проекту проходить в напруженому режимі. Відділом модернізації забезпечено надання ДПА України ряду зауважень щодо існуючого стану розподілу платників ПДВ за категоріями уваги, щотижнево надсилаються пропозиції щодо удосконалення порядку розподілу та підтримання системи в актуальному стані. За рейтингом активності під час дослідної експлуатації ДПА України Тернопільська область посідає 8 місце (за кількістю внесених пропозицій).

На виконання наказу ДПА України від 12.08.2004р. № 471 „Про затвердження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження” ДПА в Тернопільській області здійснюється: чіткий контроль за організацією практичного впровадження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження; постійне оновлення інформаційної бази та підтримання Порядку в актуальному стані; проведення моніторингу діяльності платників податків під час їх розподілу за категоріями уваги;

✓ навчання фахівців всіх рівнів щодо нових методів адміністрування ПДВ.

На виконання наказу ДПА України від 3 вересня 2004 року № 514 ДПА в Тернопільській області розроблено та затверджено графіки щоденного навчання працівників обласного апарату та підпорядкованих державних податкових інспекцій всіх рівнів з вивчення матеріалів, розміщених на WEB-сайті ДПА України, в тому числі матеріалів джанд-сесій ДПА України по програмах підвищення ефективності адміністрування ПДВ з подальшим використанням вивченого у практичній роботі. Навчання щодо нових методів адміністрування ПДВ проводиться на всіх рівнях ДПА області, ОДПІ, МДПІ та їх відділень відповідно до наказу ДПА області від 08.09.2004 № 235.

На виконання листа ДПА України від 7.09.2004 року № 17259/7/33-5017 ДПА в Тернопільській області проводиться опис проектів податкових ризиків за фактором 057 „Збитки минулих періодів” та формується проект робочої інструкції по роботі з факторами. Згідно наказу ДПА області від 10.09.2004 № 236 вказане завдання буде виконано до 10.10.2004 р.

На виконання листа ДПА України від 17.09.2004 року № 17999/7/33-9017 ДПА в Тернопільській області розпочато дослідну експлуатацію нової версії автоматизованої системи по роботі з податковими ризиками (АС АБПР).

ДПА в Тернопільській області 1 жовтня 2004 року розпочато дослідну експлуатацію проекту „Удосконалення правової роботи в органах ДПС та супроводження справ у судах”.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова ДПА в Тернопільській області

К.В.Зінкевич

„11” серпня 2004 року

ПОЛОЖЕННЯ
про Регіональний комітет з впровадження проектів і програм

1. Загальні положення

Регіональний комітет з впровадження проектів і програм відповідає за впровадження стратегії, відпрацьованої Стратегічним комітетом ДПА України щодо розвитку та модернізації органів Державної податкової служби, на рівні регіону.

2. Склад Регіонального комітету з впровадження проектів і програм:

- голова регіональної ДПА – голова Регіонального комітету з впровадження проектів і програм;
- заступник голови регіональної ДПА з модернізації та управління проектами, програмами – заступник голови Регіонального комітету з впровадження проектів і програм;
- члени Регіонального комітету з впровадження проектів і програм;
- інші аналітики і фахівці (за згодою).

Членами Регіонального комітету з впровадження проектів і програм обов'язково мають бути керівники таких підрозділів регіональної ДПА (або заступники голови за такими напрямками):

- податкового аудиту;
- податкової міліції;
- економічного аналізу;
- оподаткування юридичних осіб;
- оподаткування фізичних осіб;
- правового забезпечення;
- по стягненню податкового боргу;
- роботи з платниками податків;
- автоматизованого оподаткування.

3. Напрями діяльності Регіонального комітету з впровадження проектів і програм:

Регіональний комітет з впровадження проектів і програм здійснює свою діяльність відповідно до таких напрямів:

3.1. Законодавчий аналіз і надання пропозицій щодо оптимізації податкового законодавства.

3.2. Контроль за адмініструванням податків на підставі наказів ДПА України, надання пропозицій щодо вдосконалення процесів адміністрування.

3.3. Виявленням схем ухилення від оподаткування і надання пропозицій щодо упередження застосування таких схем недобросовісними платниками податків.

3.4. Комп'ютеризація процесів оподаткування і надання пропозицій щодо вдосконалення відповідних комп'ютерних систем.

4. Функції Регіонального комітету з впровадження проектів і програм:

До основних функцій Регіонального комітету з впровадження проектів і програм належать:

4.1. Проведення навчань структурних підрозділів ДПА обласного та районного рівнів, у т.ч. підготовка навчальних програм за окремими напрямами, стосовно питань модернізації і розвитку державної податкової служби;

4.2. Впровадження проектів модернізації і розвитку Державної податкової служби на регіональному рівні, що включає:

- використання напрацювань пілотних проектів;
- контроль за використанням напрацювань пілотних проектів на рівні районних ДПІ;
- здійснення зворотного зв'язку.

4.3. Збирання пропозицій від районних інспекцій з усіх напрямів діяльності (а також щодо напрацювань пілотних проектів), узагальнення та надання їх координатору Комітету з впровадження проектів і програм ДПА України.

Заступник Голови ДПА в області

Р.Ф.Бруханський

**Склад Регіонального комітету
з впровадження проектів і програм
ДПА в Тернопільській області**

**Керівник Регіонального комітету
Голова ДПА в області Зінкевич К.В.**

**Координатор Регіонального комітету
Заступник голови ДПА в області Бруханський Р.Ф.**

Члени Регіонального комітету з впровадження проектів і програм

**ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ДПА В ОБЛАСТІ
БАЗЯН Г.В.**

**ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ДПА В ОБЛАСТІ –
НАЧАЛЬНИК УПМ БАРЧУК О.О.**

**ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ДПА В ОБЛАСТІ – НАЧАЛЬНИК
УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВОГО АУДИТУ ТА ВАЛЮТНОГО
КОНТРОЛЮ СЛЮЗ Т.Я.**

**ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ДПА В ОБЛАСТІ
ДУДА В.П.**

**НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ
ОПОДАТКУВАННЯ ДУТКА І.М.**

**НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА
ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ СВИСТУН М.Б.**

**НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ГРОМАДСЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА МАСОВО-
РОЗ'ЯСНОВАЛЬНОЇ РОБОТИ КОРНЕЮК Д.М.**

**НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ
БУЧИНСЬКИЙ В.В.**

**НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ ОПОДАТКУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ
ХОМИН В.М.**

**НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ГУРАЛЬ Р.В.**

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**РЕГІОНАЛЬНИЙ КОМІТЕТ З ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТІВ І
ПРОГРАМ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Голова ДПА
в Тернопільській області**

_____ **К.В.Зінкевич**

„21” серпня 2004 року

**ПЛАН ЗАХОДІВ
НА 2004-2005 РОКИ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ
ПЕРСПЕКТИВНИХ ПРОЕКТІВ І ПРОГРАМ
РОЗВИТКУ ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ
СЛУЖБИ**

1. Основні напрямки діяльності Регіонального комітету з впровадження проектів і програм ДПА в Тернопільській області щодо розвитку та модернізації органів Державної податкової служби

Основними напрямками діяльності Регіонального комітету з впровадження проектів і програм ДПА в Тернопільській області (далі – Регіональний комітет) щодо розвитку та модернізації органів державної податкової служби по виведенню ДПС України на рівень, який відповідатиме рівню розвинених країн світу є:

1. Оптимізація законодавства в галузі справляння податків.
2. Поліпшення взаємодії з державними органами.
3. Поліпшення інформаційної взаємодії в структурі ДПС України (внутрішній менеджмент) – модернізація і розвиток, впровадження моделі технологічної зрілості.
4. Удосконалення комп'ютеризованих форм взаємодії – інформатизація Державної податкової служби.
5. Розвиток управлінських взаємодій – поліпшення механізмів адміністрування податків (в. т.ч. ПДВ).
6. Створення комфортних умов сплати податків і стимулювання детінізації економіки.
7. Впровадження на обласному рівні всіх проектів та програм, визначених у Плані заходів на 2004-2005 роки щодо впровадження перспективних проектів та програм розвитку та модернізації податкової служби, затверджено ДПА України.

Відповідно до визначених напрямків діяльності формується план заходів Регіонального комітету. Враховуючи динамічність зовнішнього середовища, в якому формуються умови реалізації проектів і критерії діяльності ДПС побудова довготермінових планів не вважається можливою. Тому на першому етапі функціонування Регіонального комітету мова йде про план заходів на найближчий період – 2004/2005 роки. Враховуючи це основна діяльність Регіонального комітету направлена на реалізацію організаційних заходів – заходів по створенню реально діючої ефективної системи управління проектами і програмами в ДПА в Тернопільській області на базі проблемно-орієнтованого офісу управління проектами і програмами.

2. План заходів на 2004/2005 роки щодо впровадження перспективних проектів та програм розвитку та модернізації податкової служби

2.1. Організаційні заходи

Виконавець – Регіональний комітет

- 2.1.1. Формування Регіонального комітету з впровадження проектів і програм. Розробка і затвердження положення про Регіональний комітет. Визначення порядку роботи Регіонального комітету та взаємодії між його членами.

- 2.1.2. Формування в структурі ДПА області Бек-офісу управління програмами і проектами (відділу модернізації та забезпечення роботи з проектами і програмами). Визначення напрямів роботи відділу. Затвердження положення про відділ модернізації.
- 2.1.3. Формування портфелю проектів на 2004/2005 роки на основі відповідних проектів, затверджених Стратегічним комітетом ДПА України. Підбір команд проектів.
- 2.1.4. Створення в Регіональному комітеті робочих груп відповідно до визначених напрямів роботи. Призначення керівників за напрямами діяльності Регіонального комітету.
- 2.1.5. Розробка механізмів ініціалізації проектів, що реалізуються в ДПА у Тернопільській області.
- 2.1.6. Розробка методології планування й управління проектами модернізації ДПА України, ДПА регіонів, ДПП, пілотних проектів.

2.2. Заходи за напрямками діяльності Регіонального комітету

Реалізація заходів покладається на робочі групи Регіонального комітету

2.2.1. Оптимізація законодавства в галузі справляння податків:

*(керівник напряму – перший заступник Голови ДПА в Тернопільській області
Базян Г.В., співкерівник – заступник Голови ДПА в області Данилюк Б.І.).*

- 2.2.1.1. Формування пропозицій щодо внесення змін до нової редакції проекту Закону України „Про податок на додану вартість”. Направлення пропозицій у Стратегічний комітет ДПА України.
- 2.2.1.2. Формування пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства України з питань справляння акцизного збору. Направлення пропозицій у Стратегічний комітет ДПА України.
- 2.2.1.3. Формування пропозицій щодо внесення змін до Закону України „Про оподаткування прибутку підприємств”. Направлення пропозицій у Стратегічний комітет ДПА України.
- 2.2.1.4. Розробка пропозицій щодо внесення змін до інших нормативно-правових документів стосовно справляння податків. Направлення пропозицій у Стратегічний комітет ДПА України.

2.2.2. Поліпшення взаємодії з державними органами:

(керівник напряму – перший заступник Голови – начальник УПМ Барчук О.О.)

- 2.2.2.1. Налагодження тісних інформаційних контактів з Митною службою для більш ефективного моніторингу адміністрування ПДВ.
- 2.2.2.2. Підвищення ефективності співпраці ДПА в області з виконавчими органами влади.

2.2.3. Поліпшення інформаційної взаємодії в структурі ДПС України (внутрішній менеджмент) – модернізація і розвиток, впровадження моделі технологічної зрілості

(керівник напряму – заступник Голови з питань модернізації органів ДПС та впровадження проектів і програм Бруханський Р.Ф.)

- 2.2.3.1. Гармонізація бізнес-процесів ДПА щодо адміністрування податків на основі проектного підходу.
- 2.2.3.2. Автоматизація процесів співставлення показників податкової та фінансової звітності по ПДВ.

2.2.4. Удосконалення комп'ютеризованих форм взаємодії – інформатизація Державної податкової служби

(керівник напряму – заступник Голови Данилюк Б.І., співкерівник – начальник управління автоматизації процесів оподаткування ДПА в області Дутка І.М.)

- 2.2.4.1. Впровадження продуктивної системи обміну інформацією між рівнями та підрозділами податкової служби.
- 2.2.4.2. Модернізація програмного забезпечення щодо ведення нормативно-довідкової інформації.
- 2.2.4.3. Впровадження ефективної системи адміністрування податків на обласному і районному рівнях.
- 2.2.4.4. Впровадження типового автоматизованого робочого місця фахівця районного рівня державної податкової служби.
- 2.2.4.5. Впровадження проекту створення єдиної інформаційної системи моніторингу сплати податків, зборів.

2.2.5. Розвиток управлінських взаємодій – поліпшення механізмів адміністрування податків (в. т.ч. ПДВ)

(керівник напряму – заступник Голови Данилюк Б.І., співкерівник – в.о.начальника управління оподаткування юридичних осіб Бучинський В.В.)

- 2.2.5.1. Впровадження проекту створення ефективної системи розповсюдження результатів пілотних проектів на суб'єктів податкової системи (в т.ч. ДПП).
- 2.2.5.2. Впровадження пілотного проекту “Аналіз та моніторинг нової системи адміністрування ПДВ”.
- 2.2.5.3. Впровадження пілотних проектів з питань підвищення ефективності адміністрування акцизного збору, прибуткового податку з громадян, податку на прибуток, інших податків і зборів, що зараховуються до Державного бюджету України.

2.2.5.4. Впровадження пілотного проекту “Автоматизована обробка даних податкового обліку з ПДВ та податку на прибуток платників”.

2.2.6. Створення комфортних умов сплати податків і стимулювання детінізації економіки

(керівник напряму – перший заступник Голови ДПА в області Базян Г.В., співкерівники напряму – перший заступник Голови ДПА в області – начальник управління податкової міліції Барчук О.О., начальник відділу громадських зв’язків та масово-роз’яснювальної роботи Корнеюк Д.М.)

- 2.2.6.1. Впровадження проекту, який орієнтований на вивчення суспільної думки та пропозицій працівників органів ДПС і платників податків щодо адміністрування податків та створення комфортних умов для добровільної сплати податків.
- 2.2.6.2. Впровадження проекту побудови системи взаємодій між платниками податків та державними органами, яка орієнтована на виховання менталітету суспільства в цілому та його окремих членів – адміністраторів та платників податків.
- 2.2.6.3. Застосування комплексу заходів, спрямованих на стимулювання детінізації вітчизняної економіки.

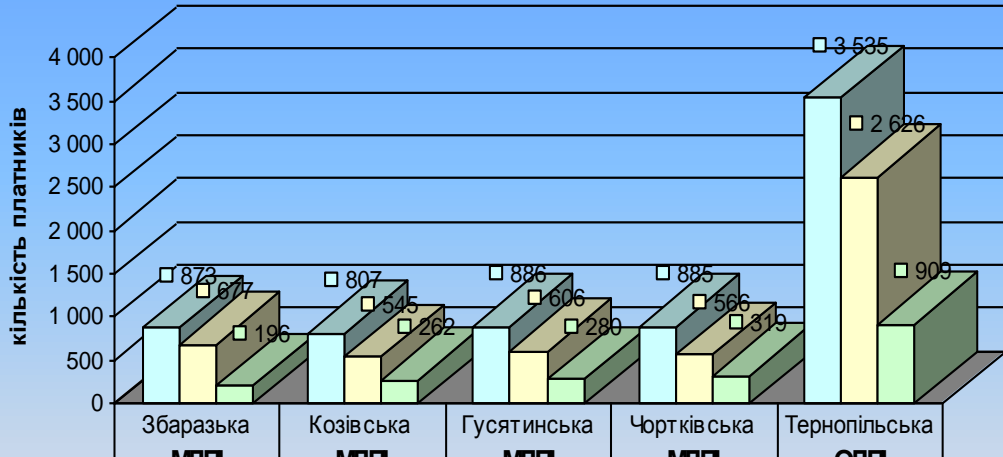
**Координатор Регіонального комітету
з впровадження проектів і програм
ДПА в Тернопільській області**

Р.Ф.Бруханський

ДОДАТОК 15.7.3.

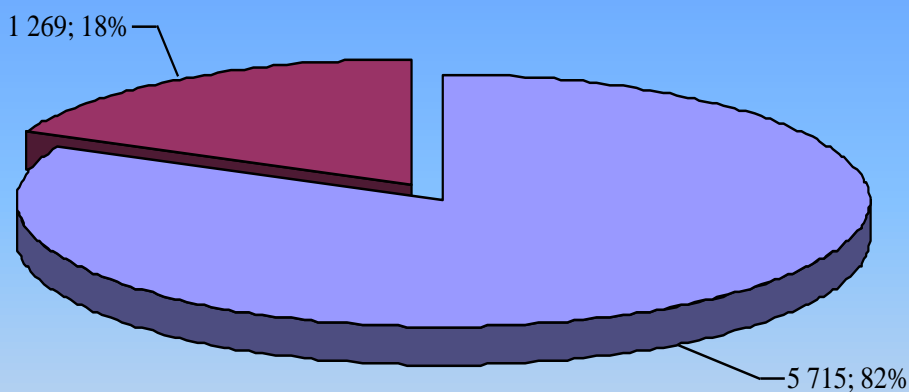
Кількість платників податку на додану вартість по Тернопільській області в розрізі МДП, ОДП станом на 01.09.2004 року

Кількість платників ПДВ	873	807	886	885	3 535
Юридичні особи	677	545	606	566	2 626
Фізичні особи	196	262	280	319	909

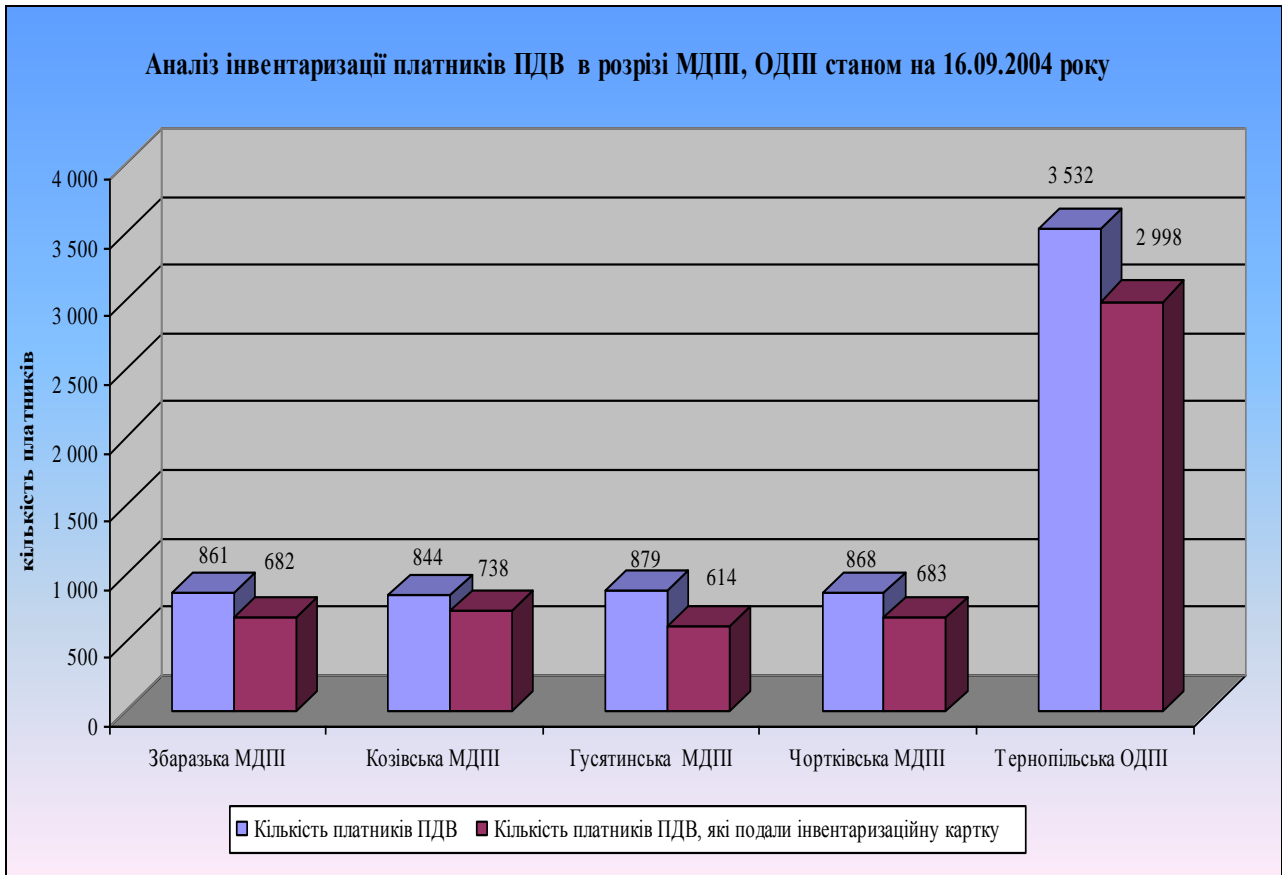
ДОДАТОК 15.7.4.

Аналіз інвентаризації платників ПДВ станом на 16.09.2004 року

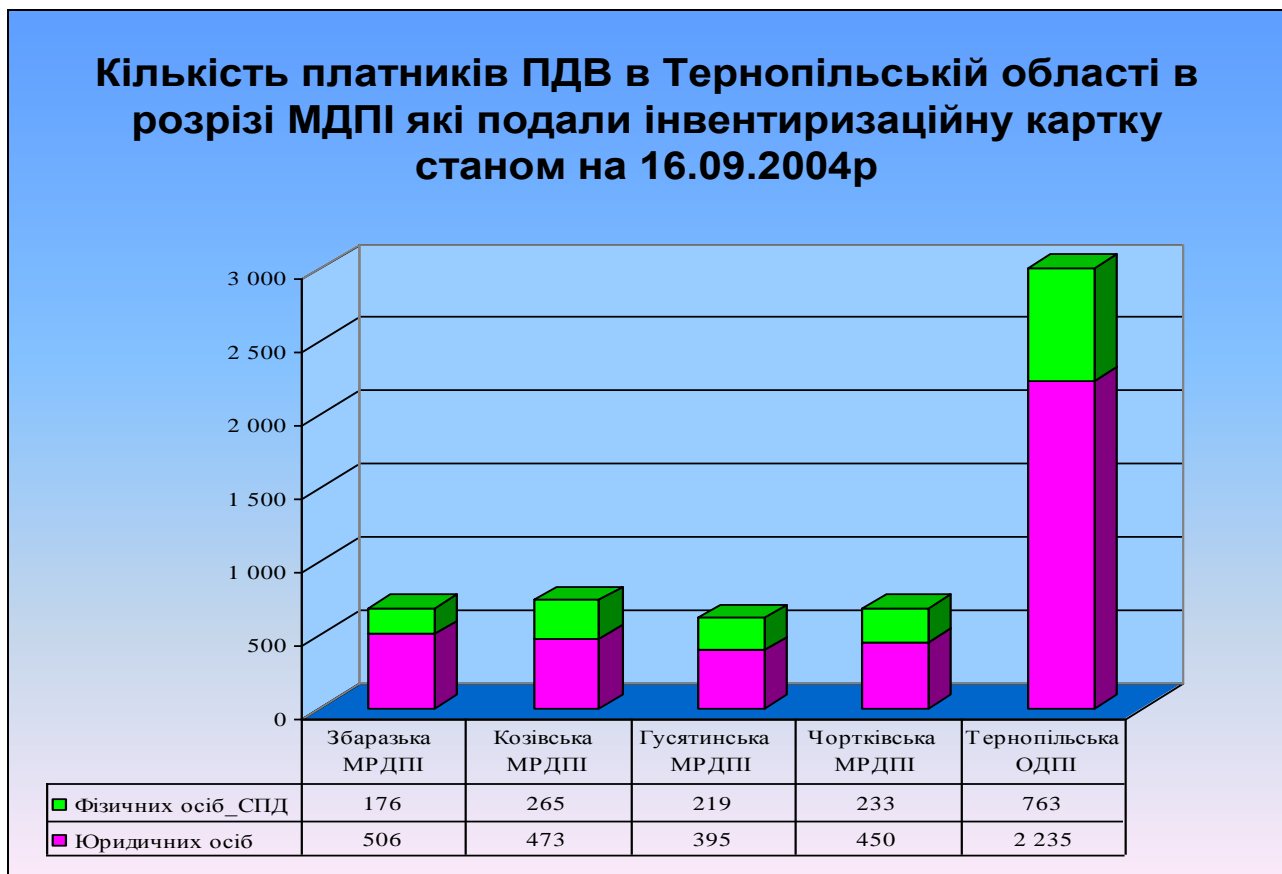

- Кількість платників ПДВ, які подали інвентаризаційну картку
- Кількість платників ПДВ, які не подали інвентаризаційну картку

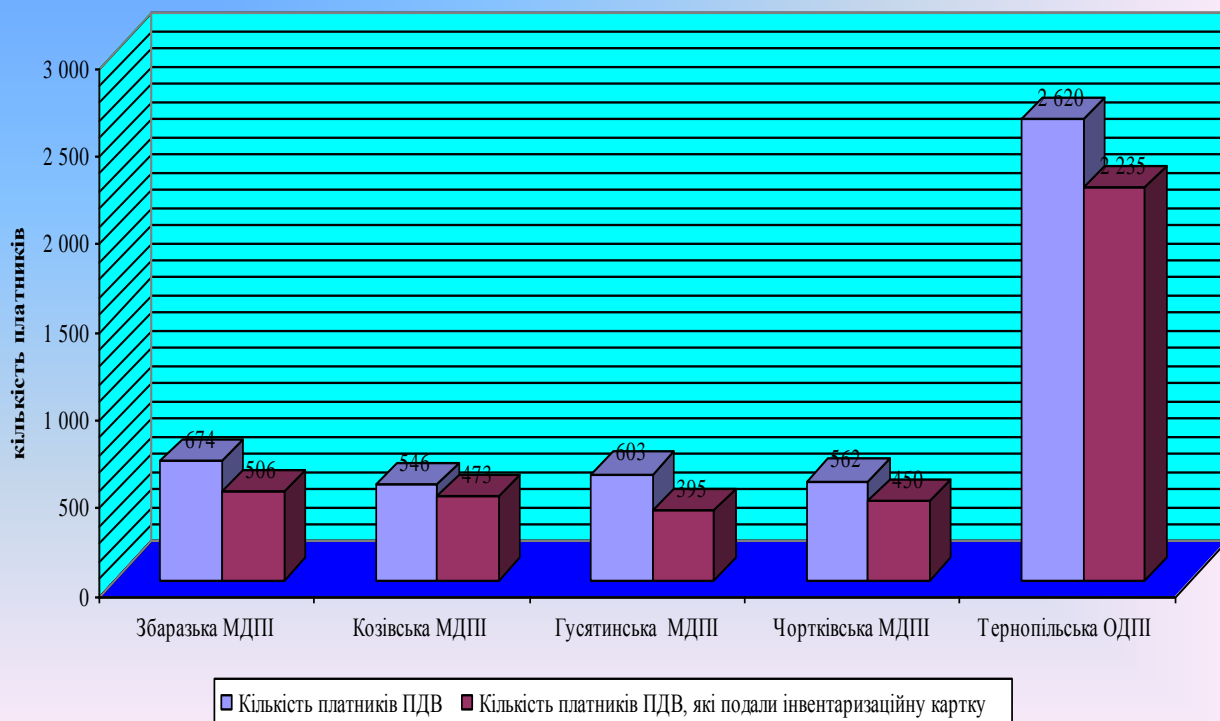
ДОДАТОК 15.7.5.

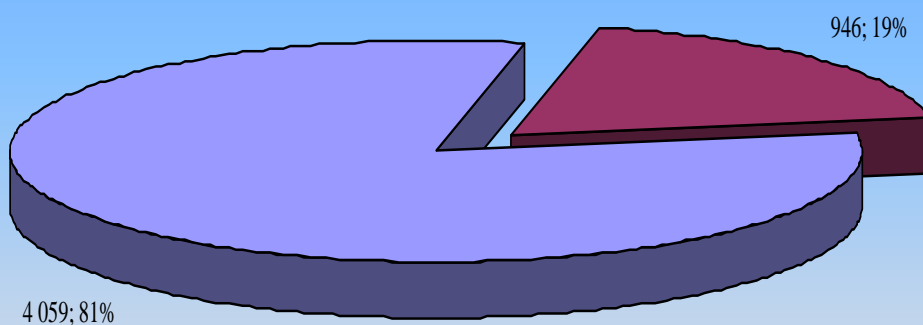
ДОДАТОК 15.7.6.

Аналіз інвентаризації платників ПДВ (юридичні особи) в розрізі МДП, ОДП станом на 16.09.2004 року

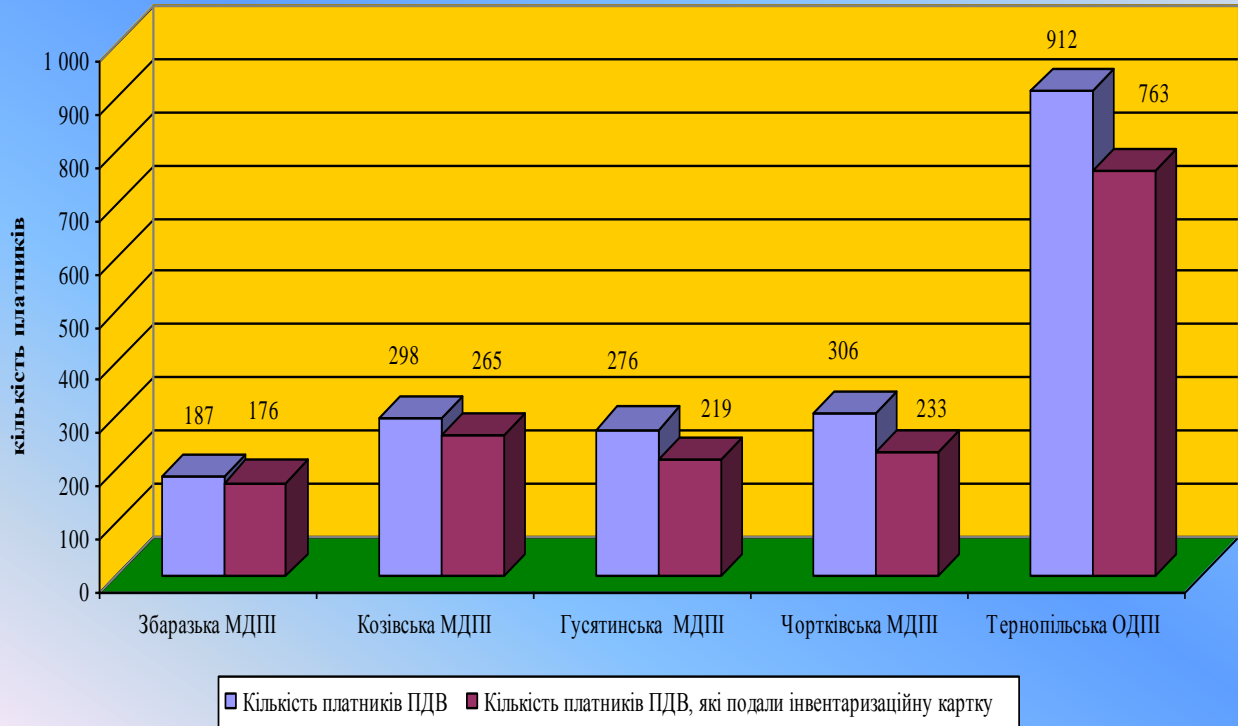

Аналіз інвентаризації платників ПДВ (юридичні особи) станом на 16.09.2004 року

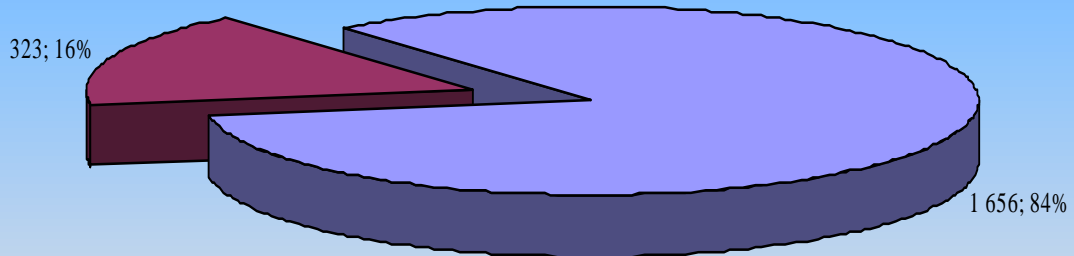

- Кількість платників ПДВ, які подали інвентаризаційну картку
- Кількість платників ПДВ, які не подали інвентаризаційну картку

Аналіз інвентаризації платників ПДВ (фізичні особи - СПД) в розрізі МДП, ОДП станом на 16.09.2004 року

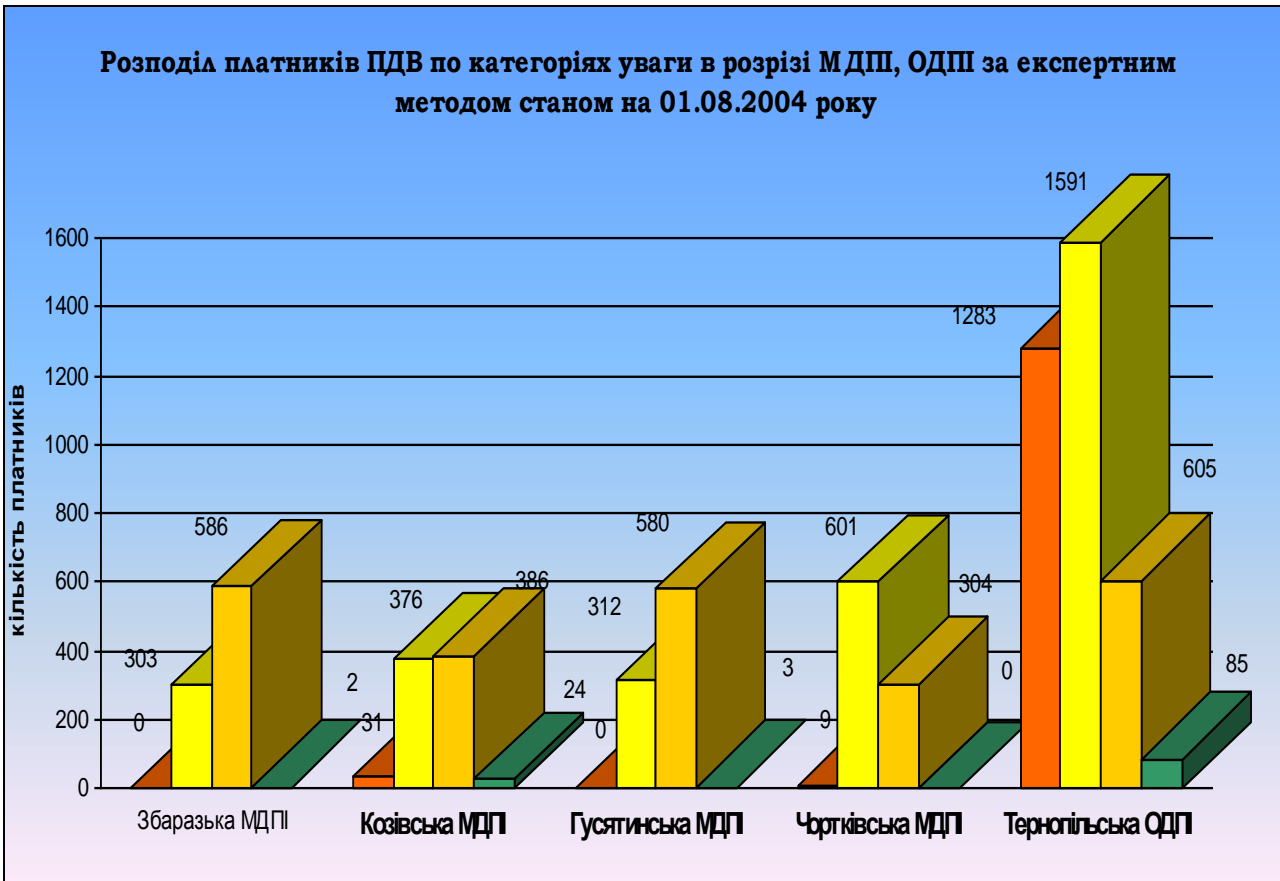

Аналіз інвентаризації платників ПДВ (фізичні особи - СПД) станом на 16.09.2004 року

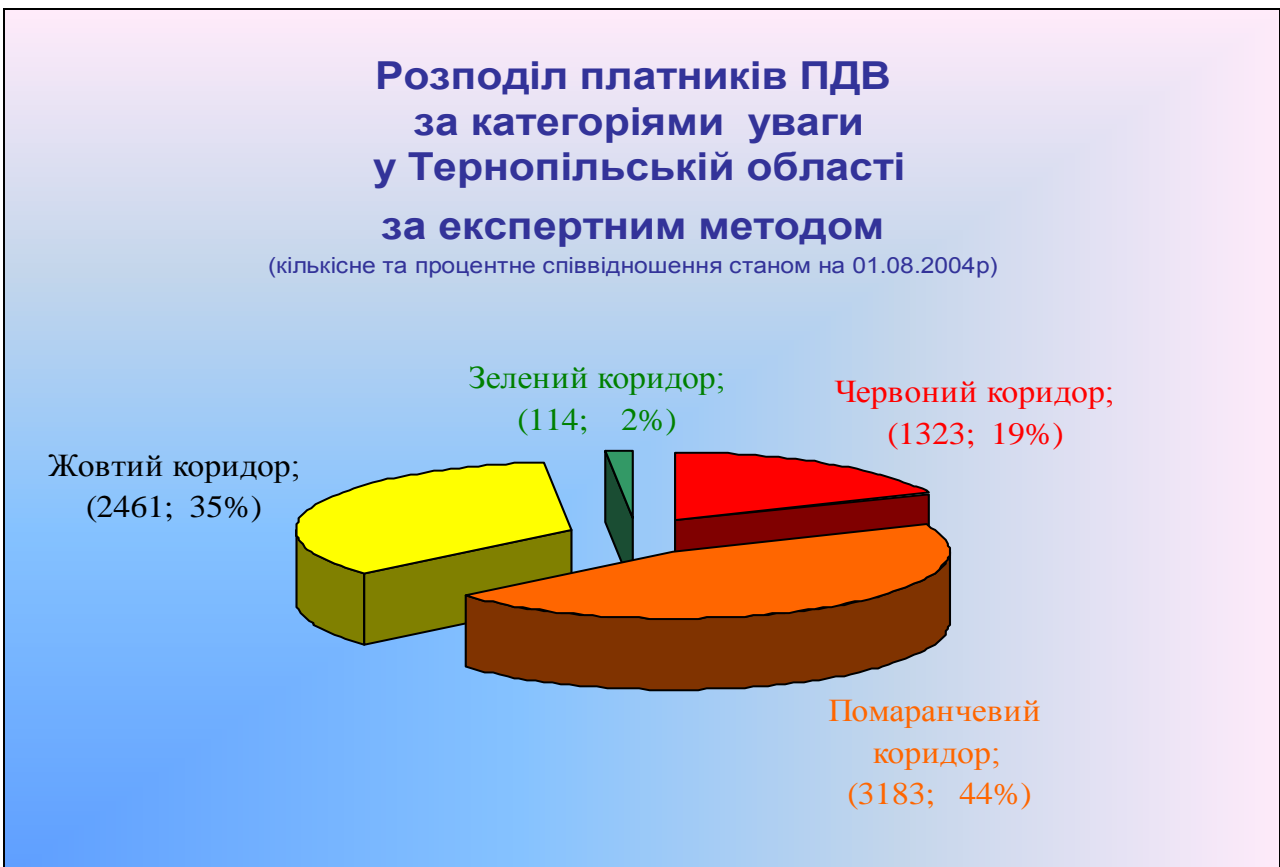

■ Кількість платників ПДВ, які подали інвентаризаційну картку ■ Кількість платників ПДВ, які не подали інвентаризаційну картку

ДОДАТОК 15.7.9.

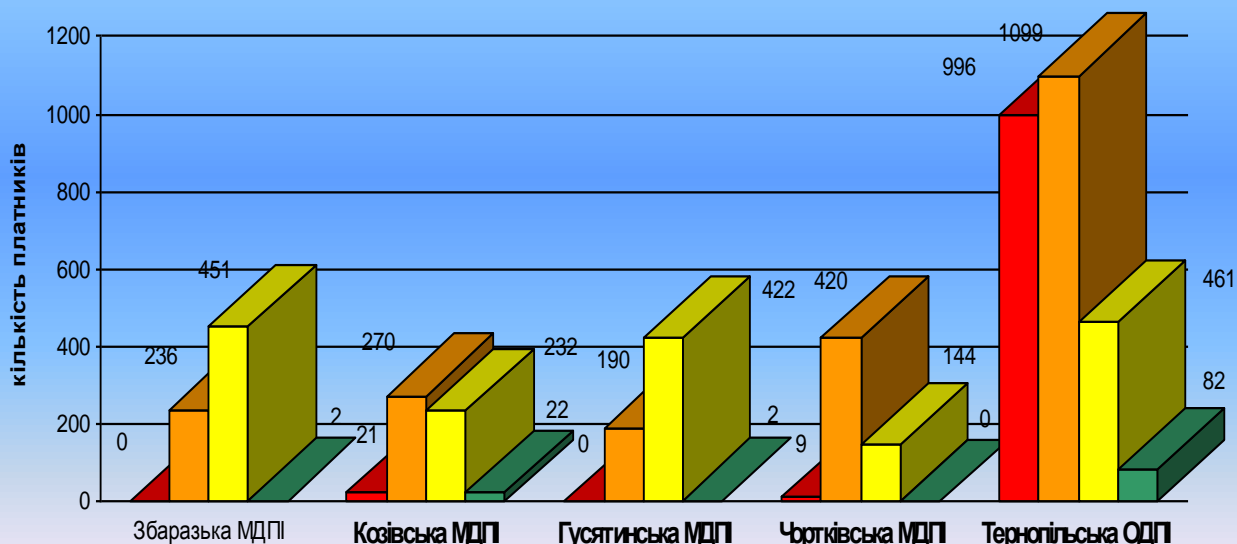

ДОДАТОК 15.7.10.

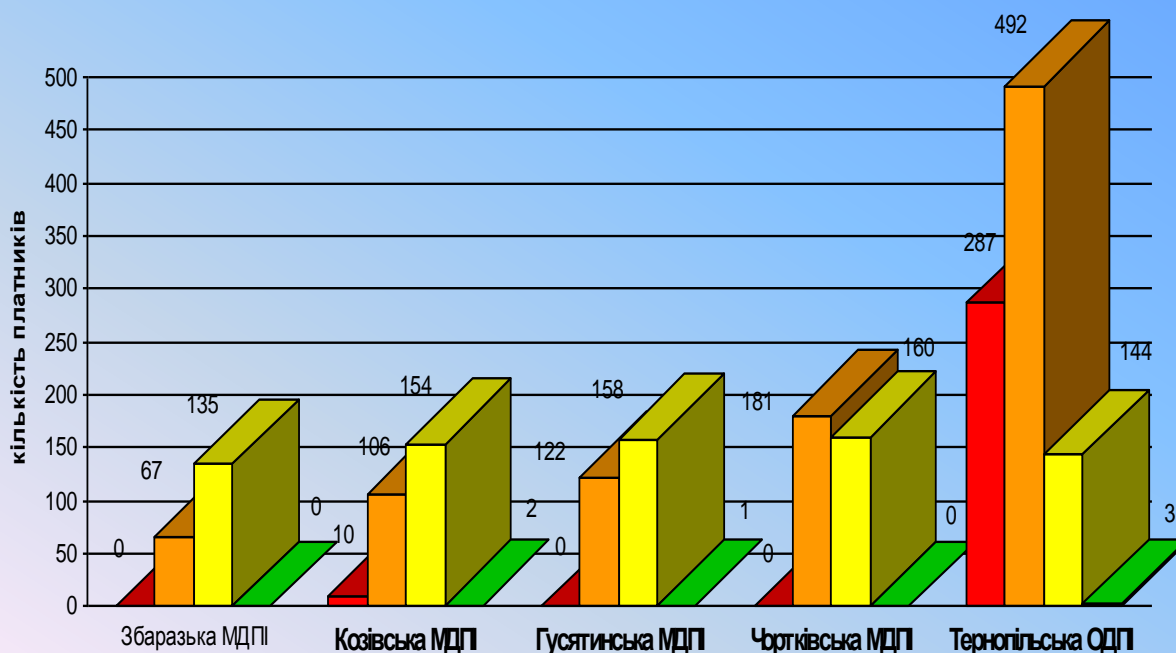
ДОДАТОК 15.7.11.

Розподіл платників ПДВ (юридичні особи) по категоріях уваги в розрізі МДПІ, ОДПІ за експертним методом станом на 01.08.2004р.

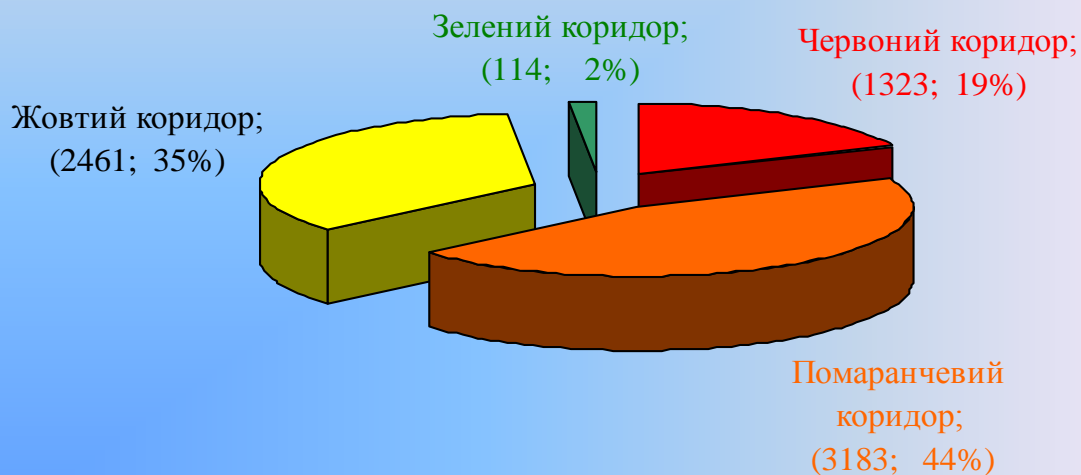
ДОДАТОК 15.7.12.

Розподіл платників ПДВ (фізичні особи) по категоріях уваги в розрізі МДПІ, ОДПІ за експертним методом станом на 01.08.2004 року

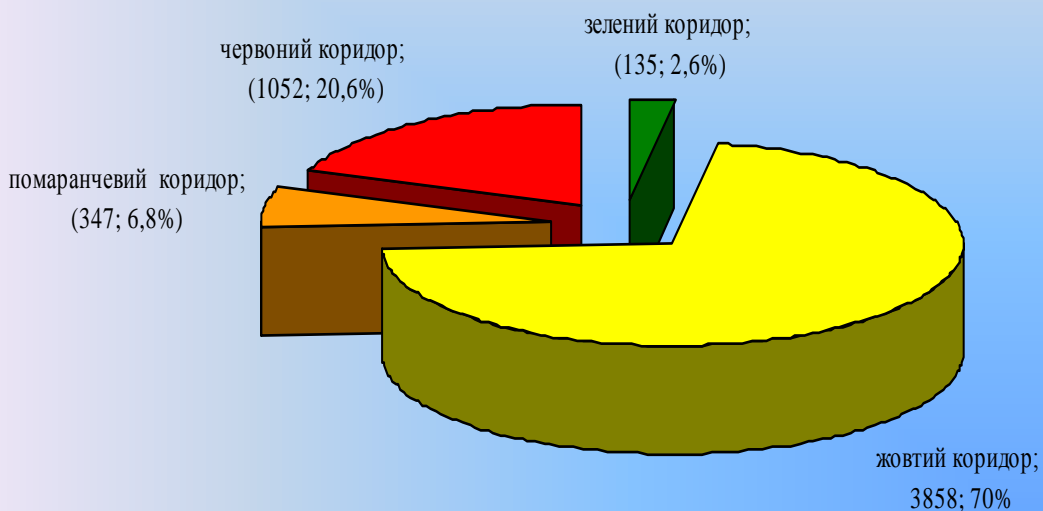
**Розподіл платників ПДВ
за категоріями уваги
у Тернопільській області
за експертним методом**

(кількісне та процентне співвідношення станом на 01.08.2004р)

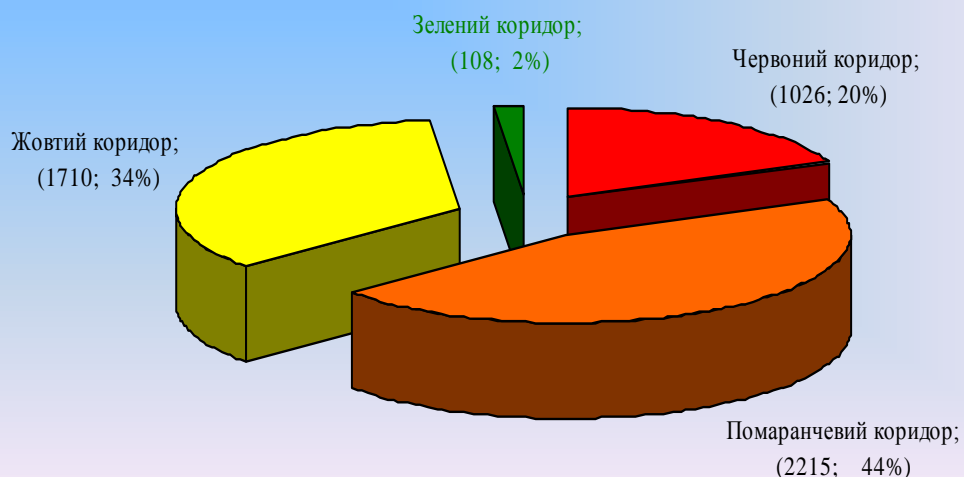
**Розподіл платників ПДВ
за категоріями уваги
у Тернопільській області
в автоматизованому режимі**

(станом на 1.10.2004р.)

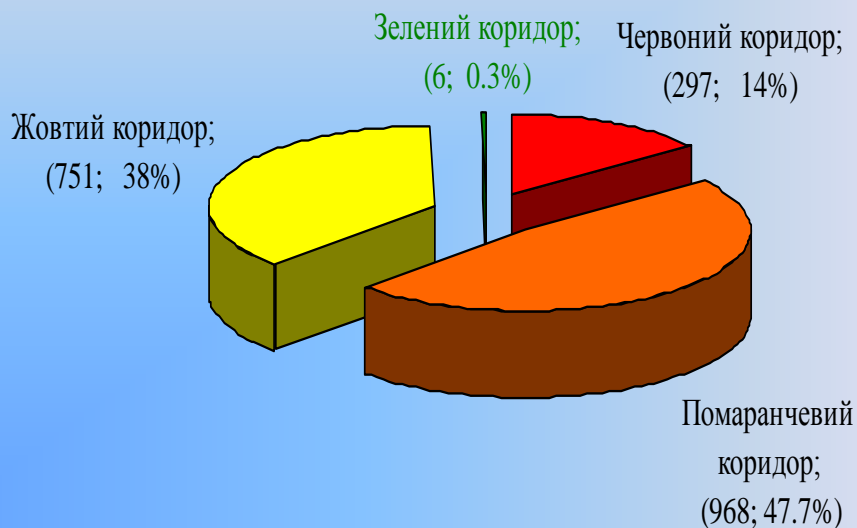
**Розподіл платників ПДВ – юридичних осіб
за категоріями уваги
у Тернопільській області
за експертним методом**

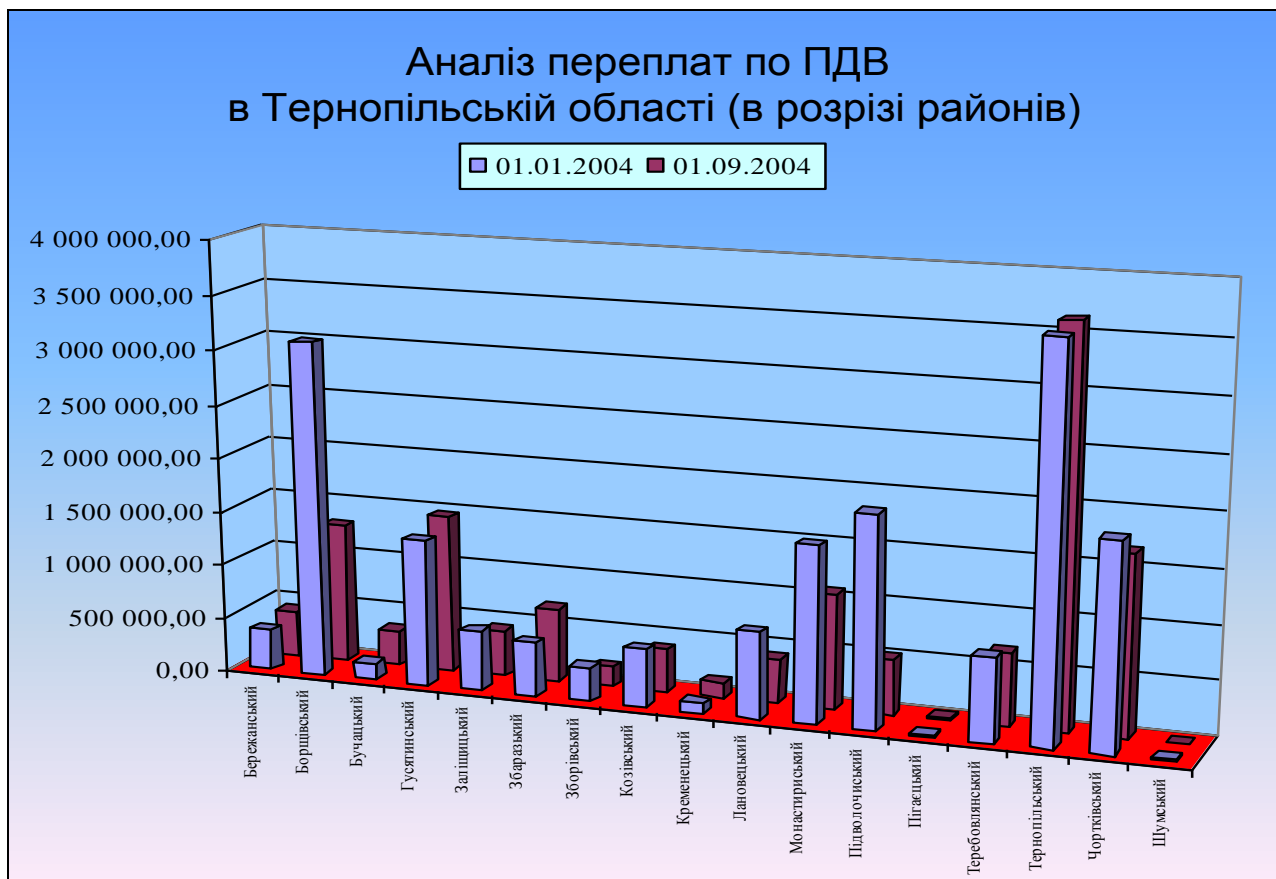
(кількісне та процентне співвідношення станом на 01.08.2004р.)

**Розподіл платників ПДВ – фізичних осіб
за критеріями уваги
у Тернопільській області
за експертним методом**

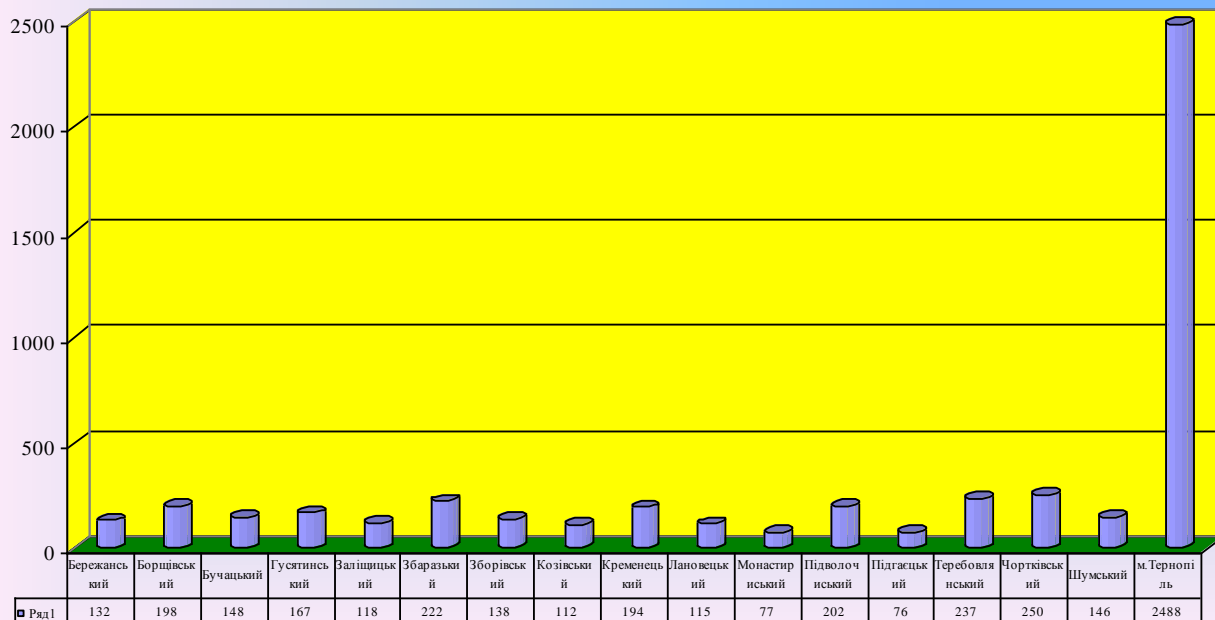
(кількісне та процентне співвідношення станом на 01.08.2004р.)

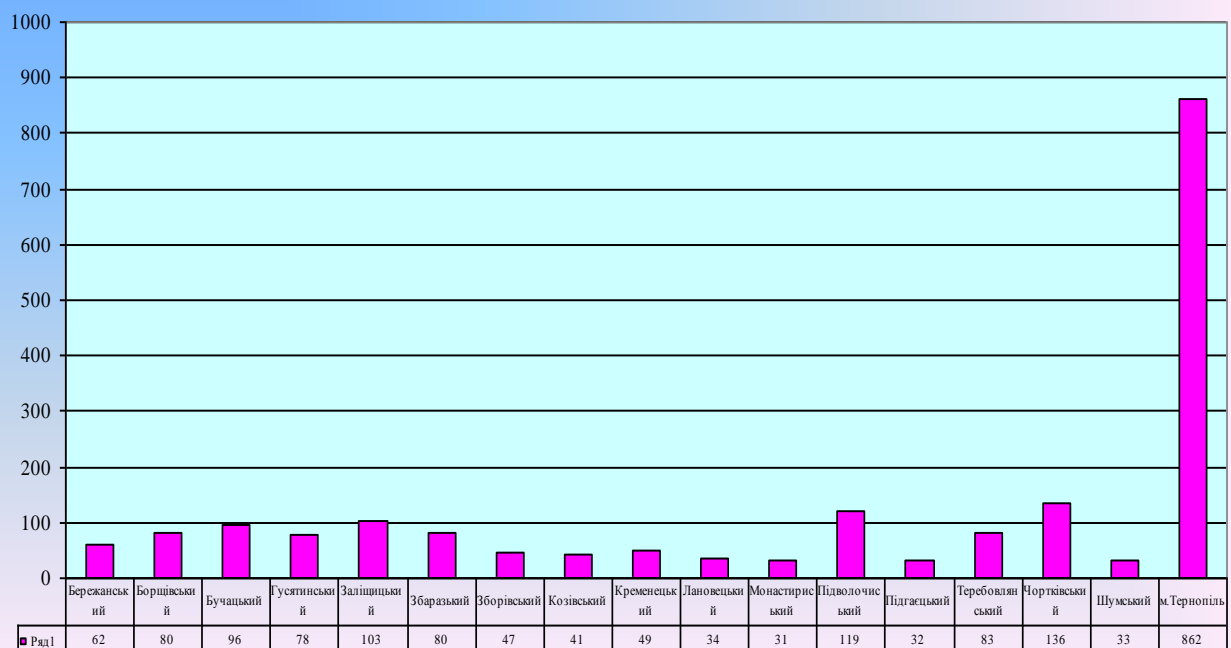
ДОДАТОК 15.7.18.

**Розподіл платників ПДВ – юридичних осіб
в Тернопільській області
(в розрізі районів)**

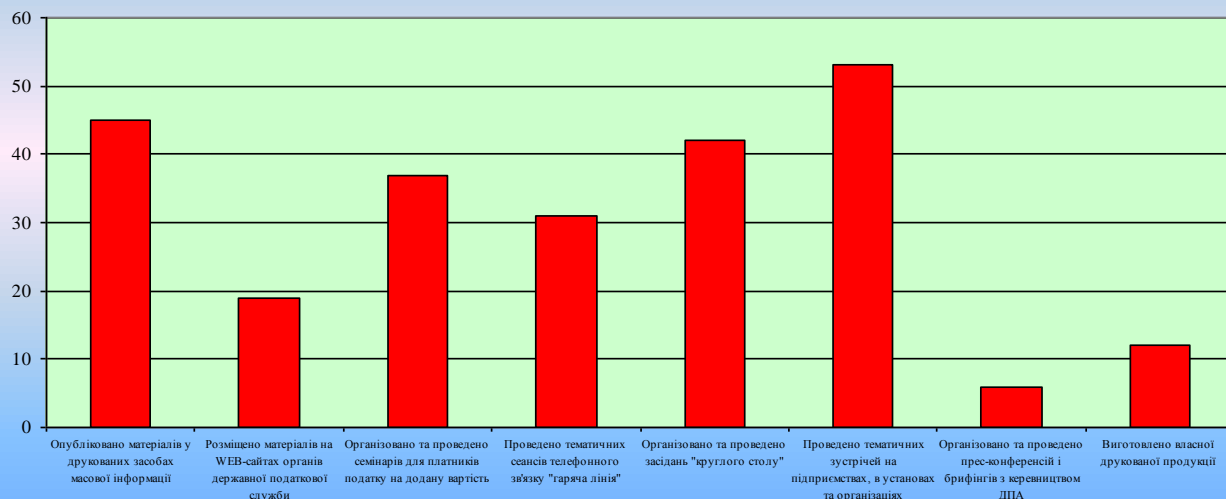

ДОДАТОК 15.7.19.

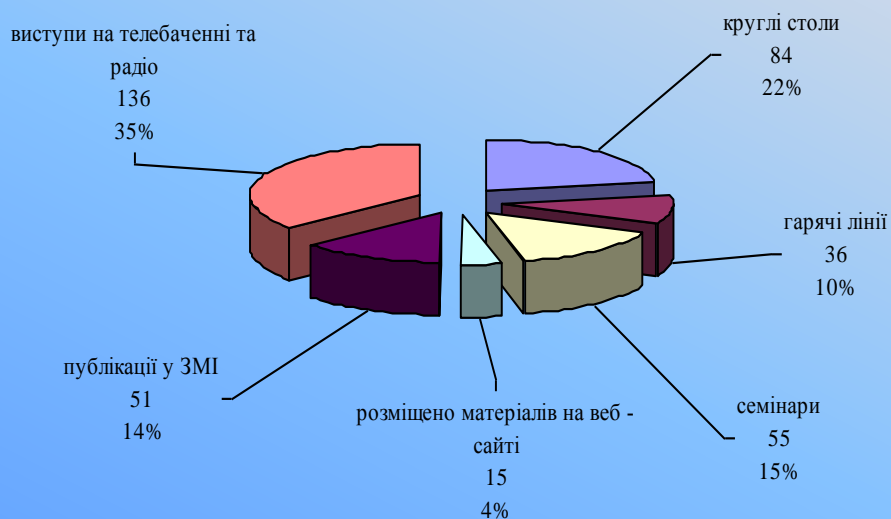
**Розподіл платників ПДВ – фізичних осіб
в Тернопільській області
(в розрізі районів)**

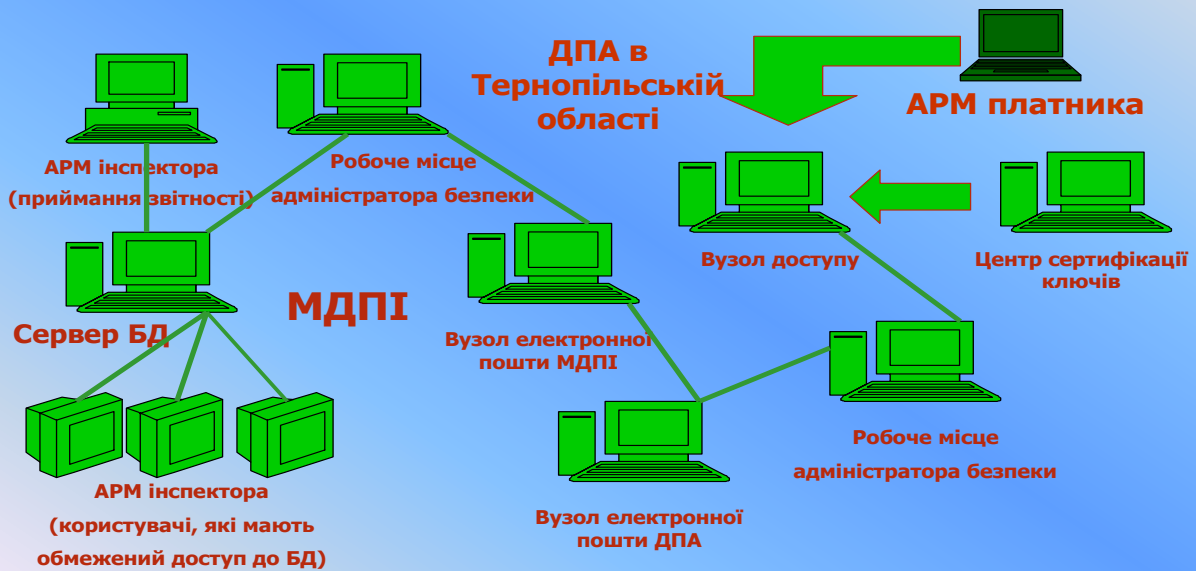
Стан проведення масово-роз'яснювальної роботи ДПА в Тернопільській області серед платників податків стосовно вдосконалення механізмів адміністрування ПДВ 16.09.2004 року

Проведення масово - роз'яснювальної роботи стосовно порядку та умов погашення простроченої бюджетної заборгованості з ПДВ

**ТЕХНОЛОГІЧНА СХЕМА ПРИЙМАННЯ ПОДАТКОВОЇ
ЗВІТНОСТІ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ЗАСОБАМИ
ЕЛЕКТРОННОЇ ПОШТИ**

**СХЕМА ПРОВЕДЕННЯ ДЖАД-СЕСІЙ ТА НАВЧАНЬ
ДПА В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ З ПИТАНЬ ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ**

**РОЗПОДІЛ ПЛАТНИКІВ ПДВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ З
ВАЛОВИМ ДОХОДОМ БІЛЬШЕ 5 МЛН.ГРН. ЗА КАТЕГОРІЯМИ
УВАГИ ДЛЯ ВІДПРАЦЮВАННЯ КЛАСТЕРНОГО ПІДХОДУ
АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ**

